

Türk. Mese.

HOOVER INSTITUTION

ON WAR, REVOLUTION AND PEACE

Stanford, California 94305

İGB

Daktilo kopyaları

- 1) Savcı [Kâzım Aloc] İddianame (20s)
- 2) YAZILI MÜDAFAALAR
- 3) Müeyyet Boratar (16s)
- 3) Can Boratar (5s)
- 4) Safa Jurdanmur (14s)
- 5) Cezmi Uvcan (21s)
- 6) Mihri Belli (26s)
- 7) " müdafii & babası
Av. Hâşretullah (31s)
- 8) TEMYİZ LÂYİHADA
Can Boratar (4s)
- 9) Müeyyet " (9s)

MB 1940 Eylül - Ekim köşesinde
tefrida!

Mahkemesi Başkanlığı

Esas : 619

Karar : 664

(Gerekçeli Hüküm)

Türk ulusu adına yargılamaya ve hüküm vermeye izinli 1.
No.lu Sıkıyönetim Mahkemesi :

Başkan : Tümgeneral Y.Ziya Yazgan (324 - 16)

Üye : Sv.Albay Faik Babacan (331 6 20)

D.Yargıcı : As.Ad.Yargıç Fikri Eltutar(326 - 4)

den teşekkül etti.

A - Afiş asmak komünist partisine girmek,ileri gençler birliği adındaki gizli cemiyeti teşkil etmek buna üye yazmak ve olmak.

B - Komünistlik propoğandası yapmak ve bu maksatla gizli bir surette teşekkül eden komünist partisinin teşvik ve himaye sinde kurulan ileri gençler birliği gizli cemiyetine hücre kur mak suretiyle girmek,1/Mayıs/945 günü M Feshane kumaş fabrika sina üzerinde (işçiler birleşiniz altında orak çekiç işareti bulunan propoğanda kartlarını atmak,bu kartları tanzim ve buna iştirak etmekten sanık;

1 - Mehmet oğlu Havvadan doğma 336.Samsun doğumlu,Samsun un kızılca mahallesi 449.Hane.,3.Cilt.,35.Sahife de nüfusa kayıtlı Samsunun ağabalı caddesi 35.Sayıllı evde oturur,bekâr,sabikasız 8/10/944 tarihindenberi mevkuf Tahsin Berkem;

2 - İbrahim oğlu Ümmigülsümden doğma 336.Edremit doğumlu, Edremidin gazi Celal mahallesi 218.Hane,Cilt 1.,Sahife 145.de nüfusa kayıtlı,Fatih baş hoca sokak No.38.de kiracı,İstanbul üniversitesi edebiyat fakültesi felsefe şubesi son sınıfta 1525 No.lu talebe evli,sabikasız,12/9/944 tarihindenberi mevkuf Mustafa Göksu;

3 - İhsan oğlu Emineden doğma Gemlik 336.doğumlu,Bursa 16.Daire 224.Hane,Cilt 35.,Sahife 92.de nüfusa kayıtlı,Kasımpaşa zincirli kuyu mahallesi kutucu çıkmazı 83.No.da kiracı askerî tıbbiye okulu öğretmen kısmı 4.cü sınıfta bekâr,sabikasız

14/2/945 de tevkif 25/1/946 da tahliye edilen Ken'an Uluğ;

4 - Hamdi oğlu Avniyeden doğma 337 Manisa doğumlu Manisa'nın göktaş mahallesi 56.Hane,3.Cilt,138.sahifesinde nüfusa kayıtlı Maltepe askeri lisesi edebiyat öğretmeni,7.Snf.Askeri öğretmen (944-6) bekâr,sabıkasız,22/3/945 tarihinde tevkif 25/1/946 tarihinde tahliye edilen Yusuf Atılğan;

5 - Sırrı oğlu Nuriyeden doğma 336 Ezine doğumlu,Ezinenin hatipler mahallesi 39.Hane,2.Cilt,93.sahifesinde nüfusa kayıtlı Ezine Sefer şah mahallesi 2.No.da İstanbul üniversitesi iktisat fakültesi 2.sınıfta 1256 No.lu talebe,bekâr,Sabıkasız,21/3/945 tarihinde tevkif 25/1/946 tarihinde tahliye edilen Nahit Eren;

6 - Kerim oğlu Azizeden doğma 338.Artivin doğumlu Iğdırın Iğdır mahallesi 88/3 de misafir olarak nüfusa kayıtlı Bandırmanın gün aydın mahallesi No.29.da kiracı yedek subay okulu 2.Tabur6.bölükde 810.No.lu talebe,Sabıkasız,bekâr,22/3/945 de tevkif, 25/1/946 da tahliye edilen Ekrem Atak;

7 - Bahattin oğlu Ümrüyeden doğma Bayındır 339.doğumlu Bayındırın orta mahallesi Hane 177.,Cilt 21.,Sahife 27.de nüfusa kayıtlı Beylerbeyi eski çınar sokak No.9.da kiracı,edebiyat fakültesi felsefe şubesi son sınıfta 1989 No.lu talebe,bekâr,sabıkasız,3/9/945 de tevkif edilmiş Kemalattin Özerdem;

8 - Hüseyin oğlu Hayriyeden doğma Çanakkale Ayvacık Ümmühan mahallesi Hane 221.,Cilt 1.,Sahife 83.de nüfusa kayıtlı Çanakkale Kemal paşa mahallesi Fetvahane sokak No.8.de kitapçı ve kırtasiyecilik yapar evli,çocuksuz,sabıkasız,gayri mevkuף Mehmet Erol;

9 - Hüsnü oğlu Melekten doğma 331.İstanbul doğumlu İstanbul Fatih Şehremini Molla Aliyül mahallesi yenari yehi sokak Hane 6.,Cilt 11.,Sahife 36.da nüfusa kayıtlı,İstanbul beşiktaş Kılış ali mahallesi Mescit sokak No.12.de kiracı resim ve heykel müzesinde kâtip,evli,bir çocuklu, 7/11/944 de tevkif 25/1/946 da tahliye edilmiş sabıkasız,Nuri İyem;

10 - Rıza oğlu Fatmadan doğma 337.Sivas doğumlu,Sivasın Abdülkerim mahallesi Hane 49.,Cilt 16.,Sahife 118.de nüfusa kayıtlı,Aksaray valide cami sokak No.46.da kiracı İstanbul üniversitesi tıp fakültesi beşinci sınıfta 3732 No.lu talebe,Bekâr,sabıkasız,14/4/945 de tevkif 25/1/946 da tahliye edilen Ekrem Ataman;

11 - İbrahim oğlu Zehradan doğma 336. Sürmene doğumlu Trabzonun Sürmene ilçesinin Baştımar köyü Hane 194., Cilt 29., sahife 57. de nüfusa kayıtlı Kuzguncuk paşa limanı caddesi No.109. da , İstanbul üniversitesi fen fakültesi kimya enstitüsü son sınıfta talebe bekâr, sabıkasız 13/2/945. denberi mevkuf Dündar Baştımar;

12 - Arif oğlu Hidayetten doğma 337. Antalya doğumlu, İstanbul Fatih kumrulu meşcit mahallesi dibek sokak Hane 13., Cilt 12. sahife 107. de nüfusa kayıtlı, Beşiktaş orta bahçe güven palan 9. No. da, İstanbul üniversitesi tıp fakültesi beşinci sınıfta 3730 No. lu talebe, bekâr, sabıkasız 13/2/945 de tevkif 1/3/945 de tahliye edilmiş Erdoğan Saydam;

13 - Şükrü oğlu Emineden doğma 341. İstanbul doğumlu İstanbul Kadıköy kızıltoprak tuğlacı mahallesi yaver ağa sokağı Hane bila Cilt 33., sahife 2. de nüfusa kayıtlı, Feneryolu bağdat caddesi No.156. da kiracı İstanbul üniversitesi fen fakültesi kimya enstitüsü son sınıf 2556 No. lu talebe, bekâr, Sabıkasız gayri mevkuf Turgut Öğmen;

14 - Ahmet oğlu Fahriyeden doğma 337. Tokat doğumlu, Tokat tabakhane mahallesi Hane 9., Cilt 94., sahife 269. da nüfusa kayıtlı, Laleli genç türk sokak No.31. de kiracı, İstanbul üniversitesi edebiyat fakültesi coğrafya şubesinde üçüncü sınıfta 2587. No. lu talebe bekâr, sabıkasız Kemal Ozan;

15 - Ömer oğlu Bedriyeden doğma 338. Kırklareli Osmancık doğumlu, Bursa daire 23 mürekkepçi sokak No.21/3. de nüfusa kayıtlı İstanbul üniversitesi tıp fakültesi üçüncü sınıf -4664. No. lu talebe , İstiklâl lisesi muallim muavini olup aynı okulda yatar kalkar bekâr, sabıkasız, 12/2/945 denberi mevkuf Muzaffer Özkolçak

16 - Naili oğlu Sıdıkadan doğma 339. Mudurnu doğumlu, İstanbul eminönü bayazıt kolandır hane mahallesi karavana sokak hane 6., cilt 4., sahife 30. da nüfusa kayıtlı, Fatih Tetümmeler sokak No.6. da, İstanbul üniversitesi tıp fakültesi 4. sınıfta 4601 No. lu talebe, bekar, sabıkasız, 7/11/944 de tevkif 28/11/945 de tahliye edilmiş Can Boratav;

17 - Naili oğlu Sıdıkadan doğma 338. Bolu doğumlu, İstanbul Eminönü bayazıt kolandır hane mahallesi karavana sokak Hane 6., Cilt 4., Sahife 30. da nüfusa kayıtlı, Fatih Tetümmeler sokak No.6. da İstanbul üniversitesi tıp fakültesi 6. sınıfta 3398. No. lu talebe bekar sabıkasız 7/11/944 denberi mevkuf Müeyyet Boratav;

18 - Sebati oğlu Zehradan doğma Sivas 339. doğumlu, Sivas oğlan çavuş mahallesi manastır sokak Hane 87., Cilt 3., sahife 8 de nüfusa kayıtlı, Kadıköy misakı milli sokak No. 11. de kiracı İstanbul üniversitesi fen fakültesi kimya enstitüsü üçüncü sınıfta 2272. No. lu talebe, bekâr, sabıkasız, 12/3/945. de tevkiif 28/11/945. de tahliye edilmiş İsmet Selimoğlu;

19 - Osman oğlu Zaideden doğma 341. İstanbul doğumlu, Malatya Petürge ilçesi keferdiz nahiyesi isak mahallesi hane 150/6 Cilt 8., Sahife 24. de nüfusa kayıtlı, İstanbul Aksaray sofular tekke sokak No. 6. da İstanbul üniversitesi hukuk fakültesi birinci sınıfta talebe, bekâr, sabıkasız, gayri mevkuf İsmail Tanikoğlu;

20 - Mustafa oğlu Hacardan doğma 341. Erzurum doğumlu, Erzurum Ayaspaşa mahallesi hazık efendi sokak Hane 1., Cilt 33., Sahife 91. de nüfusa kayıtlı, Laleli büyük Raşit paşa sokak cad. No. 60. da, İstanbul üniversitesi edebiyat fakültesi felsefe şubesi 3722. No. lu talebe, bekâr, sabıkasız, Gayri mevkuf Cemal Bayramoğlu;

21 - Nuri oğlu Refikadan doğma Malatya 336. doğumlu, Malatya Aksaray mahallesi Hane 71/1., cilt 40., Sahife 15. de nüfusa kayıtlı İstanbul Aksaray Ahmet kahya cami sokak No. 3. de kiracı Pertevniyal lisesi edebiyat A. 6., da 1352. No. lu talebe, bekâr, sabıkasız, Gayri mevkuf Kenan Güler;

22 - Kerim oğlu Afifeden doğma İstanbul 337. doğumlu, İstanbul Fatih karagümrük Katicca sultan mahallesi çukur bostan sokak Hane 11., Cilt 7., Sahife 157. de nüfusa kayıtlı, Fatih hasan halif mahallesi sarı güzel caddesi No. 63/1. de kiracı, lise mezunu boş gezer, bekâr, Sabıkasız, gayri mevkuf Fethi Malkoç;

23 - Mustafa oğlu Ayşeden doğma Bulgaristan Omurtak kasa bası 337. Doğumlu, İstanbul fatih, samatya imrahor ilyas mahallesi halit efendi sokak Hane 18., Cilt 42., sahife 127. de nüfusa kayıtlı, Samatya davutpaşa iskele caddesi tiren yolu sokak No. 5. de kiracı askeri posta 15888. komutanlığı bando bölümünde er, bekâr, sabıkasız 8/5/945. de tevkiif 25/1/946 tahliye edilmiş Memduh Karahasan;

24 - Mahmut oğlu Haticeden doğma 923. Bulgaristan Viraca doğumlu İstanbul Eminönü kumkapı kâtip kasım mahallisi Kemal paşa caddesi Hane 4., Cilt 107., Sahife 110. da nüfusa kayıtlı, İstanbul Aksaray ~~xxxx~~ lanğa karakol sokak No. 38. de kiracı, teknik

okulu makina şubesi son sınıf 935.No.lu talebe, bekâr, sabıkasız
gayri mevkuf Yusuf Balkanlı;

25 - Salahattin oğlu Nazmiyeden doğma 338.Bulgaristan Fi-
libe doğumlu, İstanbul Beşiktaş abbas ağa mahallesi yıldız sokak
Hane 62/1., Cilt 34., Sahife 24.de nüfusa kayıtlı Beşiktaş yıldız
mahallesi çiğdem sokak No.12.de kiracı, kabataş lisesi son sınıf
1792.No.lu talebe, bekâr, sabıkasız, gayri mevkuf Mustafa Üstüner;

26 - Osman oğlu Haticeden doğma 322.İskeçe doğumlu, İstan-
bul Üsküdar selami dede mahallesi külhan sokak Hane 4., Cilt 53.
Sahife 136.da nüfusa kayıtlı Üsküdar selamsız dede külhan sokak
No.4.de kiracı, tütün depolarında işçi evli, üç çocuklu, sabıkasız
10/2/945 de tevkif 25/1/946 da tahliye edilmiş Faruk Özkızıllır-
mak;

27 - Nuri oğlu Haticeden doğma 324.Serez doğumlu, Kocaeli
Adapazarı Tuzla mahallesi Hane 4., Cilt 61.Sahife 41.de nüfusa
kayıtlı, Beşiktaş cihannüma mahallesi serencebey yolu No.3.de
kiracı, Beşiktaş tranvay caddesi No.70.de kahvecilik yapar, bekâr
sabıkasız, 11/2/945, de tevkif 25/1/946 da tahliye edilen Süley-
man Taşdağ;

28 - Saffet oğlu Hikmetten doğma 335.Hayfa doğumlu, İstan-
bul Fatih samatya davutpaşa mahallesi çavuş zade sokak Hane 30.
Cilt 38., Sahife 60.da nüfusa kayıtlı, İstanbul Aksaray cerrah pa-
şa caddesi No.71/2.de kiracı İstanbul üniversitesi edebiyat fa-
kültesinde 124.No.da namzet talebe, bekâr, Sabıkasız, 7/11/944.den
beri mevkuf Ferit Teksoy;

29 - Emin oğlu Naliceden doğma 336.Tavas doğumlu, denizli
sarayköy yuhan mahallesi Hane 1.de nüfusa kayıtlı Laleli koca
Rağıp sokak No.018.Kat 4.de kiracı, tıp fakültesi sınıf 4.de
4116.No.lu talebe, bekâr, sabıkasız, 7/11/944.de tevkif 25/1/946
da tahliye edilen Cezmi Yılmaz Ulucan;

30 - Talip oğlu Şükriyeden doğma 336.İstanbul doğumlu,
İstanbul Fatih Şehremini tekkeci bayram mahallesi paşa sokağı
Hane 13.Cilt 14.Sahife 7.de nüfusa kayıtlı, Zonguldak inağzı me-
mur evlerinde kiracı, İstanbul üniversitesi iktisat fakültesi me-
zunu askeri posta 11755.komutanlığında yedek asteğmen (66278)
bekâr, sabıkasız, 17/2/945 de tevkif 25/1/946 da tahliye edilmiş
Tayyar Uslu;

31 - Cemal oğlu Mineverden doğma 338 Erzurum doğumlu

Ordu Ünye kazası yılmaz mahallesi Hane 53., Cilt 1., Sahife 146., de nüfusa kayıtlı Kasımpaşa zincirli kuyu caddesi 39/2. de kiracı İstanbul üniversitesi fen fakültesi kimya enstitüsü son sınıf 1442.No.lu talebe, bekâr, sabıkasız, gayri mevkuf Ahmet Şaşıoğlu;

32 - Murat oğlu Mineden doğma 339. Mersin doğumlu, İstanbul Fatih samatya Hobyar mahallesi Koca Mustafa paşa sokak Hane 71., Cilt 17., Sahife 124. de nüfusa kayıtlı İstanbul aksaray laleli caddesi No.44. de kiracı İstanbul üniversitesi edebiyat fakültesi Klasik filoloji enstitüsü ikinci sınıf 3094.No.lu talebe, bekâr, sabıkasız, 24/10/944. denberi mevkuf Sefa Yurdanur;

33 - Osman oğlu Nuriyeden doğma 341. İzmir doğumlu, Edirne mümin hoca mahallesi Hane 77., Cilt 4/4., Sahife 37. de nüfusa kayıtlı Şehzadebaşı Kemal paşa mahallesi genç türk sokak No.51. de kiracı, İstanbul üniversitesi iktisat fakültesi 2. sınıfta 1753. No.lu talebe, bekâr, sabıkasız, gayri mevkuf, Semih Yazıcıoğlu;

34 - Şükrü oğlu Sıdıka dan doğma 339. İstanbul doğumlu, İstanbul fatih Manisalı M. Paşa mahallesi Ümer paşa sokak Hane 21. Sahife 15. de nüfusa kayıtlı, Fatih Şaban ağa mahallesi ders nazır sokak No.44. de kat 1. de kiracı İstanbul üniversitesi iktisat fakültesi birinci sınıfta 1761.No.lu talebe, bekâr, sabıkasız gayri mevkuf, Adnan İçingör;

35 - Sabit oğlu Makbulden doğma 341. İstanbul doğumlu, İstanbul fatih şehremini dabak zade mahallesi saatçı sokak Hane 8. Cilt 26., Sahife 118. de nüfusa kayıtlı Fatih kıztaş aşıklar sokak No.24. de kiracı, İstanbul üniversitesi hukuk fakültesi 2. sınıfta 75.No.lu talebe bekâr, sabıkasız, gayri mevkuf, Cahit Altınkum;

Fahriyeden
36 - İhsan oğlu/~~Fahriyeden~~ doğma, 341. İstanbul doğumlu, İstanbul Fatih Şehremini Drm. Jabdal mahallesi topkapı caddesi sokak Hane 12/24., Cilt 63., Sahife 222. de nüfusa kayıtlı, Fatih Hüsam bey mahallesi tezgâhçılar sokak No.18. de boşta, bekâr, sabıkasız gayri mevkuf Sabri Yükselen;

37 - Tahir oğlu Haticeden doğma 339. Samsun doğumlu, Bolu Düzce cedidiye mahallesi Hane 80., yabancı, Cilt 6., Sahife 85. de nüfusa kayıtlı, İstanbul bayazıt kaptanı derya sokak üniversiteliler yurdunda, İstanbul üniversitesi iktisat fakültesi birinci sınıfta 2082.No.lu talebe bekâr, sabıkasız gayri mevkuf Hayati Sencar;

38 - İbrahim oğlu Halis den doğma 338.Arapkir doğumlu, Malatya Arapkir Zührap mahallesi Hane 74/5., Cilt 6.Sahife 61. de nüfusa kayıtlı, Kumkapı havası çeşme sokak No.38.de kiracı İstanbul Üniversitesi iktisat fakültesi birinci sınıfta 1916. No.lu talebe bekâr,sabıkasız gayri mevkuf Nevres Akan;

39 - Mehmet Şerafettin Oğlu Ahsenden doğma 338.İstanbul doğumlu,İstanbul Fatih Şehremini merkez efendi mahallesi dere sokak Hane 4.,Cilt 14.Sahife 38.de nüfusa kayıtlı,Süleymaniye Mehmet paşa yokuşu tavanlı çeşme sokak No.26.de,İstanbul üniversitesi tıp fakültesi 4.sınıf 5081.No.lu talebe,bekâr,sabıkasız gayri mevkuf Ahmet Bahir Onurgil;

40 - Süleyman oğlu Haticeden doğma Hadımköy 333.Doğumlu, İstanbul çatalca boyalık nahiyesi Hadımköy mahallesi Hane 55., Cilt 7.,Sahife 35.de nüfusa kayıtlı,Aksaray Hattat Fehim sokak No.13.de kiracı,İstanbul Belediyesi Taksim tahakkuk şubesi kâ-tibi evli,bir çocuklu,sabıkasız,gayri mevkuf Sabahattin Sami Özer;

41 - İsmail oğlu Fatmadan doğma 335.İstanbul doğumlu,İstanbul Fatih Samatya canbazıye mahallesi meşeli mescit sokak Hane 15.,Cilt 11.,Sahife 8.de nüfusa kayıtlı,Şehzadebaşı mahmudiye çeşme sokağı No.8.de kiracı,İstanbul karaköy köprüler ve şoseler müdürlüğü trakya gurup amirliğinde gündelik müstahdem bekar sabıkasız,15/2/945.de tevkif 28/11/945 tahliye edilmiş Celalettin Önyay;

42 - İbrahim oğlu Fethiyeden doğma 337.Şam doğumlu Konya cedidiye mahallesi Hane 1082.,Cilt 6.,yabancı, Sahife 122.de nüfusa kayıtlı Kadıköy yeldeğirmeni Akif bey sokak No.1.de kiracı,İstanbul iktisat ve ticaret okulu son sınıfta 584.No.lu talebe bekâr,Sabıkasız,10/2/945 de tevkif 25/1/946 da tahliye edilmiş Recep Akesi;

43 - Hasan oğlu Fatmadan doğma 338.Maraş doğumlu,Tarlabası altın bakkal No.25.de kiracı İstanbul Üniversitesi edebiyat fakültesi klasik filoloji enstitüsü 2.sınıfta 3067.No.lu talebe evli ,çocuksuz,sabıkasız 26/3/945 de tevkif 25/1/946 da tahliye edilmiş Duruş Kazancı;

44 - Halil oğlu Kıymetten doğma 338.İstanbul doğumlu, Bey oğlu Galata Selime hatun mahallesi cami sokak Hane 23.,Cilt 36.Sahife 70.de nüfusa kayıtlı,Kadıköy kurbağalı dere Ahmet Rasim

sokak No.24.de,İstanbul üniversitesi hukuk fakültesi birinci sınıfta 24.No.lu talebe,bekâr,sabıkasız,gayri mevkuf İhsan Şenel

45 - Ahmet oğlu Aliyeden doğma 317.İstanbul doğumlu,İstanbul Eminönü Alemdar Dizdariye mahallesi Şeşme sokak Hane2.,Cilt 11.,Sahife 95/48.de nüfusa kayıtlı,Üsküdar Ahmediye Ehram sokak No.10.da kiracı İstanbul üniversitesi edebiyat fakültesi şarkiyyat enstitüsü İslâm Türk tasavvuf tarihi ve edebiyatı doçenti evli,çocuksuz,sabıkasız 13/4/945 de t evkif 25/1/946 da tahliye edilen Abdülbaki Gölpınarlı;

46 - Ömer oğlu Hacerden doğma 332.İdirne doğumlu, İdirne Demirtaş mahallesi Hane 39.,Cilt bila;nüfusa kayıtlı,Kadıköy yalı değirmeni mısırlı oğlu tranvay durağı karşısı sarı lacüvert apartman No.9.de,İzmir gümrük muhafaza alayı deniz bölge komutanlığı 39.Sayıllı motorda çarkçı,evli,bir çocuklu,sabıkasız,gayri mevkuf Faruk Karabayoğlu;

47 - Abbas oğlu Rabiadan doğma 338.Halep doğumlu,İstanbul Eminönü alemdar cağaloğlu mahallesi mengene sokak Hane 7.,Cilt 104.,Sahife 82.de nüfusa kayıtlı,Üsküdar bağlarbaşı caddesi No. 24.de kiracı,İstanbul üniversitesi edebiyat fakültesi Fransız edebiyat kısmı son sınıfta 2409.No.lu talebe,evli,çocuksuz,sabıkasız,25/10/944.de tenkif 28/11/945 de tahliye edilmiş Ömer Faruk Atay;

48 - Hakki oğlu Amineden doğma 333.Üsküp doğumlu,İstanbul Fatih Karagümrük,beyceğiz mahallesi cemali sokak Hane 25.,Cilt 11.,Sahife 181.de nüfusa kayıtlı,kasım paşa sipahi fırın caddesi No.91.de kiracı boşa,bekâr,sabıkasız,19/4/944.de t evkif 28/11/945.de tahliye edilmiş Mustafa Arhavi;

49 - Mehmet Ruşen oğlu Ayşe Behiceden doğma 321.Bursa doğumlu,İstanbul Eminönü alemdar mahallesi tasvir sokak Hane 14.,Cilt 110.,sahife 62.de nüfusa kayıtlı,Moda mühürdar yeni fikir sokak No.22.de firezeci ve tornacı,evli çocuksuz,İstanbul ağız ceza mahkemesince komünistlikten 7.sene ağır hapis cezası giymiş cezasını kısmen çekmiş kısmende 2330.sayıllı af kanununa tabi tutulmak suretiyle yerine getirilmiş 10/2/945.denberi mevkuf Emin Sekin;

50 - Hayrettin oğlu Müveddetten doğma 331.Silivri doğumlu İdirne hazinedar sinan bey mahallesi Hane 305.,Cilt 2/9.,Sahife 135.de nüfusa kayıtlı,Şişli Halaskâr gazî caddesi No.318.de kiracı

İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi İktisat ve Maliye Teoretiği asistanı Bekâr, Sabıkasız 11/10/944 denberi mevkuף Mihri Belli

51 - Cemal oğlu Seherden doğma 339. İstanbul doğumlu, İstanbul Üsküdar İhsaniye mahallesi çeşme sokak Hane 6., Cilt 53., sahife 16. de nüfusa kayıtlı, Üsküdar İhsaniye Şerif Bey çeşme sokak No. 6. da İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi 3. sınıfta 5669. No. lu talebe, Bekâr, Sabıkasız, 18/6/945. de tevkif 25/1/946 da tahliye edilmiş Safter Melih Tümay;

52. - Elmas oğlu Elifeden doğma 1921. Şumnu doğumlu, Eskişehir Hoşnudiye mahallesi Hane 1258., Cilt 81., Sahife 50. de nüfusa kayıtlı, Beşiktaş Hasan Paşa Deresi No. 32. de kiracı, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Birinci Sınıfta 2199. No. lu talebe, Bekâr, Sabıkasız 3/7/945 de tevkif 25/1/946 da tahliye edilmiş Mehmet Fethi Elmas;

53 - Şefik oğlu Zehradan doğma 1924. Üsküdar doğumlu, Üsküdar İhsaniye mahallesi Orta Sokak Hane 27., Cilt 39., Sahife 101. de nüfusa kayıtlı, Üsküdar İhsaniye Çit Sokak No. 27. de İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Birinci Sınıfta 2331. No. lu talebe Bekâr, Sabıkasız, 18/6/945. de tevkif 25/1/946 da tahliye edilen Orhan Bağman;

54 - Ali Ruhi oğlu Sultandan doğma, 340. Adana doğumlu, Kastamonu Bey Çelebi mahallesi Hane 63., Cilt 2. yabancı, Sahife 127. de nüfusa kayıtlı, Beylerbeyi Eski Çınar Sokak No. 9. da kiracı, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Zümresi son sınıfta 2280. No. lu talebe, Bekâr, Sabıkasız, 30/6/945 de tevkif 25/1/946 da tahliye edilen Arslan Kaynardağ;

55 - Beytullah oğlu Hasibeden doğma 1920. Razgrat doğumlu, 16/6/944 de Eskişehir taşbaşında Fuat Süleyman vasıtasıyla Salim Şen yanında iskan edilmek üzere Edirne vilayetinin 63/2230 sayılı muhacir kâğıdı ile Türkiyeye girmesine müsaade edilmiş ve henüz nüfusa kayıt edilmemiş, Lyü� Kuru Kavak Caddesi No. 52/2. de kiracı, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Birinci Sınıfta 2416. No. lu talebe, Bekâr, Sabıkasız 19/6/945. de tevkif 25/1/946 da tahliye edilen Bilâl Şen;

Sanıklardan 50. No. ya kadar (50. dahil) yazılı olanlar hakkında Sıkıyönetim Komutanlığının 25/5/944 tarih 45/16021 sayılı son tahkikat kararı ile, geri kalan beş sanık hakkında da 27/9/945 tarih 45/16873 sayılı son tahkikat kararı ile kamu davası açıl-

miş birinci partiye dahil 50.sanığın T.C.K.nun 171.,141.,142., ve 69.cu maddeleri,geri kalan beş sanıktan Safer Melih Tümay Arslan Kaynardağ, Mehmet Fethi Elmas,Orhan Bağman,in T.C.K.nun 141.,142.,69.cu maddeleri Bilâl Şen'in T.C.K.nun 142.ci maddesi ile cezalandırılmaları istenmiştir. Savcı yerinde As.Ad.Yargıç kâzım Alöç (938 - 2) ve zabıt kâtipliğinde Süleyman Özcan bulunduğu halde yapılan duruşmalarda sanıklardan 7.No.da hüviyeti yazılı Kemalettin Özerdem'in hastalanması ve Bakırköy akıl hastahanesinde tedavi altına alınması sebebiyle 6/8/945 tarihli oturumda duruşmasının muvakkaten tadiline ve ayrı ayrı kararlar la sevk edilmiş olan iki dava arasında irtibat bulunduğundan 3/10/945 tarihli oturumda iki davanın birleştirilmesine karar verilmiş 7.No.da hüviyeti yazılı Kemalettin Özerdem hariç 54. sanık hakkında 28/1/946 tarihli oturumu müteakip usulen yapılan müzakere ve toplanılan oylar neticesinde gerekçesiyle aşağıda ki yazılı kararı vermiştir;

Savcının esas hakkındaki mütaleasında (hülasa olarak)

A - Sanıklardan Tahsin Berkem,lise tahsilini bitirdikten sonra Reşat Fuat ve arkadaşları tarafından kurulmuş olan komünist partisinin sayılı elemanlarından Osman Paçalı,Basri Alp ve Davit Nae ile münasebet tesis etmiş ve bu münasebetten evvel müessir telkinlerle komünistliği benimsettirdiği sanık Mustafa Gökseyu da bunlarla tanıştırmış ve aralarındaki anlaşma ve partisinde muvafakatiyle Osman Paçalı,Tahsin Berkem, ve Mustafa Göksey partice en küçük bir teşekkül olmak üzere kabul edilen hücreyi kurmuşlardır.ve partice mensuplarına komünizm hakkında konferanslar ve dersler vermeğe memur edilmiş olan takviyeciler den ders almışlardır. Tahsin Berkem ile Mustafa Gökseyin oturdukları Fatihteki Tahsin Berkemin halasının evinde verilen bu derslere sanıklardan askeri tıbbiye okulu öğretmen kısmı talebelerinden Kenan Uluğ da iştirak etmiştir.

Bu vechile üniversite talebesi arasında ilk komünist hücre kurulmuş sonra Osman Paçalı,Tahsin Berkem, Mustafa Gökseyin talebeler arasındaki faaliyetleri artmış bunun neticesi hadise zamanı askeri tıbbiye okulu öğretmen kısmından (halen 7.ci sınıf öğretmeni) Yusuf Atılğan komünist partisine girmeye kabul etmiş Mustafa Göksey Kenan Uluğ ile Yusuf Atılğanı Ata tıbbiye okulunda Davit Nae ile beraber oturmuşlardır.

kâtip olmak üzere Kenan Uluğ ve Yusuf Atılğan'dan ikinci bir hücre kurulmuştur.

Bundan sonra Mustafa Göksunun evinde yapılan hücre toplantılarında sanıklardan Emin Sekun takviyeci olarak gelmiş Kenan Uluğ ve Yusuf Atılğan'a dersler vermiş komünist partisinin neşrettiği bültenler hücre toplantılarında okunmuştur. Osman Paşalının faaliyetleri neticesinde sanıklardan Nuri İyem ve Nahit Eren de komünist partisine girmişlerdir.

Yugoslavyanın Alamlar tarafından işkâli üzerine Türkiye'ye gelmiş olan sanıklardan Mustafa Arhavi Pertev niyal lisesinde okurken Sefa Yurdanurla tanışmış konuşmalar esnasında Yugoslavyadaki komünist faaliyetinden Yugoslavya gençlerinin bu husustaki çalışmalarından elde ettikleri muvaffakiyetlerden bahisler açarak tahrikatta bulunmuş bu kıskırtmalar Sefa Yurdanurda komünizm temayüllerinin doğmasına sebep olmuş okuduğu Nazım Hikmetin eserleri sanık Sefa Yurdanurdaki komünizm temayülünü körüklemiş nihayet Mustafa Arhavi Sefa Yurdanuru evvela Osman Paşalı müteakiben Davit Nae ile temasa getirmiş bu temaslar neticesinde Sefa Yurdanur kâtip olmak üzere Recep Akasi ve Duruş Kazancı bir hücre teşkil ve komünist partisine intisap etmişler, Davit Nae Sefa Yurdanur'la randevulaşarak randevuya Mihri Belli ile gelmiş ve Sefa Yurdanura benimle temasınız polisin nazarı dikkatini çekecektir, bundan sonra artık benimle değil Mihri Belli ile temasta bulunacaksınız diyerek Mihri Belli ile Sefa Yurdanuru tanıtmıştır.

B - Komünist partisinin esaslı elemanlarından Reşat Fuat Baraner, Davit Nae, müntehir Hasan Basri Alp ile tanışan sanıklardan Mihri Belli partinin üniversite teşkilatını yapmağa memur edilmiş, Tahsin Berkem, Mustafa Göksu, Nuri İyem ve Sefa Yurdanuru doğrudan doğruya Kenan Uluğ, Yusuf Atılğan, Nahit Eren, Recep Akasi ve Duruş Kazancıya da bunlar vasıtasıyla kendisine bağlamıştır,

Bundan sonra teşkilatın genişletilmesi için üniversite dahilinde faaliyete girilmiştir, Pertev Naili Boratav tarafından neşredilen Yurt ve Dünya mecmuasının İstanbuldaki tevziyatını tanzim etmeği deruhte eden Mihri Belli Pertev Naili Boratavın kardeşleri İstanbul Üniversitesi tıp fakültesi talebelerinden Müeyyet Boratav ve Can Boratav'la münasebet tesis ve talebeler

miç, hakikatte komünist olan fakat taraftarı temin etmek için heriste anti faşist demokrat görünüme çekilen bir cemiyetin teşekkülü

- 12 -

arasında komünist olarak tanıyan Ekrem Ataman, Cezmi Ulucan, Ferit Teksoy, Dündar Baştımar, Tayyar Uslu, Muzaffer Özkolçak ve Ekrem Atak ile tanışmış, bunlar içinde tanışmayanları Tahsin Berkem, Mustafa Göksu, Sefa Yurdanur ve Nuri İyem'e tanıştırmıştır;

Bundan sonra 944. senesi ilk aylarında Tahsin Berkem ile Mustafa Göksunun birlikte ikamet ettikleri Tahsin Berkemin Hala sının evinde, Yıldız parkında, Üsküdar'da Bağlar başında, Cezmi Ulu can ve Sefa Yurdanurun evlerinde, Mecidiye köyünde, Topkapıda muhtelif toplantılar yapılmış neticede Sefa Yurdanur, Ferit Teksoy, Mustafa Göksu, Müeyyet Boratav, Ekrem Ataman, Muzaffer Özkolçak ve Dündar Baştımar'ın mümessilliklerinde guruplar teşkili bu teşekkülün ileri gençler birliği olarak adlandırılması kararlaştırılmış, Tahsin Berkem, Cezmi Ulucan ve Tayyar Uslu da mümessiller guruplarına dahil üyeliğe seçilmişlerdir.

Bu faaliyetler ~~xxxx~~ esnasında komünist olmanın şartları adlı bülten teksir edilerek yalnız mümessillere dağıtılmış, iktisat fakültesi mezunu Tayyar Usluya komünizm hakkında konferans verdirilmiş ve Mihri Belli faşizm ve vurgunculukla mücadele başlıklı bülteni Müeyyet Botayav'a vererek, Cezmi Ulucan, Dündar Baştımar ve Ekrem Ataman'a okutmuştur.

Diğer tarafta komünist partisi ile temas ve irtibatları kendisine bağlanan Mustafa Göksu ve Sefa Yurdanura da yukarıda yazılı Cezmi Ulucanların evinde yapılan toplantıyı müteakip son neşredilen bültenlerden verdiği Sefa Yurdanurun ertesi günü bu bülteni Ferit Teksoya verdiği, diğer bir gün aldığı bülteni de Abdülbaki Gölpınarlıya okuduğu anlaşılmaktadır.

Mihri Belli tarafından hazırlanan ve mümessiller gurubuna kabul edilen ileri gençler birliğinin nizamnamesi Cezmi Ulucan tarafından daktilo ile çoğaltılarak mümessillere verildiği anlaşılmıştır.

Nizamnamenin kabul ve teksirinden sonra Mustafa Göksu gurubunu Yusuf Atılğan, Kenan Uluğ, Nahit Eren, Nuri İyem, Ekrem Atak olmak üzere teşkil etmiş, Sefa Yurdanur evvelce komünist partisine bağlı olan hücre arkadaşları Recep Akasi ve Dıymış Kazancı ile faaliyete geçmiş, Cezmi Ulucandan aldığı nizamname nüshalarından birisini sanıklardan doçent Abdülbaki Gölpınarlıya vermiş hakikatte komünist olan Sefa Yurdanur'un Sefa Yurdanur'un

ettiğini ve komünistliğe meyyal arkadaşların bu birliğe bağlanmasını söylemiş, ve partinin bir bültenini Abdülbaki Gölpınarlıya okumuştur. Sanık Abdülbaki Gölpınarlı Sefa Yurdanur'un teklifini kabul etmiş ve Sefa Yurdanur'dan aldığı nizamnameyi doktor Safer Tarımile hukuk fakültesi hesap memuru Kemal Karaca'ya göstermiş bunlar teşkilata girmeyi kabul etmemişler, Sefa Yurdanur Abdülbaki Gölpınarlı'nın cemiyete alınıp alınmayacağını Mihri Belliden sormuş, Mihri Belli de alalım komünist partisine giren ilk profesör olur cevabını vermiştir. Ve Sefa Yurdanur Abdülbaki Gölpınarlıya cemiyete kabul edildiğini bildirdiği gibi Bahir Onurgil'in evinde Semih Yazıcıoğlu, Bahir Onurgil, Sabri Yükselen, Celâlettin Önyay'ın iştirakile bir toplantı yapılmış, bu toplantıda Sefa Yurdanur Alamanların mağlubiyeti kat'idir, biz ne duruyoruz müttefikler saflarında bulunmalıyız, derhal harp ilân etmeliyiz, biliyor sunuzki harp başlarsa Rusya içinden yıkılır deniyordu, artık bu sözlerin çürüklüğü anlaşılmıştır, işte Celâlettin Önyay rusyadan geldi size onların durumunu söylesin demiş, Celâlettin Önyay rusyanın durumunu metetmiş, müteakiben Sefa Yurdanur bütün dünyada komünizm hakim olmağa başladı, Tito, polonya, Bulgaristan komünist oldu, biz Kemalist prensiplere sadık kalırız, fekat hükümet layik olanların eline geçerse demiş, ileri gençler birliğinin nizamnamesini okumuş, birliğin genişlemesi için her kesin arkadaşını getirmesini teklif ve getirilecek kimselerin kemalist, antifaşist, demokrat gözükeceğini ve vurgunculukla mücadele edileceğini söylemelerinin tenbih edilmesini söylemiştir.

Sefa'nın gurubu Semih Yazıcıoğlu, Nevres Akan, Sabri Yükselen, Hayati Sencar, Sabahattin Sami Özerdem, Celâlettin Önyay, Cahit Altınkum, Bahir Onurgil, Adnan İçingör den teşkil edilmiştir

Sefa Yurdanur'un bu faaliyetleri arasında sanıklardan Faruk Karabayın telkinatı ile komünist olan İhsan Şenel ile tanıştığı ve Recep Akasi ile birlikte İhsan Şenel'in evine gittiği, komünist partisinden bahsederek üniversitede buna bağlı bir teşkilatın bulunduğunu anlattığı ve İhsan Şenel'i Müeyyet Bora tav'ın ve kendisinin evindeki toplantılara götürdüğü bu toplantılarda propogandanın fabrikalardada ehemmiyetle yapılmasının görüldüğü propogandaya mani olacak işçi başlıkların öldürülmesi Türkiyede ihtilal yapıldığı takdirde sosyal demokratı, yoksa boljevik hükümetini kurulmasının mevzuu bahis olduğu sabit olmaktadır

İleri gençler birliği mümessiller gurubuna dahil olan Ferit Teksoy:

Sanıklardan İsmail Tanık, Fethi Malkoç, Kenan Güler, Cemal Bayramoğlu ile ilk toplantılarını İsmail Tanıkoğlunun evinde yapmışlar, Ferit Teksoy bu toplantıda üniversitede guruplar halinde faaliyete geçen komünist bir birlik kurulduğunu, fekat taraftar temini için talebeler arasında komünist olarak gözükmeyeceğini söylemiş, müteakibi bir toplantıya Memduh Karahasan, Yusuf Balkanlı ve Mustafa Üstüneli götürmüş, İsmail Tanık arkadaşlarına Nazım Hikmetin şiirlerini havi kitaplarla başkaca komünizme ait kitaplar vermiş, diğer taraftan Ferit Teksoy üniversite talebesi olmayan ve semtinde boljevik lakabı takılan Süleyman Taşdağ ve Faruk Özkızıllırmak ile bir hücre teşkil etmiş ve Ferit Teksoy'un bu iki sanığa sovyet ihtilali tarihi adlı kitabı verdiği ve Fethi Elmas'ıda gurubuna aldığı bu suretle Ferit Teksoy'a bağlı gurup on kişiyi geçtiğinden birisi İsmail Tanıkoğlu idaresinde Cemal Bayramoğlu, Fethi Malkoç, Kenan Güler, diğeride Ferit Teksoy'a bağlı Memduh Karahasan, Mehmet Fethi Elmas, Süleyman X Taşdağ, Faruk Özkızıllırmak, Mustafa Üstünel ve Yusuf Balkanlıdan teşekkül ettiği sabit olmaktadır.

Ferit Teksoy idaresindeki gurubun yıldız parkında, meci diye köyünde, Bulgar Naçonun Aksaraydaki bahçesinde, Üsküdar, Heybeli adada, Memduh Karahasanın evinde, Filoryada toplantılar tertip ettiği, nazarı dikkati celp etmemek için yanlarında çalgi ve içki bulundurdukları bu toplantılarda Nazım Hikmetin şiirlerini okudukları, Memduh Karahasanın evinde ileri gençler birliğinin nizamnamesinin Mehmet Fethi Elmas'a yüksek sesle okutturulduğu ve bu sırada Mustafa Üstünel'in birlik nizamnamesindeki demokratlarında birliğe girebilecekleri kaydına itiraz ettiği, Ferit Teksoy'un şimdilik onları da alalım, biz onları komünist yaparız cevabını verdiği, sanıkların ifadelerinden anlaşılmiştir.

Sanıklardan Müeyyet Boratav, Cezmi Ulucan, Muzaffer Özkolçak, Ekrem Ataman, Dünder Baştımar'ın müştereken faaliyete geçerek etraflarına Tayyar Uslu, Can Boratav, İsmet Selimoğlu, Ahmet Şaşıoğlu, Turgut Ögmen, Kemal Ozan, Erdoğan Saydam'ı topladıkları ve bu guruba dahil olan Muzaffer Özkolçak ile Dünder Baştımar'ın ayrıca Safer Melih Tümay, Arslan Kaynaradağ ve Orhan Bağman'dan müte

izah edilen bu bağlanmalar neticesinde:

Sanıklardan Mustafa Göksu ile Tahsin Berkem'e bağlı Kenan Uluğ, Nuri İyem, Yusuf Atılğan, Nahit Eren, Ekrem Atak.

Sefa Yurdanur'a bağlı Abdülbaki Gölpınarlı, Duruş Kazancı, Recep Akesi, Semih Yazıcıoğlu, İhsan Şenel, Celalettin Önyay,

Ferit Teksoy ve İsmail Tanık gurubuna bağlı Süleyman Taşdağ, Faruk Özkızıllırmak, Memduh Karahasan, Mustafa Üstünel, Mehmet Fethi Elmas, Yusuf Balkanlı,

Müeyyet Boratav, Dündar Baştımar, Cezmi Ulucan, Ekrem Ataman, Muzaffer Özkolçak idaresindeki gurubada Tayyar Uslu, İsmet Selimoğlu, Can Boratav, Erdoğan Saydam, Safter Melih Tümay, Arslan Kaynardağ ve Orhan Bağman'ın dahil oldukları;

Guruplara dahil olan Mehmet Erol, Adnan İçingör, Bahir Onurgil, Cahit Altinkum, Sabahattin Sami Özer, Hayati Sencar, Sabri T Yükselen, Nevres Akan, Ahmet Şaşıoğlu, Turgut Ögmen, Kemal Ozan, Cemal Bayramoğlu, Fethi Malkoç, Kenan Güler'inde hakiki maksadı bilmeden guruplara girmiş oldukları sabit olmuştur.

18/19 Mayıs/944 gecesi sanıklardan Mihri Belli ile Tahsin Berkem'in dokuz metre kırk santim uzunluğunda iki buçuk metre genişliğinde bez üzerine (Saraçoğlu faşisttir. Vurgunculukla saca cephesi) yazılı afişi Süleymaniye caminin minarelerine asmak istedikleri kayyum Mehmet Keskinin müdahalesi ile afiş ve asma için hazırlanmış malzemeyi terk ederek kaçtıkları,

943 - 944 ders yılında sanıklardan Muzaffer Özkolçak'ın mütemadi telkinatı ile komünistliği benimseyen Safter Melih Tümay ve Arslan Kaynardağ komünist hücreleri kurarak muhtelif yerlerde hücre toplantısı yaptıkları, bilahare Muzaffer Özkolçak'ın kâtiplikten çekilmesi üzerine yerinde Dündar Baştımar'ın geldiği, Dündar Baştımar hücre arkadaşları ile Kuzguncukta muhtelif toplantılar yaptıktan sonra kâtipliği Safter Melih Tümay'a bırakarak ayrıldığı ve Orhan Bağman'ın bu hücreye dahil olduğu; Orhan Bağman'ın sanıklardan Bilâl Şen ve Mehmet Fethi Elmas ile irtibat tesis ederek Safter Melih Tümay ve Arslan Kaynardağ ile birlikte hazırladığı işçiler birleşiniz yazısını ve orak çekiş işaretini ihtiva eden kartları bir mayıs/945 günü Feshane fabrikasına attığı, Arslan Kaynardağ'ın Fransızcadan tercüme ettiği enternasyonal marşını posta ile Sami Karesioğlu, İlhan Eşal ve Necdet Varoğluna gönderdikleri;

Sanıklardan Faruk Karabayoğlunun hiç bir teşkilata gitmeden komünistlik propoğandası yaptığıının sabit olduğu ileri sürülmekte:

Mihri Belli, Emin Sekun, Tahsin Berkem, Mustafa Göksu, Müeyyet Boratav, Sefa Yurdanur, Ferit Teksoy, Dündar Baştımar, Muzaffer Özkolçak'ın T.C.K.nun 141.ci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına Emin Sekun, Mustafa Göksu, Tahsin Berkem'in askeri şahıslardan Yusuf Atılğan ve Kenan Uluğ'u, Mihri Bellinin hem b...ları hemde Müeyyet Boratav ile birlikte yedek teğmen Tayyar Uslu teşkilata kabul ettiklerinden askeri ceza kanununun 148.ci maddesine tevfiikan cezalandırılmalarına, Mihri Belli ile Tahsin Berkem'in afiş asmağa teşebbüs etmeleri cürmün bir devamı olarak kabul edildiğinden bunun şiddet sebebi olarak sayılmasına;

Cezmi Ulucan, Ekrem Ataman, Kenan Uluğ, Nuri İyem, Yusuf Atılğan, Nahit Eren, Ekrem Atak, Abdülbaki Gölpınarlı, Mustafa Arhvi, Buruş Kazancı, Recep Akesi, Semih Yazıcıoğlu, İhsan Şenel, Celallettin Önyay, İsmail Tanıkoğlu, Faruk Özkızıllırmak, Süleyman Taşdemir Memduh Karahasan, Mustafa Üstünel, Yusuf Balkanlı, Mehmet Fethi Ertanmas, Tayyar Uslu, İsmet Selimoğlu, Can Boratav, Erdoğan Saydam, Safiye Melih Tümay, Arslan Kaynaradağ, Orhan Bağman'ın T.C.K.nun 141.ci maddesinin üçüncü fıkrasına tevfiikan cezalandırılmalarını ancak mümessiller gurubuna dahil olanlarla hücrelenerek komünist partisine dahil olanların ve Feshane fabrikasına kart atanların bu halleri şiddet sebebi addedilmesine;

Faruk Karabay ile Beilâl Şen'in T.C.K.nun 142.ci maddesi mucibince cezalandırılmalarını;

Faruk Atay, Mehmet Erol, Adnan İçingör, Bahir Onurgil, Cahit Altinkum, Sabahattin Sami Özer, Hayati Sancıar, Sabri Yükselen, Nevres Akan, Cemal Bayramoğlu, Fethi Malkoç, Kenan Güler, Ahmet Şahinoğlu, Turgut Ögmen, Kemal Ozan'ın beraatlerine karar verilmesi istenmektedir;

Yapılan duruşmalarda iddianın ve sanıkların müdafaalarının dinlenmesinden sonra, ileri sürülen hususların maddi ve hukuki bakımdan sanıklara ne dereceye kadar isnadı kabil olduğunu tavzih edebilmek için davanın mevzuu olan üç olayın her şeyden evvel tebaruz ettirilmesi hey'etimizce faydeli görülmüştür;

A - Süleymaniye caminin minarelerine afiş asmağa teşebbüs etmek:

18/Mayıs/944 gününü 19/Mayıs/944 gününe bağlayan gece saat 4 - 5 sıralarında Süleymaniye caminin müezzinlerinden Mehmet Ziya Öz sabah ezanını okumak için minareye çıkmış, ezanı okuduktan sonra inerken iki kişinin caminin avlusuna girdiğini ve hali tarafına nazır minarelere doğru yürüdüklerini görmüş, minareden indikten sonra kayyum Mehmet Keskin'e avluya iki kişi girdiğini bunları önlemesini söylemiştir;

Mehmet Keskin caminin avlusuna çıktığı zaman iki kişiden birisinin k iki şerefeli minarenin dibinde oturarak börek gibi bir şey yediğini birisinin de paratöner teline asılmış bulunduğunu görmüş, yerde oturan müezzin misin? kayyum musun? diyerek Mehmet Keskinin üzerine yürümüş, yumrukla göğsünden itmiş, Mehmet Keskin biraz geri çekilerek yerden taş almış, taş atmak suretile paratöner telinden asılanı yere düşürmüş, evvela minarenin dibinde oturan kaçmış, avlunun divarından telgrağ direğine sarılmak suretiyle Sinan caddesine inmiş, müteakiben paratöner telinden yere inen şahıs kaçarak beş metre kadar yüksek olan divardan aynı caddeye atlayarak düşmüş, ve kayyum Mehmet Keskin düdük çalarak divarın başına geldiği zaman atlayup düşeni yerde kıvranırken görmüştür.

Bu kişiler kaçtıktan sonra kaçanlar tarafından terk edilmiş olan kalın amerikan bezinden dokuz metre kırk santim uzunluğunda ve iki buçuk metre genişliğinde üst kısmına on bir metre uzunluğunda bir parmak kalınlığında bir halat geçirilmiş, alt kısmına da havada asılı dururken gergin durmasını temin için ufak bezlere sarılı demir parçaları dikilmiş olan (yazı yerinde Sara oğlu faşisttir, imza yerinde vurgunculuk ve faşizme karşı savaş cephesi) yazılı bir afiş ile iki demir küskü pirinçten yapılmış bir anahtar, iki kangal urgan görmüş, bunları kaldırarak muhafaz altına aldıktan sonra hadiseseden bayazıt emniyet merkezini haberdar etmiş, iki kangal urgan hariç olmak üzere diğer şeyleri zabıtaya teslim etmiştir.

Emniyet memurlarınca 19/5/944 tarihinde yapılan keşifte ve yapılan sorguda Mehmet Keskin tarafından gösterilen minareni paratöner telinin alt ucunun asılmadan mütevellit olarak inhinin laştığı ve tel istikametinde minare üzerinde zeminden üç metre yüksekliğinde ayak izlerinin bulunduğu görülmüş ve Mehmet Keskin

verdiği ifadede afişi asmağa teşebbüs edenlerden yalnız kendisi ile konuşanı görürse tanıyabileceğini söylemiş, bu cihetler dos yada bulunan görgü ve sorgu zabıtlarıyla tesbit edilmiştir.

İstanbul emniyet müdürlüğünce tahkikata memur edilenler tarafından tanzim edilen fezleke münderعاتı:

Afiş olayından başka 29/8/944 zafer bayramı gecesini pasif korunma tedbirleri dolayısıyla karanlıktan istifade edilerek Fatih, vezneciler, Eminönü, Beyoğlunda kule dibi, İstiklâl caddesinde sovyet konsoloshanesi civarına, Şişli semtine (işçiler, köylüler ve münevver yoldaşlar halkın Türkiyesini kuracak kafa ve kol emekçileri birliğiniz adaletsizliği yıkacaktır, Birleşiniz.) cümlelerini ihtiva eden otuz kadar kâğıdın yapıştırıldığını ve halkın gözüne çarpmaksızın kâğıtların toplattırıldığını ve bu iki olayın emniyetce tetkikine girişildiğini, bırakılan izler kıymetlendirilerek bunların bir komünist teşebbüsü, genç ve sportmen kimseler tarafından yapılan bir faaliyetin eseri olabileceği neticesinin çıkarıldığını ve tahkikatın bu istikametlere yöneltildiğini göstermektedir.

İlk defa 2.No.lu Ankara garnizon mahkemesince takip ve ceza giymiş olan Reşat Fuat Baraner'in faaliyet geçirdiği şebekeye dahil olduğu şüphesi ile aranan Selahattin Süleyman oğlu emniyetce yakalanarak dinlenmiş, bu kişi 944.senesi mayısının ilk haftasında Osman Paçalı'ya bağlı bir komünist olarak tanıdığı üniversite talebesinden Tahsin Berkem'e tesadüf ettiğini, karşılıklı sorup sormuşlar esnasında Tahsin Berkem'in sen saklanmana bak ne sen benim adresimi öğren nede ben senin adresini öğreneyim, ancak sokakta bir birimize tesadüf edersek konuşuruz, şimdi biz arkadaşlarla boş durmuyoruz, çalışıyoruz ve yeni bir şey hazırlıyoruz diye söylemiş, olduğu şekilde ifade vermiştir.

Bunun üzerine Tahsin Berkem aranmağa başlanmış, sanığın afiş asmak hadisesinden az bir müddet sonra Samsona gitmiş olduğu tesbit edildiğinden şüpheler bu sanık üzerinde toplanmış, Tahsin Berkem Samsonda yakalanarak 5/10/944 tarihinde İstanbul'a sevk edilebilmiştir.

Emniyetce yapılan sorgusunda afişi kendisinin hazırladığını ve kendisinin afişi asmağa teşebbüs ettiğini arkadaşının İstanbul Üniversitesi iktisat fakültesi asistanlarından Mihri Belli olduğunu afişin alt kenarına dikilmiş olan kurşunları

Mihri Bellinin tedarik ettiğini, kullanılan diğer malzeme ile minarelerin kapısını açmak için anahtarları kendisinin muhtelif mahallerden x tedarik ettiğini, afişi Süleymaniye caminin halîç tarafında olan üç ve iki şerefeli minareleri arasına gerip asmak için sabaha karşı ortalık aydınlanırken Mihri Belli ile birlikte geldiklerini Mehmet Keskinin müdahalesi ve düdük çalması üzerine x kaçıklarını kendisini avlunun halîç cihetindeki duvarından attığını ve bu düşme neticesinde sağ bileğinin kemiğinin çıktığını söylemiştir.

Mihri Belli Tahsin Berkem'in bu ifşaatı üzerine yakalanıp emniyet müdürlüğüne celp edilmiş yapılan sorgusunda afiş asmak meselesinden haberi bulunmadığını söylemiş ve sanık Tahsin Berkem de sonradan ifadesinden rücu ederek afişi hazırlamak ve asmağa teşebbüs etmekte kendisi ile birlikte hareket edenin Mihri Belli olmayup Reşat Fuat Baraner tarafından faaliyete geçirilen komünist partisinin ileri elemanlarından olup hadise zamanı kaçak olan komünist Hasan Basri Alp olduğunu ileri sürmüştür.

19/10/944 tarihinde kayyup Mehmet Keskin'e bir teşhis yaptırılmış neticesi zabıtla tesbit edilmiştir. Bu zabıt münde racatından:

Tahsin Berkem ve Mihri Belli'nin ayrı ayrı Mehmet Keskin'e gösterildiği, Mehmet Keskin'in bu yüzleştirmede Tahsin Berkem'i tanımadığını söylediği ve Mihri Belli'nin ise hadise yerinde sen müazzinmisin? kayyum musun? diyerek göğsünden iten şahsa benzediğini fakat vak'a günü üzerinde siyah veya koyu lacüvert elbise bulunduğundan bu elbiselerle bir daha gördüğü takdirde kanaatını daha iyi söyleyebileceğini bildirmesi üzerine Mihri Bellinin evinden getirttirilen lacüvert elbisesi giydirilerek tekrar kayyum Mehmet Keskin'e gösterildiği, bu defa Mehmet Keskinin Mihri Belli'yi ön, yan ve arka cepheden tetkik ettikten sonra, şimdi daha ziyade bilhassa burun, çene ve vücut teşekkülü itibariyle sen müezzinsin diyerek beni iten şahsa benzetiyorum demiş olduğu anlaşılmıştır.

Duruşmada Tahsin Berkem afiş asmayı Hasan Basri Alp ile birlikte kararlaştırmış ve asmağada onunla teşebbüs ettiğini söylemiş İstanbul emniyet müdürlüğüne alınan ifadesinde Hasan Basri Alp yerine bidayette Mihri Belli'yi söylemiş olmasını (ben Samsonda tevkif edilirdim, İstanbul emniyet müdürlüğüne ifadem

alınırken benim komünist olduğum emniyette bilinmiyordu, Hasan Basri Alp ise tanınmış bir komünist idi, Hasan Basri Alp'in adını verdiğim takdirde benimde komünist olduğum meydana çıkacağını düşünerek ve bundan başka emniyet müdürlüğünde gördüğüm tazyik, hakaret, tehdit ve falaka sebebiyle ve bilhassa halamın ve çocuklarının emniyet müdürlüğüne getirilerek arkadaşımı söylemediğim takdirde bana yapılan tazyikin bunlara da yapılacağı bildirilmesi üzerine yine o zamanki tarif edemiyeceğim haleti ruhiye içinde üniversitede tanıdığım tedris hey'etine dahil Mihri Belli aklıma geldi arkadaşım Mustafa Göksudan Mührinin üniversite muhitinde kemalist ve antifaşist bir birlik kurmak istediğini öğrenmiştim, bana yapılan tazyik üniversite tedris hey'etine dahil olmasından Mihri Belliye yapılmaz düşüncesi ile arkadaşımın Mihri Belli olduğunu söylemiştim, sonra emniyette Mihri ile yüzleştirdiler, bunun halinde gördüğüm perişanlıktan bana yapılan muamelelerin onada yapılmakta olduğunu görerek kendisini yanlış olarak haber verdiğimden dolayı müteessir oldum, tekrar verdiğim ifade de bunun Mihri Belli olmayup Hasan Basri olduğunu söyledim, şeklinde izah etmiştir.

Hadise zamanı sanık Mihri Belli'nin kiracı olarak evinde ikamet ettiği pansiyon sahibi Elenora'nın mayıs 944. ayında orta boylu, beyaz, doğun çehreli, koyu renk elbiseli, otuz yaşlarında birisinin elinde beyaz kâğıda sarılı büyük bir paket olduğu halde Mihri Belli'nin odasına geldiğini, saat on üçe kadar kaldıktan sonra birlikte çıktıklarını ve yemektan sonra tekrar gelerek saat on dokuzu kadar odada kaldıklarını ve o gün odayı temizlerken yerde pamuk ipliği parçaları gördüğünü, Mihri'ye sorması üzerine Mihri Belli'nin (kız okulunda bir tiyatro verilecektir, onun için arkadaşım bir çadır veya perde dikti.) cevabını vermiş olduğunu, eve getirilen paketin ne vakit götürüldüğünden 19/May./944 günü Mihri Belli'nin eve gelip gelmediğinden gelmiş ise evi ne vakit terk ettiğinden haberi olmadığını söylemiş olduğu emniyette tanzim edilmiş olan tahkikat dosyasının 3.No.sundaki zabıt münderecatından anlaşılmaktadır.

12/11/945 tarihli oturumda ant içtirilip tanık olarak dinlenmiş olan Mehmet Keskin'in ifadesi ve sanık Mihri Belli ile Tahsin Berkem'in şahadete taarruzları esnasında yapılan münakaşa duruşma zabtınının 248.- 250.ci sayfelerinde münderiçtir.

Tanık Mehmet Keskin bu ifadesinde (hadise günü saat 4,5 ile 5. arasında müezzin Ziya Öz'ün haber vermesi üzerine avluya çıktığı zaman deniz tarafındaki iki şerefeli minarenin dibinde iki kişinin ayakta durmakta olduklarını gördüğünü, ellerinde bir şey görmediğini ciğarasını yakarak bunlara, kubbeye, halaların olduğu tarafa bakarak hırsızlık maksadı ile mi gelmiş olduklarını tetkike ve gözetlemeğe başladığını, sonra bunlara doğru gitmek üzere iken birisinin kaçtığını, yalnız birisinin orada durduğunu buna doğru yürümesi üzerine bunununelinde börek gibi bir şey gördü günü bunun sen müezzin misin? hocamısın diyerek üzerine yürüdüğünü ve korktuğundan geri çekilerek yerden taş aldığını, onun üzerine bu adam kaçarak kendisini avlunun duvarından aşağı attığını öze kinin de aynı yerden, fakat telgraf direğine sarılmak suretiyle aşağı indiğini, kendisini atan adamın yani müezzin misin diyenin sırtında siyah elbise olduğunu, aydınlık olduğundan bu kimseyi iyice teşhis ettiğini,) söylemiş, ve bu kişinin Mihri Belli olduğunu duruşma salonunda eli ile göstermiştir.

Gerek duruşmada gerekse sanıkların müdafaasında ileri sürdükleri mütalaa ve tahlillerden sarfınazar tanık Mehmet Keskin'in duruşmadaki şahitliği ile hadise günü yani 19/5/944 günü saat 9. da mahallinde tutulmuş olan görgü ve aynı gün tesbit edilen polis tahkikat dosyasının 12.No.sundaki sorgu zabıtlarındaki ifadeleri arasında önemli ve esasa müessir bir mübayenet vardır. Filhakika 19/5/944 günündeki ifadelerde Mehmet Keskin müezzin Ziya Öz'ün haber vermesi üzerine haliç tarafındaki avluya çıktığı zaman kendisi ile karşılaşmış, sen müezzin misin? kayyum musun? diyerek göğsünden itenin birinci defa kaçıp direğe sarılmak sureti ile Sinan caddesine indiğini diğerinin ise bu divardan atılarak yere düştüğünü söylemiş olduğu halde, duruşmada aksine olarak kendisi ile konuşan ve göğsünden itenin divardan atılarak düşen kişi olduğunu söylemiştir.

Bu mübayenet hakikatin aydınlanması bakımından önemlidir. Çünkü afiş asma hadisesinde düşüp yaralananın sanıklardan Tahsin Berkem olduğu bir vaki'dir, şayet tanık Mehmet Keskin divardan atılarak düşenle konuşmuş ise konuşarak göğsünden itenin Tahsin Berkem olması ancak bu sanığı teşhis edebilmesi icabeder. Tahsin Berkem'in arkadaşını teşhis etmesi varit olamaz. Eğer emniyetteki ifadesi gibi divardan direğe sarılarak selamete alınan ile

konusmuş ve karşılaşmış ise Tahsin Berkem in duruşmada ileri sürdüğüne aykırı olarak sen müezzinmişin, kayyummusun diyerek Mehmet Keskin göğsünden itenin Tahsin Berkem olmayup Tahsin Berkem'in arkadaşı olması icabeder.

Bu sebeple hey'etimizce Mehmet Keskinin bu iki ifadesi arasındaki mübâyenet üzerinde önemle durulmuştur.

Emniyetce tahkikata memur edilenlerin vak'a mahallinde tanzim ettikleri görgü ve Mehmet Keskinden yapılan sorguyu tesbit için tanzim edilmiş olan sorgu zabıtlarındaki Mehmet Keskin in ifade ve beyanları 19/5/945 günü saat 9.da yani hadiseden bir kaç saat sonra vaki olmuştur ve henüz hiç bir kimseye hiç bir isnat tevcih edilmeyen münhasıran vak'ayı olduğu gibi tesbit için yapılmış ihsari mahiyette bir ameliyeden ibarettir.

Duruşmada ise Mehmet Keskin hadise üzerinden on sekiz ay geçtikten sonra dinlenmiştir. Bu sebeple hatırası nisyanla karışmış bundan başka bu tanık afiş asmağa teşebbüs edenlerin mahallinde terk ettikleri eşyadan iki kangal urganı emniyete teslim etmiyerek saklamış olduğu, Tahsin Berkem yakalanup hadisenin seyriinde inkişafklar vaki olduktan sonra anlaşıldıktan emniyetce nezaret altına alınarak 24.gün sanıklarla birlikte nezarette tutulmuş ve bu konuda muvâhazaya maruz kalmış olmasından ihtisasa tı heyecan ve bir takım harici müessirlerle karışmış, tabiat kanunları icabı selametini gaybetmiştir.

Bu sebeplerle tanığın duruşmadaki ifadesi ihticaça sarîh olamaz, emniyetteki ifadesinin hakikate daha uygun düşmesinin lâzım geleceği hadisenin takip ettiği seyrin tabii bir neticesi dir. Binaenaleyh tanık Mehmet Keskin hadise mahallinde sokularak sen müezzinmişin? kayyummusun diyerek göğsünden itenin Tahsin Berkem olmayup Tahsin Berkem ile birlikte afiş asmağa kalkışan kişi olduğuna ve Tahsin Berkem'in mahkememizde kayyum Mehmet Keskin ile konuşanın kendisi olduğuna dair beyanatı münhasıran tevilden ibaret muallâ bir ifade bulunduğuna hey'etimizce tam bir kanaat husule gelmiştir.

Hadise zamanı hava durumunun bir insanı teşhise müsait olup olmadığını tesbit etmek için İstanbul Miftülüğüne ve Rasat hane müdürlüğüne yazılan müzâkerelere İstanbul müftülüğünden alınan 14/11/945 tarih 636.sayılı cevapta 19/ may./944 günü vasa-ti saatla imsak iki saat 40.dakikada olacağı güneşinde 4.saat

38.dakikada doğmuş bulunacağı cihetle bu aradaki iki saatlik bir müddet içinde sabah ezanının okunabileceği, mahaza mutada göre imsak vaktinden 40 - 50.dakika sonra okunabildiği;

Rasathane müdürlüğünden alınan 21/11/945 tarih 4181.sayıllı yazıda da :

19/May./944 tarihinde İstanbulda sabah ezanı 3. çü 51. dakika geçe okunmuş, ay ise 3. çü 59. dakika geçe doğmuş olup doğuş zamanında yaşı 26,2 günlük bulunduğu mezkür gece o saatte havanın açık olduğu bildirilmiştir.

Salahiyettar makamlardan alınan bu malumat hadisenin seyrine tatbik edilir ve ezanı okuyan müezzin Ziya Öz'ün avluya girenlerden Mehmet Keskin'i haberdar etmesi Mehmet Keskin'inde avluya çıkması için geçen zaman hesaba katılırsa Mehmet Keskin'in afiş asanlarla temasa geldiği vakit ayın doğmuş bulunması ve güneşinde doğmasının yakın bulunması icabeder, havanında açık olmasına göre bir kimsenin göğsünden itecek kadar kendisine yaklaşanı teşhis etmesinde tabiat kanunlarına aykırı bir cihet görülemez.

Mehmet Keskin'in emniyet memurları ile ilk temasında göksünden inen şahsın boyunu, rengini, vücut teşekkilini söylemesi ve görürse teşhis edebileceğini ileri sürmedi Mehmet Ziya Öz'ün ezan okuduktan sonra minareden inmeden avluya girenleri görüp Mehmet Keskin'e haber vermesi o zaman ruyet şartlarının çok müsait bulunduğunun açık bir delili olarak mütalaa edilebileceğinden gerek Mihri Belli ve gerekse Tahsin Ferkem'in duruşmada görüş şartlarının teşhise müsait bulunmadığı iddiası varit ve yerinde telakki edilememiştir.

18/Ocak/946 tarihli oğurunda:

Savcı sanık Mihri Belli'nin İstanbul emniyet müdürlüğünde nezarete iken kullandığı yastığın pamukları arasında el yazısı ile yazılmış üç parça kâğıdın bulunduğunu ve davanın mevzuu olan suçlarla ilgili bulunduğunu söylemiş ve bu kâğıtları mahkemeye vermiştir. Mahkememizce tetkik edilmiş olan bu kâğıtların sanık Mihri Belli tarafından yazılmış olduğunu Mihri Belli de ikrar etmiştir.

Dava dosyasına konmuş olan üç parça kâğıttan iki küçük parça üzerine yazılmış olanı sanık tarafından kız kardeşine hitaben yazılan bir mektuptur. Bu mektupta kız kardeşi sorguya

yazıya iliştirildiği yazının komünist partisi kurmaktan sanık olup 2.No.lu Ankara garnizon mahkemesince takip edilmiş olan Reşat Fuat Baraner'e ulaştırılmasını ısrarla istemekte icabederse bu iş için Ankarayada gitmesini talep etmektedir. Ve mektup Reşat Fuat Baraner'e ulaştırılırsa göreceği cezanın altı ay olacağını bunununda üç buçuk ayının geçmiş bulunduğunu belkide beraat edeceğini yazmaktadır.

Sanık Mihri Bellinin Baraner'e ulaştırılmasını kız kardeşinden ısrarla istediği yazı münderecat itibariyle sanıklardan komünist partisine girmiş olan Tahsin Berkem, Mustafa Göksu ve Sefa Yurdanur'un tahkikatta vermiş oldukları ifadelerin kısa birer hülasesını kendisi tarafından da vermediği tasarladığı ifadenin bir özetini ve parantezler içine alınmış bir kısım yazıları ihtiva etmektedir. (Mihri Belli bu mektubu tevkifinden üç buçuk ay sonra yazmıştır. Bu sanığın hazırlık tahkikatında sorgu ya çekilmesi ise bu tarihten hayli müddet geçtikten sonra vaki olmuştur.)

Bu yazının sorguya çekildiği zaman buradaki ifadelere uygun bir şekilde sözünü idare etmesi için Baraner'i hazırlamak ve afiş asmak teşebbüsünde Tahsin Berkem ile birlikte hareket edenin Hasan Basri Alp olduğuna dair iddiayı destekliyecek şahitler temin etmek maksadı ile yazılmış olduğu yazının mealinden açıkça anlaşılmaktadır.

Mihri Belli'nin Baranere göndermek istediği yazının:

Talebe Tahsin'in ifadesi: Ben komünist partisi azasıyım hücremizde benden başka Mustafa ile Osman vardı, Osman yalnız bir toplantıya geldi, sonra gözükmedi, partiyi girmem Basri vasıtasi ile oldu, neşriyatı Davitten alırdım; Bay Mihriyi fakülte den tanırım, kendisi ileri fikirlidir, polis olmasından şüphelenerek Davit vasıtasiyle partiden sordum, polis olmadığını, fakat komünistlik ile de bir ilgisi bulunmadığını öğrendim, geçen bahar Basri ile beraber Süleymaniye camine vurgunculuk ve faşizmle karşı savaş cephesi imzalı bir afiş asmak teşebbüsünde bulundum bu işe beni Basri sürükledi nerede gizli olduğunu bilmiyorum, (Basri ilk tevkifattan beri polise aranmaktadır.) Ressam Nuriyi Davidin getirdiği parula ile tanıdım,

dan Davit veya Osman Basriye cephe yazısını vermiş veya bundan bahsetmiş bulunsun)

Parçası bilhassa afiş asmak hadisesiyle ilgilidir. Bir kerre (Basri ilk tevkifattan beri polisçe aranmaktadır.) kaydı Basrinin gizlendiğini ve meydanda olmadığını, yine bu yazının (mühim - camiye asılan bayrakta cephe imzası bulunduğundan Davit veya Osman Basriye cephe yazısı vermiş veya bundan bahsetmiş bulunsun) kısmı da afiş asmak hadisesinin bu işten haberi olmayan Hasan Basri Alpa yükletilmek istendiğini göstermektedir.

Şurasında belirtmek lâzımdır ki komünist partisine giren münevver genç ve talebenin parti içinde çalışması ve partiye mensup Osman Paçalı, Davit Nae, Basri Alp gibi polisçe tanılan komünistlikten ceza giymiş veya takibata uğramış kimselerle temas etmesi partice muvafık görülmemiş bunların antifaşist ve vurgunculukla savaş cephesi adı ile ayrı bir teşkilat halinde çalışmalarını daha muvafık görülmüş ve bu işin tahakkuku için ileri gençler birliği kurulmuştur. Ve bunun için de parti bir cephe yazısı çıkarmış bu yazı Mihri Belli tarafından birliğe mensup bazılarına verilmiştir.

Asılmak istenen afişin de mevzuu bahis cephe namına has zırlanmış imza yerindeki vurgunculuk ve faşizme karşı savaş cephesi yazısı göstermektedir. Bu itibarla da afişin Hasan Basri Alp ile münasibeti olmaması ve ileri gençler birliğine mensup kimselerin faaliyetinden bulunması icabeder.

Esasen Hasan Basri Alp Reşat Fuat Baraner'in tevkif edildiği 10/Mart/944 tarihinden beri İstanbul zabıtasınca aranmaktadır, izini kaybetmiş, ancak 20/1/945 günü yakalanmış aynı gün nezarette bulunduğu odanın penceresinden kendisini atarak intihar etmiştir.

Bu itibarla bu kişinin polisçe aranmakta olduğu 19/5/944 de iddia edildiği gibi afiş asmak işine karışması büyük bir ihtiyatsızlık olurdu. Hasan Basri Alp gibi uzun zamandan beri komünistlik faaliyetine karışmış takibata maruz kalmış bir kişinin bu kadar büyük bir ihtiyatsızlıkta bulunması ~~ve~~ memul edilemez.

Bu delil ve mütalealardan netice olarak:

Sanık Tahsin Berkem'in yakalandığı zaman afişi hazırlaman ve asmakta kendisi ile birlikte hareket edenin Mihri Belli

olduğuna dair yaptığı açıklama Mehmet Kaskin'in ret ve cerhi ka-
bil olmayan şahitliği ve Mihri Bellinin Baraner'e kendi el yazı
sı ile yazdığı mektup münderecatı gibi iki maddi delil ile ve
yukarda izah edilen zatı vak'a ile teyyüt etmiş olduğundan sanık
Tahsin Berkem ile birlikte afiş asmağa teşebbüs edenin Mihri
Belli olduğuna ve Tahsin Berkem komünist olmakla beraber henüz
ilk defa takibe uğramış bir kişi olması dolayısıyla tecrübesizli
đinden mütecellit şaşkınlıkla atlatmağa ve tevile vakit bulamad
dan arkadaşının Mihri Belli olduğuna dair açıklaması mutlak bir
hakikat olup sonradan ifadesinden rücu ederek arkadaşının Basri
Alp olduğunu ileri sürmesi tahkikat esnasında Mihri Belli'nin
diğer sanıklara yazmağa muvaffak olduğu mektuplarla ve fırsat
buldukca bizzat bunlarla temasa gelerek talimat vermek suretiyle
sanıkların ifadelerini değiştirmeğe ve tahkikatı karıştıрмаđa
matuf gayretlerinin bir neticesi bulunduğuna mahkememizce kanaat
getirilmiş, afiş haline konan bezin Mihri Bellinin evinde dikilmiş
olduğu zannını veren Elenora'nın ifadesi de varılan bu kanaati
x teyit eder mahiyette görülmüştür.

B - İleri gençler birliği:

Davanın mevzuuna dahil hususlardan en önemlisi ve karı-
şık vaziyet gösterenidir. Bu sebeple hey'etimizce üzerinde önem
le durulmuş tahkikat ve duruşma zabıtlarındaki tanık ve sanık
ifadeleri ve diğer deliller inceden inceye süzgeçten geçirilmiş
mühim bir kısmı kaste makrun kısmen de ihtisasattaki zaaf ve xa-
farklara atfedilebilecek musanna ve galetlerle dolu ifadelerin
bir biriyle mukayesesi yapılmıştır.

Varılan neticeye göre:

1943.senesi ilk bahar aylarında tanıdığı komünist ve komü-
nist fikirli arkadaşlarını bir araya toplayarak komünist partisi
ni faaliyete getirmiş olan Reşat Fuat Baraner'in elemanlarından
olup üniversite muhitinde ve üniversiteliler arasında faaliyette
buldukları anlaşılan Osman Paçalı ile Davit Nae'nin faaliyetle-
ri neticesinde sanıklardan Tahsin Berkem, Mustafa Göksu, Sefa Yur-
danur, Kenan Uluğ, Yusuf Atılđan, Nuri İyem, Nahit Eren, Recep Akesi
ve Duruş Kazancı komünist partisine girmeyi ve parti hesabına
çalışmayı kabul etmiş ve aralarında hücreler kurmak suretiyle
komünist partisine bağlanmışlardır.

1943.senesi yaz aylarının sonunda İstanbul üniversitesi iktisat fakültesi asistanlığına tayin olunan sanıklardan Mihri Belli de Tahsin Berkem vasıtasıyla Mustafa Göksu ile Davit Nae vasıtası ile Sefa Yurdanur ile Pertev Naili Boratav'ın çıkardığı yurt ve dünya mecmuasının İstanbulda tevzi işlerini tanzim etmesi sebebiyle münasebette bulunduğu Pertev Naili Boratav'ın kardeşi Müeyyet Boratav ve Can Boratav ile münasabet tesis etmiştir

Mihri Belli, Tahsin Berkem, Mustafa Göksu, Sefa Yurdanur ve Müeyyet Boratav bir birleriyle tanıştıktan sonra aralarında muhtelif zamanlarda konuşmalar yapılmış olduğu anlaşılmakta isede konuşmaların hakiki mevzularını zabıt, karar hatıra defteri gibi yazılı vesikalarla ve münhasıran sanıklar arasında cereyan etmiş olduğundan şahit ifadeleriyle tesbit etmek imkânı olamamıştır.

Ancak sanıklar konuşma mevzuunun faşistlik, ırkçılık ve turancılık cereyanlarının üniversite muhtine yayılışı, konferanslar vermek mecmualar dağıtmak suretiyle yapılan propogandalara ve taşkınlıklara gerek hocaların gerekse talebe cemiyetinin müsama hakâr kaldıklarının teşkil ettiğini söylemektedirler.

İhsari mahiyette olduğu anlaşılan bu konuşmalardan sonra antifaşist düşünceli olanların toplanarak (gruplar) teşkil etmeğe ve mukabil faakiyetlere geçmeğe karar verildiği anlaşılmak tadır.

Sanıklardan Sefa Yurdanur'un duruşma zaptının 112.ci sahi fesindeki (Mihri ile beyazıtta buluştuk, Mihri Bana üniversitede ki faşist ve turancılar hakkında ne düşündüğümü sordu, bende kanaatlarımı açık olarak söyledim, talebe cemiyetinin hatta hocala ırkçılara karşı son derece müsamahakâr davrandığından bahsettim, Mihri ırkçılara karşı koyabilecek talebenin bulunup bulunmadığını bunlara karşı mücadele etmenin vazifemiz bulunduğunu söyledi bende bu kanaata iştirak ettim, nihayet bana arkadaşlarıyla bu hususu görüş dedi. Arkadaşlarımla görüşürüm dedim, sonra bir görüşme yaparız dedi, randevu verdi, kendisinden ayrıldım,)

Sanıklardan Mustafa Göksunun hazırlık tahkikatı dosyasının 259.cu sahifesindeki ifadesinde (Tahsin partiye kabul edildiğimizi söyledi bunu bana nasıl başardığını anlatmamıştıx bir müddet sonra Tahsin ile bayazıttaki randevuya gittik, burada ilk olarak Tahsin bana Mihri(yı tanıttı, evvelki ifadem 13.cü sahife

sinde bayazıttaki randevusunda Mihri ile havadan sudan konuştuğumu söylemiştim; Halbuki şimdi onu şu şekilde açıklamak lâzım geldi. Mihri'yi bayazıtta görmüştük, Tahsin beni ona arkadaşım Mustafa felsefede talebe diye tanıttı, gezinerek Mihri bize üniversite çevresinde ırkçılarla mücadele etmek gerektiğini uzun uzadıya anlattı, ve ırkçılara muarız bir muhtimiz olup olmadığını sordu, bizde mevcut olduğu cevabını verdik, sonra bize güzel san'atlar akademisinde talebe Nuri İyem ve iktisat fakültesi ikinci sınıftan Nahit ile konuşmak için iki parula verdi, bu çocukları bularak onlarla ırkçılara karşı mücadele için anlaşmamızı tenbih etti, ben bir sırasını düşürerek komünist partisi ile alakası olduğunu tahmin ettiğim Mihri'ye biz ne zaman hücre kura çağız diye sordum, o kendisine yersiz ve manasız suval sorularla ra mahsus bir jestle ben böyle şeyden anlamam demindenberi anlatıyorum, ben ırkçılara karşı mücadele açmak istiyorum dedi. Filha kika Mihri komünistliğe ait hiç bir kelime konuşmamıştı, oradan ayrıldık, Nuri İyemi Lütfi Kırdar'ın resmini yaptırma parulası ile gidip gördüm, Nahit Eren için verilen parulayı şimdi hatırlıyamıyorum, Tahsin bu çocuklarla konuşma işini bana havale etmiş idi, ikisi ile de parula vermek suretiyle konuştum, her ikisine de komünist partisinden bahsetmeksizin üniversitede ırkçılara karşı bir birlik kurmak lüzumundan bahsettim, onlara bu iş için müsait arkadaşları olup olmadığını sordum, var dediler.)

Aynı sanığın duruşma zaptınının 14.cü sahifesindeki (Mihri ile ırkçıların propoğandalarına karşı ne yapmak lâzım geleceğini konuştuk, Mihri talebe cemiyetinin kifayetsiz olduğunu ve talebe yi temsil edemediğini faşistlerin propoğandasına karşı hiç bir hareket göstermediğini bana anlattı, ben Mihriyi komünist zannettim, kendisine ırkçılarla en iyi mücadele yapacak komünistlerdir Biz bir hücre kurduk dedim, bu sözlerim üzerine Mihri beni tersledi, ben böyle şeylere karışmam, üniversite muhitini zehirliyen ırkçı propoğandalar bizi alakadar eder dedi.) ve yine aynı sanığın aynı sahifedeki ifadesinin devamında (bir kaç defa bu suretle odasına giderek hep aynı mevzu üzerinde Mihri ile konuştum, Mihri bana antifaşist gençlerden muhtim olup olmadığını sordu, var dedim.)

Sefa Yurdanur'un hazırlık tahkikatı dosyasınının 49.cu sahifesindeki (Mihri'nin toplanalım demesi üzerine Müeyyetlerin

evinde toplandık, ben arkadaşım Duruş Kazancı ile Recep Akesi'yi aynı toplantıya götürdüm, orada Müeyyet, Can, Tayyar, Muzaffer, Cezmi tıbbiyeden Ekrem, Can'ın arkadaşı ya eczacıdan veya tıbbiyeden İsmet varlardı, bunlarla tanıştık, Mihri yoktu, zira tanınmak iste miyordu, kimlerin geleceği de belli değildi, esasen bu toplantının yapılmasını Müeyyet ile bana bırakmıştı, neticeden kendisine ha ber verecektik.)

Müeyyet Boratav'ın hazırlık tahkikat dosyasınının 60.cı sahifesindeki (toplantılarda neler konuşulduğunu Mihri bana so ruyordu, müsbet bir neticeye varamadığımızı söyleyince obirisi gün saat 14.de Fatih tranvay durağına gel bir arkadaşına gideceğiz ~~xxxx~~ neler yapacağımızı konuşalım.) ve Mustafa Göksu'nun hazır lık tahkikat dosyasınının 61.cı sahifesindeki (netice itibariyle bizim kurup on kişiyi buldu, bu faaliyetimin neticelerini Mihri ile görüştüm,) şeklindeki ifadeleri için bidayetinde sanık Mihri Belli'nin Mustafa Göksu, Sefa Yurdanur, Müeyyet Boratav'a muhit toplayarak faşistlerle mücadele etmek için faaliyete geçmelerini tenbih ve bu sanıkların ayrı ayrı toplantılar yaparak bazı müza kereler yaptıkları ve sanık Mihri Belli'nin kendini hissettirme den bunlarla temasını muhafaza ve yapılan faaliyetlerin netice lerini takip etmiş bulunduğunu açıkca tebaruz ettirmektedirler.

Sanık ve tanıkların duruşma ve tahkikattaki ifadelerinden:

Mihri Bellinin bu talimatı üzerine Mustafa Göksu, Sefa Yurdanur, Müeyyet Boratav, faaliyete geçerek üniversitenin muhte lif fakültelerinde tanıdıkları sol fikirli talebeden gurup teşk kil ettiklerini ve Sefa Yurdanur'un, Müeyyet Boratav'ın, Cezmi Ulucan'ın, Ekrem Ataman'ın evlerinde ve başka yerlerde toplantı lar yapmağa başladıklarını, toplantılara gelenlere görüşlerine uygun talebelerin getirilmesini de tenbih ve bu suretle çoğalma ğa çalışıldığını bir guruba iştirâk edenler çoğaldıkça yeniden guruplanma yapılarak yeni guruplar kurulduğunu ve bu suretle gurup adedinin arttırıldığını, mecmua çıkarılacağı söylenerek ba zı guruplarda para toplandığını ve toplantılara gelenlere Nazım Hikmet'in kafa tası, şeyh Bedrettin destanı vesair eserleri leni nin hayatı, Stalin, Suat Devriş'in niçin sovyetlerin dostuym adlı kitabının ve bunlardan başka komünizm ve sosyalizm telkin eden kitap ve eserler verilerek okutturulduğunu, gurup mensuplarından bir çoklarına olgunlaşmak için buna benzer kitapların okunmasını

ının lüzumlu olduğu anlatıldığını ve bu gibi neşriyattan kütüphane tesis edilerek grup mensuplarının istifadelerine tahsis edilmesi ve kitap mübadelesi suretiyle her kesde mevcut kitaptan başkalarının istifade ettirilmesinin düşünüldüğünü ve toplantılardan birisinde iktisat fakültesi mezunlarından Tayyar Uslu'ya konferans verildiği, bu konferansta bulunmuş olanların bir kısmının ifadelerine göre konferans mevzuunun Marksizm olduğu bir kısmının ifadelerine göre ise Marksizm olmayup iktisat tarihine ait bulunduğu anlaşılmaktadır.

Gurup gurup yapılan gayesi tanışma, anlaşma, çoğalma ve olgunlaşmayı istihfaf ettiği zannedilen bu devrede birisi Mustafa Göksu gurubunca yapılan ve neticesiz kalan düden mecmuasını çıkarmaya teşebbüs, diğeri de bütün guruplar tarafından yapılan ve tatbik edilerek neticelendirilen İsmail Hakkı Baltacıoğlunun Eminönü halk evinde verdiği konferansı ihlâl olmak üzere fiili iki teşebbüs tesbit edilebilmiştir.

Mustafa Göksu gurubuna dahil olanların ve şahit olarak dinlenen Nuh Naci'nin duruşma ve tahkikattaki ifadelerine nazaran bir mecmua çıkarılması konuşulduktan ve bir miktarda para toplandıktan sonra Mustafa Göksu ile aynı guruba dahil Ekrem Atak Düden adında bir mecmuanın imtiyazını almış bulunan fakat mali vaziyeti müsait olmadığından mecmuayı devam ettiremeyen edebiyat fakültesi talebelerinden Nuh Naci'ye müracaat etmişler mecmuanın kemalist olarak neşredileceğini söylemiş ve paraca yardım ederek bu mecmuayı birlikte çıkarmayı teklif etmişler Nuh Naci de buna muvafakat etmiş, fakat fakülte arkadaşları Mustafa Göksu ve Ekrem Atanın fena maksatlı olduklarını ve komünist olmaları ihtimali bulunduğunu söyliyerek Nuh Naci'yi ikaz ettiklerinden Nuh Naci vermiş olduğu muvafakatı geri almış ve bu suretle mecmua çıkarmak teşebbüsü akim kalmıştır.

Tarihi tesbit edilemeyen fakat İsmail Hakkı Baltacıoğlunun 943. senesindeki Eminönü halk evinde ihlâl edilmiş olan konferansına takaddüm eden günlerde guruplar muhtelif mahallerde toplanmışlar, Mustafa Göksu'da kendi muhitine dahil olanları Gülhane parkında toplamış, memleketimizde faşistlerin çoğaldığını an vurgunculardan bahsetmiş, hükümetinde faşist olması ihtimali bulunduğunu söylemiş.

(Duruşma zaptı sahife 204) ve x bu toplantılar neticesin de Baltacıoğlu'nun konferansına gidilmesi kararlaştırılmış mu-karrer günde konferansa gidilmiş Öksürmek, lüzumsuz yerlerde şid detli alkışlamak, konferans mahallini terk etmek gibi hareketler le konferanscının sözü kestirilmiş, fakat edilen müdahale ve gös terilen arzu üzerine konferansçı tekrar söze başlamış ve konfe ransını bitirmiştir. Müteakibi gurup toplantılarında da bu hadise ve neticeleri uzun uzadıya bahse mevzu teşkil etmiştir.

Gurup gurup vaki olan bu toplantı ve faaliyetler esnasın da bir gurubun mevcudiyetinden digerinin haberdar edilmiyerek gizli tutulduğu anlaşılmaktadır. Gurupların bir birinden gizli faaliyette bulduklarına dair hazırlık tahkikatında bir çok ifa de ve beyanlar vardır. Sanıklardan Ekrem Ataman'ın duruşma zap tının 33.cü sahifesindeki (bu toplantılarda faşizm ile mücadele için ne yapabiliriz, diye konuşuldu ve talebe cemiyetine faal aza olarak çalışılmasına karar verildi. Bu arada Müeyyet aynı gayede başka gurupların da mevcut olduğunu bunların bizlerle temas et- mek istediklerini ve muayyen gün ve saatte Fatihte buluşulacağı nı ve Fatihe en yakın olan arkadaşın diğer guruplarla irtibat etmesini söyledi, evim Fatihe yakın olduğundan bu irtibat vazife sinin benim tarafımdan yapılması ve Fatihe gitmem kararlaştırıl dı, bu irtibatcının diğer guruplarla irtibatı tesis etmeden başka hiç bir vazife ve selahiyeti yoktur.) şeklindeki ifadesi o zamana kadar gurupların faaliyetinin ve mevcudiyetinin bir birinden giz lendiğini göstermekte ve her guruptan bir kişi alınmak suretiy- le mutavassıt bir gurup teşkil edilerek o zamana kadar Sefa Yur danur, Müeyyet Boratav, Mustafa Göksu ve Mihri Belli'nin faaliyet leriyle yürütülen cemiyetin bir idare hey'etinin vücuda getiril mesi istendiğini belirtmektedir.

Bu idare hey'eti Mihri Belli, Sefa Yurdanur, Nuri İyem, Mustafa Göksu ve Ekrem Ataman, Müeyyet Boratav'dan ilk olarak teşekkül etmiş, birinci toplantısını 944. senesi ilk aylarında Fatihte at pazarında Tahsin Berkem'in halasının evinde yapmıştır.

Bu toplantıda Tahsin Berkem'de bulunmuş, fakat müzakereye iştirâk etmemiş, toplantıyı da yarıda bırakarak evden ayrılmıştır.

İkinci toplantı yine Tahsin Berkem'in halasının evinde yapılmıştır. Bu iki toplantıda neler konuşulduğu ve ne kararlar verildiği açıklanamamıştır. Ancak sanıklar toplantılarda mevzuun

gurupların tertibi olduğunu,ırkçılara karşı ne yolda hareket edileceğinin görüşüldüğünü,Mustafa Göksu ile Sefa Yurdanur'un komünist veya senpatizanı olanların guruplara hakim olmasını Müeyyet Boratav'ında müşterek kitap okunmasını teklif ettiklerini fakat iki teklifinde reddedildiğini neticede gurupların 8 - 10.kişi olması komünist,antifaşist,demokrat velhasıl ırkçı olanlar hariçinde herkesin cemiyete alınabileceğini kararlaştırdıklarını söylemektedirler.

Üçüncü toplantı Üsküdar'da Bağlar başında yapılmıştır.Bu toplantının 19/May./944 tarihindeki Cumhur başkanının nutkunu takip eden günlerde yapıldığı anlaşılmaktadır.

Bu toplantıda nutuk ele alınmış,cumhur başkanına bağlılık teli çekilmesi ve bir tezahürat yapılması düşünülmüş aralardaki müzakereler neticesinde ancak bu işin üniversite talebe cemiyetinin tavassutu ile mümkün olabileceği anlaşıldığından sanıklardan Sefa Yurdanur'un talebe cemiyeti reisi ile temas gelmesi temasından hasıl olacak neticeyi yıldız parkında yapılacak müteakibi toplantıda bildirmesi kararlaştırılmıştır.

Dördüncü toplantı Yıldız parkındadır. Bu toplantıda Sefa Yurdanur talebe cemiyeti reisi ile temas edemediğini söylemiş bu temasın yapılmasını Müeyyet Boratav üzerine almış,fakat Müeyyet Boratav talebe cemiyeti reisine gitmemiş,Ekrem Ataman,Erdoğan Saydam,Dündar Baştımar,Ahmet Şaşıoğlu birlikte talebe cemiyeti reisine gitmişler,Ekrem Ataman talebe cemiyeti reisi Hıfzı Timur'a cumhur başkanına bağlılık teli çekilmesini ve bir tezahürat yapılmasını söylemiş isede muvafakat edilmemiştir.

Tel çekerek veya konferans salonunda toplanarak üniversite gençliğinin ırkçı ve turancılarla birlikte olmadığını göstermek için kendisine müracaat edilmiş olduğunu bu nevi hareketlere lüzum olmadığı şeklinde cevap vermiş bulunduğunu şahit olarak dinlenen İstanbul üniversitesi hukuk fakültesi medeni hukuk doçenti ve talebe cemiyeti reisi Hıfzı Timur duruşma zaptının 283.cü sahifesindeki şahitliği ile teyit etmiştir.

Bundan sonra mümessiller gurubu bir birini takiben Yıldız parkında,Cezmi Ulucan'ın evinde,Sefa Yurdanur'un evinde,Mecidiye köyünde,Topkapıdaki aile bahçesinde muhtelif zamanlarda toplantılar yapmış,bu toplantılarda sanıklardan Ferit Teksoy ile Cezmi Ulucan'da mümessiller hey'etine katılmışlardır.

Tesbit edilen bu toplantılar sanıkların ifadelerine göre dir. Mümessiller gurubunca ayrı toplantılar yapıp yapılmadığı karanlık kalmaktadır.

Sanık ve tanık ifadelerinden bu toplantılar esnasında bir mecmuanın çıkarılmasının düşünüldüğü, Mihri Belli'nin intişar edecek yazıların kendisi tarafından düzeltilmekle şartıyla buna muvafakat ettiği hatta üç dört makalenin neşredilmek üzere hazır landığı, fakat mecmua çıkarılamadığından bu yazıların intişar etmediği, Topkapı toplantısında müttelik zaferinin muhakkak ve yakın olduğu ileri sürülerek tahakkuk ettiği zaman bir tezahürat yapılmasının Mihri Belli tarafından teklif ve kabul edildiği guruplara da mümessiller vasıtasıyla bu tebliğatin yapılmış olduğu anlaşılmaktadır.

Yıldız parkında, Cezmi Ulucan ve Sefa Yurdanur'un evlerindeki toplantılarda cemiyetin nizamnamesi görüşülmüş, Mihri Belli tarafından tanzim edilen nizamname müsveddesi üzerinde müzakere ve tashihler yapılmış, Mecidiye köyündeki toplantıda nizamname nihai şeklini aldığından daktilo ile teksir ve guruplara tevzii için Cezmi Ulucan'a verilmiştir. Cezmi Ulucan Ekrem Atabay adındaki arkadaşının yazı makinesini almış nizamnameden beş nüsha çıkarmıştır. Kabul edilen bu nizamname guruplarda okunmuş, münde recatı izah edilmiş, nizamnamenin bir nüshası sanıklardan Abdülbaki Gölpınarlı'ya bir nüshası Nuri İyem, birisi Müeyyet Boratav birisi Semih Yazıcıoğlu, birisinin de Sefa Yurdanur'a verildiği duruşma zaptınının 94.cü sahifesindeki ifade ve beyanlarla sabit tir.

Ne bu nizamname ve nede Cezmi Ulucan'da bulunması icabeden nizamnamenin müsveddesi ve kopya kağıtları sanıkların evlerinin aranmasında bulunamamış ve hiç bir suretle elde edilememiş tir.

Sanıklar hakkındaki takibat birden ve toplu bir halde yapılmış değildir. Süleymaniye camii minarelerine afiş asmak olayı hakkında tahkikat yapılırken üniversite dahilinde ve Mihri Belli idaresinde böyle bir teşekkülün de bulunduğu anlaşılmış tahkikat inkişaf ettikçe sanıklar yakalanarak nezaret altına alınmışlar, bu seyrin tabii neticesi olarak sanıklar fasılalı zamanlarda nezaret altına alınmışlardır.

Esasen bu hadiseye mütekaddim komünist tevkifatından da

tetikte bulunan bazı sanıklar arkadaşları yakalandıkça sıranın kendilerine de geleceğinden endişeye düşerek kendilerine verildiği anlaşılan komünist partisi bültenlerini bu meyanda cemiyetin nizamnamesini imha ettikleri hatta şüphe çekecek kitaplarını öteye beriye kaçırdıkları anlaşılmaktadır.

Bu sebeplerle mahkeme mümessiller hey'etince kabul Cezni Ulucan tarafından daktilo makinası ile teksir ve gurup mümessillerine dağıtılan nizamnamenin hututu esasıyesini tanık ve sanık ifadelerinden istifade ederek tesbit etmek mecburiyetinde kalmıştır.

Sanıklardan Sefa Yurdanur aldığı nizamname nüshalarından birisini sanık Abdülbaki Gölpınarlıya vermiş, munasip gördüklerini okumasını ve cemiyete girip girmiyceklerini sorulmasını söylemiştir. Abdülbaki Gölpınarlı da bu nizamnameyi tabib Safter Tarım'a okumuş cemiyete girip girmiyeceğini sormuştur.

Ant içtirilerek duruşmada dinlenmiş olan Safter Tarım duruşma zaptınının 188. ve hazırlık tahkikat dosyasınının 300.cü sahifesindeki bir birini tamamlayan ifadesinde meâlen (Abdülbaki Gölpınarlı pravantoryumdan çıktıktan üç dört gün sonra iğne yap tırmak için pravanturyuma geldi, iki veya üç kâğıttan ibaret bir mukaddime ile başlayan ve maddeleri de ihtiva eden bir yazı çıkarıp okudu, bu yazıda Atatürk inkilabından stayişle bahsedilmekle beraber memleketin iyi idare edilmediğinden faşist diye vasıflandırılan unsurların mevcudiyetinden bunların devlet idaresinden atılması lâzım geldiğinden, memlekette sefaletin arttığından veremin çoğaldığından bahs ve faşistlikle mücadele etmek memleketin iyiliği için çalışmak üzere gizli bir cemiyetin kurulduğu, cemiyetin guruplardan teşekkül edeceği onlarında daha yüksek guruplara bağlı olacağı, fakir talebelere yardım için bir sandığın bulunacağı, balkan devletlerinde de bu gibi teşekküllerin bulunduğu yazılı idi.) şeklinde söylemiş ve Abdülbaki Gölpınarlı bu yazıyı okuduktan sonra bana bu cemiyete girip girmiyeceğimi sordu, komünistliğin siyasi içtiadına uygun olmaması okuhan yazıya göre kurulacak cemiyetin komünist bir cemiyet olması ve gizli bulunması sebepleriyle bu cemiyete girmek istemedim, girmiyeceğimi Abdülbaki Gölpınarlı'ya bildirdim demiş, duruşmada tekrar izahat vermesi talep edilmesi üzerine nizamname tasarısında belki komünist kelimesi geçmedi, fakat antifaşist ve sola mütemail

bir cemiyet olacağı yazının mealinden anlaşılıyordu suretinde izahatta bulunmuş, Mihri Belli'nin talebi ile tekrar sorulması üzerine balkan devletlerinde bu gibi teşekküllerin mevcut olduğunun Abdülbaki'nin okuduğu kâğıtta yazılı olduğunu şimdide hatırlıyorum. Bunlar cemiyetlerinin büyüklüğünü göstermek maksadı ile balkanlardaki cemiyetlerden bahsedilmiş olduğunu zannediyorum demiştir.

Tanık tabib Safer Tarım'ın Abdülbaki Gölpınarlı'nın din dar, namaz kılar hatta tekkelere gider olduğunu nazarı dikkate alarak böyle bir cemiyete girdiğine hayret ettiği ve Abdülbaki Gölpınarlı'ya neden dolayı bu gibi işlerle meşgul oluyorsun diye sorduğu ve Abdülbaki Gölpınarlı yazıda geçen bir kelimenin manasını izah edemediğinden anlamıyarak ve ehemmiyet vermiyerek bu işe girmiş olduğu kanaatına vardığı bu tanığın duruşma zaptının 188.ci sahifesindeki ifade kısmından vazihan anlaşılmalıdır.

Ant içtirilerek tanık olarak dinlenen Tahsin Sungur duruşma zaptınının 191. ve müteakibi sahifelerindeki ifadesinde (Cezmi Ulucan bana bir çok gençlerle memleketteki faşist ve mürteci unsurlarla mücadele etmek üzere bir teşkilat kurduklarını halen gizli olduğunu, demokratik mahiyette idare edileceğini gizli olması sebebiyle şimdilik guruplara ayrıldığını her kesin böylece bir birini tanımak imkânlarını gaybedeceğini ve her gurubu bir mümessilin temsil edeceğini, mümessillerin kendi gurubunun diğer guruplarla temasını temin edeceğini benide nisbeten tanıdığım bir guruba verdiğini, Dünder'ın mümessil, Erdoğan Saydam ile benim ve şimdi ismini hatırlıyamadığım birisinin bizim gurubu teşkil ettiğini, birliğin nizamnamesi bulunduğunu, fakat şimdi nizamname yanında olmadığından okuyamayacağını, ancak mealen teşkilatın genişletilmesini temin için birliğin demokratik mahiyette faşizm unsurlarla mücadele edileceğini ve bu işe üniversiteden başladığını, hoşla gitmiyecek konferansların gürültü vesaire ile bozmaya çalışacaklarını ve icabında bir mecmua çıkarmak suretiyle bunların aleyhine propoğanda yapılacağını) söylemiş aynı tanık ifadesinin devamında (pazartesi günü saat 4.de toplanma yerimiz olan marmara sinemasının üstündeki gazinoya gittim, Erdoğan orada idi, biraz sonra Dünder geldi, Dünder bize mümessiller arasında harbin sona ereceğinin muhakkak olduğu ve bir

mitink tertip edilmesinin konuşulduğunu, mitinge her kesin mümkün olduğu kadar çok tanındığını bularak iştirâk etmesini ve mitingin hemen dağılmasının teminini, taşkınlıklar yapılmamasını ve demokrat memleketlere ezcümle İngiltere, Rusya ve Amerikaya bağlılık hislerini belirten nutukların mitinkte söylenmesini, toplantının taksimde yapılacağını, evvela sovyet konsoloshanesine sonra Amerikan ve İngiliz konsoloshanelerine gidilip bağlılık nümayişleri yapılacağını bildirmiş olduğunu) söylemiş ve yine aynı tanığın ifadesinden Dünder Baştımar'ın guruptakilere teşkilatın genişlemesinin lâzım olduğunu, bulunacak kişiler için çok eleyip sık dokunulmamasını teşkilatın demokrat olduğunun söylenmesini yalnız gevşek ağızluların alınmasından içtinap edilmesini söylemiş olduğu anlaşılmıştır.

Ant içtirilip tanık olarak dinlenen Nevzat Sudi Odyakmaz duruşma zaptınının 195.ci sahifesindeki ifadesinde (Bayazıtta küllük kahvesine gittim, Sefa Yurdanur arkadaşı Ferit Teksoy ile oturuyordu, bende yanlarına oturdum, Sefa cebinden bir kâğıt çıkararak bana okudu, bu kâğıt daktilo ile yazılmış iki sahifelik bir yazı idi, bunda faşistlerle, vurguncularla ve karaborsacılarla mücadele etmek üzere bir cemiyet kurulduğu, bu cemiyete faşist olmayan her kesin girebileceği ve bu cemiyetin halen gizli olarak çalışacağı ileride serbest olarak çalışacağı ve cemiyet mensuplarının onar kişilik guruplar halinde toplantılar yapacaklarını söyledi. Benimde bu cemiyete girmemi teklif etti, fakat ben cemiyetin gizli çalışacağından böyle bir cemiyete girmeyeceğimi kendisine söyledim, Ferit'de yanında oturuyordu, Fransızca bir kitap okuyordu, o Sefa ile konuşmamıza karışmadı, bundan başka Sefa mütefiklerin zaferini gösteren filimlere giderek bunların alkışlanmalarını ve saray sinemasında gösterilmekte olan Stalingrat zaferi filimine beraber gitmemizi teklif etti, fakat ben gitmedim) şeklinde söylemiş ve yine ant içtirilip tanık olarak dinlenen Şahabettin Bakırsan'ın duruşma zaptınının 226.ve müteakibi sahifelerindeki ve müderecatınının tamamen doğru olduğunu kabul ettiği hazırlık tahkikat dosyasınının 231.ve 232.ci sahifelerindeki ifadelerinden tanık Şahabettin Bakırsan'ın Ferit Teksoy'un daveti üzerine İsamil Tanık'ın evindeki toplantıya gittiğini ve burada Ferit Teksoy'un teşkil edilen cemiyetin gayesini ihtikârla mücadele ve antifaşist olarak söylemesi üzerine Şahabettin Bakırsan

ın izahat istediği Ferit Teksoy'un cemiyet kemalist manada anti faşisttir cevabını verdiği bunun üzerine Şahabettin Bakırsan'ın Türkiyede her kes kemalisttir, böyle bir cemiyet kurulması lüzum suzdur mukabelesinde bulunması üzerine aralarında münakaşa cereyan ettiği anlaşılmaktadır.

Doktor Saferx Tarım'ın verdiği izahat ve münderacatı yu karda yazılı ifadeler bu cemiyetin nizamnamesinin ana hatlarını açıklamaktadır. Bu ana hatlar devlet makinesi iyi idare eilmemek tedir, idare unsurları arasında faşistler vardır, bunlar temizlenecektir. Balkan memleketlerinde kurulan cemiyetlere mümasil bir cemiyet olacaktır. Faşistlikle mücadele edecektir. İhtikâr ve vur gunculukla mücadele edecektir. Cemiyet gizli olacak, guruplar halinde çalışacaktır. İlerde lagal olacaktır.

Sanıklardan bir kısmının hazırlık tahkikatında cemiyetin nizamnamesine mütedair verdikleri malumat aşağı yukarı duruşmada ki tanıkların ifadelerine nazaran tesbit edilenleri teyit etmektedir.

Sanıklar duruşmada hazırlık tahkikat ifadelerinden rücu etmişler, kurmak istedikleri cemiyetin bir talebe meslek birliği olduğunu söylemişlerdir.

Sanık Mihri Belli'de kurmak istediği birliğin talebe meslek birliği olduğunu söylemiş, cemiyetin nizamnamesi taslağının bir benzeri olduğunu söyliyerek beş sahifelik bir yazıyı mahkemeye vermiştir.

Sanık Mihri Belli'nin verdiği bu yazıda:

Turancılıktan Almanyada nasyonal sosyalizm iktidara geldikten sonra Alaman ajanlarının beşinci kol kurmak için bütün dünyadaki ve bu meyanda yudrumuzdaki faaliyetlerinden yerli faşistlerin üniversite muhitine sokularak 943 - 944 yılı içindeki sistemli tahriklerinden turancıların tesiri altında kalan bazı üniversitelilerin gösterdiği faaliyetten milli şef İnönü'nün enerjik müdahalesi neticesinde elebaşılar cumhuriyet mahkemelerine verildiklerinden basında ve devlet mekanizmasında stratejik mevkileri hala işgal etmekte olan düne kadar yerli ve yabancı faşistleri destekleyen bazı kimselerin şimdi sinmeğe ve hatta dil değiştirerek dünkü dostlarını kötülemeğe başladıklarından bahsetmekte;

Kemalizm düşmanlarının üniversite gençliği arasında yap-

tıkları propoğandanın tesirleri henüz temamiyle berteraf edilmiş ve talebe birliği ırkçılıkların taşkınlıklarına seyirci kalmış ve kendisine düşen vazifeleri başaramamış bulunduğunu , talebe birliği bir meslek birliği olmasına göre siyasi entirikalara karışması doğru değilse üniversitede kemalizm aleyhtarı propoğandalara karşı inkilabın gençlik arasında bekçiliğini yapmak siyasi entirikalara karışmak diye vasıflandırılmıyacağını tebaruz ettirmektedir.

Yazının devamında talebe cemiyetinin eksiklikleri ve cemiyetce başarılması lâzım gelen talebe ihtiyaçları ayrı ayrı sayılarak izah edildikten sonra rakkamlarla numaralanmış maddeler yazılmaktadır. ve bu maddelerde birlik talebe meseleleriyle uğraşan gayri siyasi Kemalist antifaşist bir meslek birliği olarak vasıflandırılmış, birliğin henüz kurulmamış olduğunu maddelerin teker teker tetkik ve münakaşa edileceğini kurulması için mektepler açılır açılmaz müracaat olunacağını elakadar makama müsterek istida verilmesi ihtimali olduğundan fazla imza toplamak gayesi ile şimdiden hazırlıklar yapılması yazılmaktadır.

Sanık Mihri Belli müdafaasında da üniversitede talebe cemiyetinin ~~taaddüt~~ taaddüt edebilmesinin caiz ve mümkün olduğuna 1945.- 1946 ders yılının açılış töreninde ve 31/12/945 günü üniversite talebe birliği kongresinde üniversite rektörünün isteyenlerin ayrı cemiyet kurabileceğine dair sözlerini delil olarak serdetmektedir.

Üniversitede talebe cemiyetinin taaddüt edip etmeyeceği üniversitenin dahili bir meselesidir, bu husus mahkememizi ilgilendirmez, ancak Mihri Belli'nin ileri gençler birliğinin nizamnamesinin taslağı olduğunu ileri sürerek mahkemeye verdiği yazı bir çok bakımdan hakikatla telif edilemez.

Nizamnameyi gördüklerini duruşmada söylemiş olan tanıklardan doktor Safer Tarım ve Nevzat Sudi Otyakmaz nizamnamenin iki veya üç sahifeden ibaret bulunduğunu söyledikleri halde sanık Mihri Bellinin nizamname taslağı olduğunu söyliyerek mahkemeye verdiği yazı sık aralıklarla yazılmış beş sahifedir. Bu itibarla Mihri Belli'nin iddiası maddeten çürüktür.

Sanık Mihri Belli ileri gençler birliğinin henüz teşkil edilmemiş hazırlık devresinde bir talebe meslek cemiyeti olarak göstermektedir. Gayesi münhasıran talebe işleriyle uğraşacak m

bir cemiyette siyasi ideoloji çereyanlarının yer alamıyacağı be-
dihidir. Halbuki Mihri Belli bu cemiyete antifaşistlik vasfını
takmıştır ki kabili izah değildir.

Üniversite talebe cemiyetine ancak üniversite talebesi
ile tedris hey'eti kadrosunda bulunanların girebilmesi icabeder
halbuki duruşmada sabit olmuştur ki üniversite ile ilgisi olmayan
doktor Safer Tarım'a hadise zamanı iktisat fakültesini bitirip
üniversite ile alakası kesilen ve ithalatçılar birliğinde çalı-
şan Tahsin Sungur'a ne talebe ve ne de tedris hey'eti kadrosunda
bulunmayan hukuk fakültesi hesap memuru Kemal Karaca'ya, güzel
san'atler akademisine mensup bir kaç kişiye cemiyete girmeleri
teklif edilmiş ve yine üniversite ile ilgisi olmayan Sabri Yükses-
len, İstanbul belediyesi Taksim tahakkuk şubesi memurlarından
Sabahattin Sami Özer, iktisat fakültesini terk etmiş köprüler ve
şosalar müdürlüğü trakya gurup amirliğinde müstahdem Celalattin
Önyay cemiyete girmişlerdir.

Hatta mümessiller gurubunda bulunan ressam Nuri İyem'in
üniversite ile ilgisi yoktur, Beşiktaş resim ve heykel müzesinde
kâtiptir.

Binaenaleyh sanık Mihri Belli'nin üniversite talebe birli-
ği nizamname tasarısı diyerek mahkemeye verdiği yazı bu itibar-
lada doğru kabul edilemez, bu yazı aynen kabul edilebilseydi yine
böyle bir cemiyetin talebe birliği olmayup bu şekilde gösteril-
miş muvazaalı bir teşekkül karşısında bulunulduğunu kabul etmek
zaruri olurdu.

Sanık Mihri Belli İstanbul emniyet müdürlüğünde 12/10/945
tarihinde sorguya çekilmiş o tarihte de nezaret altına alınmış-
tır bu davanın duruşmasına başlandığı tarih ise 15/6/945 dir.
Gerek tahkikatta ve gerekse duruşmada bu nizamname üzerinde çok
durulmuş, bütün sanıklardan sorulmuş, nizamnamenin elde edilmesine
çalışılmıştır. Nizamnamenin tasarısı Mihri Belli de bulunuyor
idiyse zabıtaya yahut tahkikata el koyan askeri yargıca hiç ola-
mazsa mahkemeye bunu vermesi lâzım gelirdi, halbuki sanık Mihri
Belli nezaret altına alınmasından on bir ay sonra 26/9/945.de
kendisinin duruşmada dinlenmesinden sonra bu yazıyı ortaya atmış-
tır. Şayanı dikkattir ki davaya ithal edilmiş olan sanıklardan du-
ruşmada en son sorguya çekilen Mihri Belli'dir.

Sanık Mihri Belli dinlenme sırasından istifade ederek

duruşmanın ceryanını takip etmiş, mahkemeye üzerinde durulan ve suç arkadaşlarına tevcih edilen üniversitede bir talebe cemiyeti varken ikincisinin teşkiline müsaade edilirmi, Niyal Adsız ve arkadaşları mahkemeye verilmiş ırkçı ve turancı cerayanlarına hümetçe el konmuştu, bunlarla mücadele için ayrıca cemiyet teşkiline ne ne lüzum vardı, talebe cemiyeti siyasi ideolojilerle meşgul olabiliirmi gibi. suvalleri tevil yolları ile cevaplandırılan tamamı ile müsenna bir tasarı hazırlamış kuracağı cemiyetin nizamnamesi olduğunu ileri sürerek mahkemeye vermiş olduğuna şüphe kalmamıştır.

Şurasıda mahkemeye şayanı dikkat görülmüştür. Bir talebe cemiyetinde ideoloji birliği mevzu bahis olmaması lâzım gelir ileri gençler birliğine girmediği kabul edenlerin ise bir kısmı Reşat Fuat Baraner'in faaliyete geçirdiği komünist partisine girmiş ve komünist olmuşlardır. Geri kalanlar ise mahkememizce meçhul kalan sebepler ile komünist sempaticileri olmuş resimde, edebiyatta, şiirde, müzikte sola temayül etmiş kimselerdir. Binaenaleyh inhisarcı bir topluluğun üniversite talebesini temsil edecek bir talebe cemiyeti olduğuna dair iddia bu itibarlada vakaya uygun görülemezdir.

İzah edilen bu sebeplerle Mihri Belli tarafından kurulan cemiyetin gizli ve siyasi bir cemiyet olduğuna ve bu cemiyetin bir talebe meslek birliği olduğuna dair iddiaların doğru olmadığına, Mihri Belli tarafından mahkemeye verilen yazının kurulacak cemiyetin nizamname tasarısı olduğuna dair Mihri Belli tarafından ileri sürülen iddianın hakikatla kabili telif olmadığına mahkememizde kanaat tahassül etmiştir.

Cemiyetin henüz kurulmamış olduğu kurulmasının düşünülmediği hakkındaki iddia da varit olamaz.

Tanık olarak dinlenen Tahsin Sungur'un ant içerek verdiği ifadenin duruşma zaptının 192.ci sahifesindeki ifadesinin arasında Dündar harbin sona ereceğinin muhakkak olduğunu ve mitink tertip edilmesinin konuşulduğunu, mitinkte her kesin mümkün olduğu kadar çok tanıdığını bularak iştirâk etmesini) kısmını

Dündar Baştımarıda teyit etmiştir. Sanıklardan Müeyyet Boratav in ve Sefa Yurdanur'un hazırlık tahkikatında böyle bir tezahüratın yapılmasının konuşulduğunu söyledikleri hazırlık tahkikatı ifade zaptlarının minderecativle sabittir.

41

Kurulacak bir cemiyetin müessislerince nizamnamesi yapılır bu nizamname cemiyetler kanunu hükümlerine tevfiқан ait olduğu makamlara verilir, kabul ve tastik edilirse ondan sonra cemiyet teşekküle ve gayesine uygun icraata girişebilir, bir cemiyetin henüz teşekkül etmeyüp tasarı halinde bulunduğunu kabul etmek için teşkil edilmemiş ve icraata başlamamış olması lâzımdır. Aksi takdirde müsaade alınması mevzu bahis olmayan gizli cemiyetlerin daima tasarı halinde bulunduğunu kabul etmek gibi mantıksız bir neticeye varılması icabeder;

Guruplara ayrılmış idare hey'eti her guruptan bir müessil seçilmek suretiyle teşkil edilerek teşkilatını tamamlamış idare hey'etince verilen kararlar guruplara tebliğ edilmek suretiyle icraata başlamış bir cemiyetin tasarı halinde bulunduğu mahkememizce kabul edilememiştir.

Sanıklar tarafından duruşmada ileri sürülen bir husus mahkemecede esasa müessir görüldüğünden ayrıca tebaruz ettirilmesi maslahata muvafık olacaktır.

Sanıklar İstanbul emniyet müdürlüğünde yapılan tahkikat da tutulmuş olan ifade zabıtlarındaki açıklamaların hiç birisinin hakikata uygun olmadığını, maruz kaldıkları işkencenin tesiri ile ve kendilerine telkinler yapılarak bu ifadelerin yazdırılmış sonrada zapta geçirilmiş bulunduğunu ileri sürmekte ve hazırlık tahkikatındaki ifademi kabul etmiyorum demektedirler.

Mahkemeye verdikleri müşterek bir dilekçede de İstanbul emniyet müdürlüğü birinci şube emrinde mevkufları ihtilattan men ederek içine kapamağa mahsus otuz beş hücrenin bulunduğunu bu hücrelerin pis, havasız, rutubetli her türlü yaşama imkânlarından mahrum yerler olduğunu, bu hücrelere kapatılarak uzun zaman mevkuftutulduklarını isticvap edilirken dayak atıldığını memurların hakaretlerine, küfürlerine maruz kaldıklarını tahammülü imkânsız işkenceler altında Hasan Basri Alp'in öldürüldüğünü, Kemalettin Özerdem'in çıldırıldığını, Sefa Yurdanur'un iki defa intihara teşebbüs ettiğini memleketin güzide ressamlarından Nuri İyem'in sinir buhranlarına düçar olduğunu belirtmiş ve İstanbul emniyet müdürlüğü binasında bir keşif yapılmasını istemişlerdir.

Devlet dairesine taalluk etmesi itibariyle sanıkların keşif talebi reddedilmiş dilekçeleri sıkıyönetim komutanlığına gönderilmiştir.

Sanıkların sıkıyönetim komutanlığınca hazırlık tahkikatına memur edilen yargıç tarafından tutulmuş olan ifade zabıtlarına da şamil olmak üzere tahkikattaki bütün zabıtların ihticaca salih bulunmadığını istihdaf eden bu iddiaları mahkemeye varit görülememiştir.

Bir kerre emniyet müdürlüğünde telkin yapılarak uydurma ifadeler alınmasına ve uydurma ifadelerin zapta geçirilmiş olmasına masum kimseleri suçlu mevkiine düşürecek kadar tahkikatın sun'ı yapılmasına hiç bir sebep yoktur. Tahkikat ve duruşmanın cereyanı ile sabittirki münhasıran Süleymaniye camine afiş asmağa teşebbüs edenleri ele geçirmek maksadı ile başlanılmış olan takibatta üniversitede gizli bir cemiyet bulunduğu tahkikat inkişaf ettikçe kendi kendine meydana çıkmıştır. Tasarlanmamış münhasıran başka bir tahkikatın seyri esnasında meydana çıkmış tesadüfi bir vak'anın tahkikinde sun'ı deliller ihtasına varacak kadar gayretkeşlik göstermeğe memuru sevk edecek gerek maddi ve gerek psikoloji bakımından hiç bir sebep görülememiştir.

Diger taraftan emniyet müdürlüğü birinci şube memurları sanıklardan yalnız dokuzu dinlemiş, ifadelerini zapta geçirmiştir. Ondan sonra sıkıyönetim komutanlığı işe el koymuş, hazırlık tahkikatına memur edilen askeri yargıç emniyetce dinlenenlerde dahil olmak üzere bütün tanık ve sanıkları dinleyerek ve delilleri tesbit ederek sanıklar mahkemeye sevk edilmişlerdir.

Sanıkların bu yargıca doğruyu söylemeleri zülüm ve işken ce mefhumuna girebilecek aşırı bir tazyika maruz kalmışlar veya kalmakta iseler bu yargıca müracaat etmeleri veyahut uzun süren tahkikat esnasında ilgili devlet makamlarına şikâyet etmeleri hiç olmazsa kendileriyle görüşmelerine müsaade edilmiş olan ziyaretçilerine bu hususu açıklamaları icab ederdi. Halbuki duruşma başlayup hayli ilerleyinceye kadar bu yolda ne yapılmış bir teşebbüs ve nede bu yolda bir iddia meydanda yoktur.

Ancak duruşmaya başlanup hayli ilerledikten sonradırki böyle bir iddia ortaya atılmıştır.

Bundan başka duruşmada tanık olarak dinlenenlerden bir kısmı tahkikatın başlangıcında zannaltına alınarak nezarete bekletilmiş kimselerdir.

Bunlar duruşmada dinlenirken hepisinden tahkikatta taz-yik edilip edilmedikleri sorulduğu halde yalnız birisi tanımadı

ğı halende teşhis edemeyeceği bir memurun kendisine iki tokat vurduğunu söylemiş, diğerleri hiç bir tazyika maruz kalmadan ifadelerine sahip olarak ifade vermiş bulduklarını bildirmişlerdir.

Aynı gayeye yöneltilmiş bir tahkikatta aynı şartlar dahilinde dinlenmiş olan bu kişilere hiç bir telkin ve tazyik yapılmamış olması diğer sanıkların dayanılmaz tazyik ve işkence ile kendilerinden söz alındığı ve tazyik altında bir takım hayali ve uydurma ifşaatta bulunmuş oldukları hakkındaki iddialarının yersizliğini açık olarak göstermektedir.

Sanıkların tevile sapmakta gösterdikleri gayret yalnız hazırlık tahkikatındaki ifadelerine münhasır değildir.

Mustafa Göksu, Kenan Uluğ, Yusuf Atılğan, Safter Melih Tümay, Arslan Kaynardağ, Mehmet Fethi Elmas, Orhan Bağman duruşmada dinlenerek ifadeleri zapta geçirildikten hayli müddet sonra Mustafa Göksu duruşma zaptının 252.ci, Kenan Uluğ duruşma zaptının 265.ci sayfelerindeki beyanları yaparak Yusuf Atılğan müdarecatı duruşma zaptının 265.ci sayfasında yazılı dilekçeyi vererek duruşmada dinlenirken Emin Sekun'un komünist partisinin takviyecisi olarak kenâilerine ders vermiş olduğu hakkındaki ifadelerinin doğru olmadığını söylemiş tashihini istemişler, Safter Melih Tümay, Arslan Kaynardağ, Mehmet Fethi Elmas, Orhan Bağman, müdarecatı duruşma zaptının 240 ve 241.ci sayfelerinde yazılı dilekçe ve byanlarla duruşmada evvelce vermiş oldukları ifade ve yapmış oldukları açıklamaların hakikate mukarin olmadığını kenenlemeyekün addedilmesi talebinde bulunmuşlardır.

Orhan Bağman tekrar duruşma zaptının 297.ci sayfasında yazılı beyanla hakikatin emniyet memurlarına ve hazırlık tahkikatını yapan yargıca verdiği ifade-sinde yazılı olduğu gibi cereyan ettiğini sonradan dilekçe vererek ifadesinden rücu etmesi merkez komutanlığına getirilip diğer sanıklarla temasa geldikten sonra bunlar tarafından yapılan telkinlerden ileri gelme bir yalandan ibaret olduğunu söylemiştir.

Yukarıda yazılı sebeplerden ve bilhassa sanıklardan hiç birine mahkememizce tazyik ve telkin yapılmamış olduğu yapılmasının imkân ve ihtimali bulunmadığı hakkı müdafaaya bol bol yer verildiği meydanda ve bir vakıa iken bir oturumda söylediklerini müteakibi oturumlarda bir takım tevelli sebepler göstererek ret

ve cerha kalkışacak kadar zaaf ve samimiyetsizlik gösteren sanıkların tahkikat safhasında yargıç tarafından tutulmuş olanlara da şamil olmak üzere bütün tahkikat zabıtlarındaki ifade ve beyanlarının doğru olmayup telkin ve tazyik ile söylülmüş olduğuna dair iddialara mahkememizce inanılmamıştır.

Sanıklarda işkence yapıldığına delalet edecek maddi deliller ve eserlerde gösterememektelerdir.

Şurası tahakkuk etmiştir ki:

Tahkikat yapılırken sanıklar ziyaretçileriyle henüz ele geçmemiş arkadaşlarına haberler göndermeğe sorguya çekildikleri zaman nelerin açıklanmasında mahzur olmadığını neleri ve kimleri saklamak icabettiğini bildirmeye muvaffak oldukları gibi sanık Mihri Belli de emniyet müdürlüğü birinci şubede nezarete bulunurken diğer sanıklarla şahsen temas etmek karşılıklı hücrelerde bulunanlarla cigara ile harfler yaparak işaretlenmek hücreden hücreye kâğıt atmak halının muayyen mahalline alacak kişiyi göstermek üzere tekarrür ettirilmiş işaretleri ihtiva eden mektuplar komak suretiyle muhabere imkânını bulmuştur.

Bu muhaberelerin ne suretle başladığını ne yolda ve ne şekilde devam ettirildiğini Sefa Yurdanur'un hazırlık tahkikat dosyasının 71.ci, Mustafa Göksumun aynı dosyanın 266.ci, Cezmi ulucan'ın 387.ci, Müeyyet Boratav'ın 353.cü sayfelerindeki ifadeleri açıkca göstermektedir.

Nezarete iken sanıkların helaya mektup komak suretiyle muhabere ettiklerinden şüphe edilerek emniyet müdürlüğü birinci şubeye helalar göz altına alınmış, hela pencerelerinin demir parmaklığı arasına sıkıştırılan mektuplardan üçünün foto kopyası içinünde suretleri alınarak zabıtle tesbit edilmiştir.

Bu mektuplardan ezcümle Mihri Belli tarafından işaretli konarak hela penceresinin demirine sıkıştırılmış ve sanık Ferit Teksoy'a hitâben yazıldığı anlaşılan foto kopyası alınmış mektupta:

1 - Sefa bir iki tokattan sonra komünist olduğunu söylemiş ve benide karıştırmış;

2 - Sen ifadeni değiştirme ve birliği Kemalist ve legal bir teşebbüs olarak bildiğin için girdim de;

3 - Sen bu pazar arkadaşlarına haber yollamağı ihmal etme;

kası bilmiyorsa Sefa söylesede sen inkâr et, komünist olarak tesbit etmediklerini er geç serbest bırakacaklarını tahmin ediyorum.

Ve yine Mihri Belli tarafından işaretli konarak helaya bırakılan ve Sefa Yurdanur tarafından alınan zabıtla tesbit edilmiş olan mektupta:

- 1 - Galiba hasta olmuşsun geçmiş olsun.
- 2 - Sen azami bir seneye mahkum edileceksin, belki de daha az üç ayı geçti.
- 3 - Birliğe mensup çocuklara haber göndermeyi ihmal etme;
- 4 - Tuttuğun pirenşip şu olmalıdır, çok az zayıyla bu işi atlatmak;
- 5 - Yeni bir inkişaf olursa beni haberdar et;
- 6 - Şimdiye kadar yazdıklarına dair bir şey söyleyeceğin varsa bildir.
- 7 - Fazla gururlanma, gülünü koklayan dikenine katlanır. yazılmaktadır.

Gerek bu mektupların münderecatı ve gerekse yukarda yazılan Sefa Yurdanur, Mustafa Göksu, Cezmi Ulucak, Müeyyet Boratav'ın hazırlık tahkikat ifade zabıtlarının muhtevası tahkikat esnasında sorguları yapılırken sanıklara istediği gibi cevaplar verdirerek ve işin hakiki mahiyetini gizlemek maksadıyla Mihri Belli tarafından girişilen faaliyetleri, gösterilen gayretleri ve bu sanığın diğerleri arasında nazımlık yapmak istediğini açıklamak ta aynı zamanda ağzını sıkı tutamayan Sefa Yurdanur'a komünistlerin (çok zayıla vermeden atlatmak) pirenşibini hatırlatmakta olduğunu göstermektedir.

Sanıklar emniyet müdürlüğünden İstanbul merkez komutanlığına nakledildikten sonra toplu bir halde tutulduklarından aralarında konuşmak ve anlaşmak kolaylaşmış, bu vaziyetten istifade kaçırılmamış, duruşmadaki ifadeler göze batacak kadar ayarlanmış bir şekil almıştır.

Kaçırılıp ayarlanamayanlar içinde müteakibi oturumlarda dilekçe vererek ve beyanlar yaparak tashih ettirmek yoluna başvurulmak istenmiştir.

Bu olaylar karşısında mahkemece hazırlık tahkikatı ve duruşmadaki ifadeler arasında görülen ne ihşisat farkı ile

lı farkların ancak hakikatı saklamak gayesine matuf sanık Mihri Belli tarafından sarfedilen gayretlerin mahsulü olduğuna kanaat getirilmiş hakikatı bulmak,adaleti temin etmek için hüküm tesisinde ayarlanmış sözlere,tahakkuk etmiyen ifade ve beyanlara göre değil müsbet vakıalar ve ihticaca salih ifadelerle teassüs edecek vicdani kanaatlara dayanmak mecburiyetinde olan mahkeme-miz sanıkların duruşmadaki ifade ve beyanlarının müevvel ve müsenna olduğunu,olaylara daha ziyade yakın olmaları itibariyle dahili ve harici tesirlerle bulandırılmağa vakit kalmadan tesbit edilmiş bulunan hazırlık tahkikatındaki ifade zabıtlarının daha ziyade ihticaca layik olduğunu kabul etmek icabettiğine kanaat getirmiştir.

Sanık Mihri Belli hazırlık tahkikatı dosyasınının 406.c1 ve müteakibi sahifelerindeki ifadesinde siyasi kanaatının ileri Kemalist olduğunu,Kemalizmin mahiyet itibariyle her hangi bir müterakki hareketten daha az inkılapçı olmadığı gibi turancılık ve diğer dahili irtica nevileriyle kabili telif bulunmadığını ve hiç bir Kemalistin almanyanın zaferini arzulamayacağını ve her Kemilstin hedefine ulaşabilmek için kendi görüşlerine tamamen uymasa bile icabında inkılapçı mahiyette siyasi guruplarla iş birliği yapabilecek kadar siyasi elastikiyet gösterebilmesi icabettiğini söylemekte Türkiyede her inkılapçı guruba olduğu gibi komünistliğe de serbesti verilecektir demektedir. Sanık ifadesi ne devam ederek son dört yıl zarfında Saraçoğlu hükümetinin harp ekonomisi siyasetini bırakarak devletçilik umdesiyle kabili telif olmayan ve halkı vurgunculara peşkeş çekmeğe muadil olan serbest ticaret siyaseti takip ettiğinden,varlık vergisi gibi gayri müslim Türkleri hedef tutan bir vergi kabul ederek layiklik umdesinden ayrıldığından Türkiyede ticaret yapan yabancılardan varlık vergisinden tenzilat yapıldığı halde gayri müslim Türklere böyle bir müsaade yapılmamasından ve bunun kapitülasyonları davete muadil olduğundan turancılık gibi mahiyet itibariyle mürteci ve şarkta halkın mukaddesatını istismar vasıtası yapmağa

kalkan tarikat mensuplarının faaliyetini enerji ile önlememesinden dolayı hükümeti tenkit etmekte ve üniversite tedris heyetine intisap ettiği zaman talebe cemiyetinin faaliyetini ve talebe arasındaki diğer cereyanları takip etmeğe koyulduğunu

Kemalist inkilabın gençliğe benimsetilmesi bu cemiyetin en büyük vazifesi iken bu vazifesini ihmal eder gördüğünü bu yüzden talebe arasında turancılık gibi mürteci ceryanlar ve aynı derecede müfrit sol sektar fikirler tutunmakta olduğuna kanaat getirdiğini yapılabilecek işi kararlaştırmak için evvela yurt ve dünya mecmuasını çıkaranlardan doçent Pertev Naili Boratav vasıtasıyla tanışmış olduğu Müeyyet Boratav ve kardeşi Can Boratav ile sonra iktisat fakültesinde talebe olan Tahsin vasıtasıyla tanıdığı Mustafa Göksu ve Davit Nae'nin delaletiyle tanıdığı Sefa Yurdanur ile talebeyi ilgilendiren bu meseleleri etrafı ile görüşmeğe başladığını söylemektedir.

Sanık ifadesinin devamında (Reşat Fuat ile yapmış olduğumuz konuşmalarda kendisine umumi olarak üniversite muhitinde talebeler arasında Amerikadaki tecrübelerinden faydalanarak yukarıda zikrettiğim fikirlerin . . . hududu dahilinde bazı teşebbüs lere geçmek niyetinde olduğumu, fakat henüz hareket tarzımı tayin edemediğimi anlattım, kendisi bu fikrimin yerinde olduğunu, anti-faşist mahiyette her teşebbüsü desteklemeye hazır bulunduğunu söyledi. Fakat aramızda sarıh bir anlaşma veya mukavale yapılmış değildir.) demiştir.

Yine ifadesinin devamından Amerikadan avdetini müteakip vatan gazetesindeki çalışması esnasında Suat Derviş (diğer ismi Saadet Baraner) ile onun vasıtası ile kocası Reşat Fuat Baraner ile tanıştığını, Baraner'in pangaltıdaki evinde ve asker kaçağı iken saklandığı Kadıköyündeki Mutenanın evinde görüşmeler yaptığını, Baraner'in sanığa bülten verdiği bu bültenlerden birisinin kendisi tarafından Sefa Yurdanur'a verilmiş olduğu sanığın komünist partisinin ileri gelenlerinden Davit Nae, Hasan Basri Alp, Selim Sebati oğlu ve Hamdi Akın ile tanıştığı anlaşılmakta ve sanık tevkifat başlayıncaya kadar bunların komünist olduklarını bilmediğini, hatta komünist partisinin mevcudiyetinden bile haberi olmadığını ilave etmektedir.

Sanıklardan Sefa Yurdanur da 944. senesi şubat ayı içerisinde komünist partisinin mensuplarına günün siyasi durumunu izah için çıkardığı bültenlerden bir köşesinde günün meseleleri ortasında yurdumuzu faşist ajanlarından ve Alaman casuslarından temizliyelim yazılı bir bülteni Mihri Belli den aldığını söylemektedir.

Sanık Mihri Belli'nin Reşat Fuat Baraner ve arkadaşları-
nın komünist olduklarını ancak tevkifat başladıktan sonra anla-
dığına dair iddiası tatmin edici mahiyette değildir. Mihri Belli
Amerikadan yurda geldikten sonra gazetecilik sahasına atılmış
Vatan gazetesinde, Tan gazetesinden çalışmış, ifadesine göre ise
Baraner ile siyasi münakaşa ve mübahasalara girişmiştir. Yine
ifadesine göre Baraner için siyasi akidesi itibariyle (sol sek-
ter diye vasıflandırdığı) kimselerin haricinde kaldığına dair bi-
teşhisde koymuştur.

Aralarında bu kadar mübahasa ve münakaşalar cereyan et-
mişken Mihri Belli gibi yabancı memlekette bile siyasi ceryanla-
ra, intihap işlerine karışmış yüksek tahsilli, zeki ve açık fikir-
li bir şahsın muhatabının tarafını tayin edememesi imkânsızdır.

Mihri Belli kendisinin tahkikatta tazyik edildiğini iddia
etmemektedir. Duruşmadada aşağı yukarı aynı sözleri söylemiştir.
Mihri Belli'nin maalen yukarda yazılı ifadesi baştan başa müevve-
len ikrardır, elde başka bir delil bulunmasa bile münhasıran bu
ifadenin incelenmesiyle ileri gençler birliğinin Reşat Fuat
Baraner ile müzakere ve anlaşma neticesinde kurulmuş olduğunu
kabul etmek icabexderdi. Halbuki aşağıda sıralanacak deliller
hakikati ve ileri gençler birliği olarak adlandırılmış cemiyetin
mahiyetini şüphe ve tereddüde mahal bırakmıyacak surette aydın-
latmaktadırlar.

a - Sanık Mihri Belli'nin 2.No.lu Ankara garnizon mahkə-
mesince komünist partisi teşkil etmesinden mahkum edilmiş olan
Reşat Fuat Baraner'e göndermek üzere yazdığı, sonra göndermekten
vazgeçtiği bir mektup emniyet müdürlüğünde kullandığı yastığın
pamukları arasında bulunmuştu. Dava dosyasına eklenmiş olan bu
mektubun muhtevası Tahsin Berkem, Mustafa Göksu, Sefa Yurdanurî
ile kendisinin ifade hülasalarıdır. Bu mektupta yazılan Mihri
Belli'ye ait ifade kısmı aynen :

Mihri Belli'nin ifadesi: Evvela ben komünist değilim
ancak eger komünistler Türkiyede demokrasi tam olarak kurul-
ması yolunda benim ile çalışırsa yardımlarını memnuniyetle
kabul ederim, bununla beraber son sekterler ile özleşmem imkânsız-
dır. İleri gençler birliği içinde bir kaç komünist bulunmakla
beraber (heyhat bunlar dayağa bir az mukavim çıktı, bir istis-
na ile) bu teşekkül kat'iyen komünist değildir. Gaye Legal xx

Kemalist bir birlik kurmak idi. Talebe Sefa Yurdanur'a iki yazı verdiğim doğrudur. Birinci yazı komünist partisinden filan bahsetmiyor, Türkiyedeki faşistlerin intikamlarının önlenmesini tavsiye ediyordu, bende bu fikirdeyim (bu yazı teksir makinesinde basılmış idi) ikinci yazı doğrudan doğruya komünistlere hitap etmekte idi ilk önce muhtelif memleketlerdeki komünist partilerin bu günkü durumu inceleniyor, bütün partilerin bir demokrat cephede yer aldıkları belirtiliyor, bundan örnek alarak Türkiye komünist partisinin de hangi siyasi akideye taraftar olursa olsun bütün Türk demokratlarıyla iş birliği yapması ve vurgunculuk ve faşizme karşı savaş cephesi altında toplanmasının lâzım geldiği ileri sürülüyor, eskiden yazılmış olduğundan bu dilekler arasında varlık vergisinin affı ile Almanya ile iktisadi münasebetlerin kat'ı vardır (bu yazı beyaz kâğıt üzerinde yazı makinesinde yazılmış altı sahifedir.) (Cephe yazısı polisin eline geçmemiştir.)

Her iki yazıya da (birer nüsha olmak üzere) bay Reşat Fuat bana vermiştir. Reşat'ı Suat Derviş vasıtasıyla tanıdım, Suat hanım benim babalımdan ahbabımdır. Kendisi sovyet dostu olmakla beraber komünist olduğunu zannetmiyorum. x Suat'ın daveti üzerine bundan iki sene kadar evvel iki kerre Pangaltıdaki evine gittim. Orda Reşat Fuat ile tanıştım, aramızda tam bir fikir olgunluğu olmamakla beraber bazı görüşlerine iştirâk etmekteyim, sonra üç ila dört kerre Suat Derviş Kadıköyüne taşındıktan sonra onu ozada ziyaret ettim, galiba şubat ayında Reşat bana adı geçen iki yazıyı verdi, cephe yazısını okuduktan sonra geri getirmemi sıkı sıkı tenbih etti. Galiba onuda digeri gibi teksir edecekti, fakat o günlerde tevkif edildiği için yazıyı iade edemedim, Reşat bana komünist partisinden doğrudan doğruya hiç bahsetmiş değildir. Bende ona ileri gençler birliğinden bahsetmedim, zaten o zaman böyle bir fikrim yoktu. Tevkif edilenler arasında Reşat ile Suat Dervişten başka kimseyi tanımam.

-Mühim - (Camiye asılan bayrakta cephe imzası bulunduğundan Davit veya Osman Basri'ye cephe yazısını vermiş veyahut bundan bahsetmiş bulunsun.)

Ankarada tutuk bulunan Baraner'e ulaştırılmak üzere yazılmış olan bu yazının muhtevası birisi Süleymaniye cainne asılacak afişi asmağa teşebbüs hadisesinden Tahsin Berkem ile

birlikte olanın Hasan Basri Alp olduğuna dair ileri sürülen iddialar testekliyecek şahitler temin etmek ikincisi de Baraner'i buradaki ifadelere uygun ifade vermeye hazırlamak üzere iki maksadın temin edilmesi için yazılmış olduğunu göstermektedir.

Bu yazıda ileri gençler birliği içinde bir kaç komünist bulunmakla beraber, cümlesinden sonra parantez içine alınmış (heyhat bunlar dayığa biraz mukavim çıktı bir istisna ile) şeklin de bir izah yapılmıştır. Bu yazının şimdiye kadar Türkiyedeki komünist teşebbüslerinin muvaffakiyetsizliklerini de hesaba katarak ve onlardan istifade ederek daha ziyade realist bir teşkilat vücuda getirmek sevdasına düşen ve bir kolunuda münevver gençler arasına ve üniversiteye atan Fuat Reşat Baraner'e teşkilat mensuplarından ağızlarını sıkı tutmayanların bulunduğunu haber vermek maksadı ile yazılmış olduğu meydandadır.

İfade tarzından zannaltına alınmışlardan şikayeti ve hayal sukutunu mutazammin olan (heyhat bunlardan birisi müstesna diğerleri dayığa az mukavim çıktılar olup biteni ifşa etmeye başladılar) mefadındaki bu yazının muhatabı olan Baraner'i ileri gençler birliğinden habersiz ve bu teşkilatla ilgisi bulunmayan bir kimse olarak kabul etmeye mikaleme ve muhabere usulleri müsait değildir.

d - Sanık Mihri Belli'nin komünist partisi tarafından mensuplarına iç ve dış siyaset hakkında bilgi vermek ve partinin noktai nazarını izah etmek için çıkardığı bültenlerden birisini ileri gençler birliği mümessillerinden Mustafa Göksu, Sefa Yurdanur, Müeyyet Boratav'a verdiği ve bu bültene birde vurgunculuk ve faşizme karşı mücadele cephesi adlı eklenmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Bu bülten ve eki cephe yazısı hakkında sanık Mihri Belli hazırlık tahkikatı ifadesinde (944.yılı temmuz ayında bir gün saat 9.raddelerinde üniversite bahçesinde Basri'ye rastladım, beni bekliyormuş, bahçenin arkasında çamların altında bir sıraya oturarak konuştuk, komünist tevkiyatı esnasında Basri tevkif edilmediğini söyledi, benim ahbabım olduğunu bildiği Reşat Fuat'ın tevkif edilmesine canı sıkıldığını benim antifaşist talebeyi etrafıma topladığımı memnuniyetle öğrendiğini ve bu sırada antifaşist bir cephe için aramızda bir iş birliği yapmamızı teklif eder mahiyette idareyi kelim etti. Ben mevzuu değiştirerek böyle

bir işe yanaşmadığımı kendisine ihsas ettim, konuşmamızın başlan-
gıcında adresimi almıştı. İşim olduğu için yanından ayrıldığım
sırada bana uğrayacağını söyledi, ben bunun lüzumu olmadığını
gelmemesini söyledim, bunun üzerine bu hallerime çok canı sıkıl-
dığını bildirdi, bu konuşma neticesinde Basri'nin adalet kaçağı
olduğuna kanaat getirdim, Aradan takriben bir hafta geçtikten
sonra Basri tipinde bir adam Fatihteki evime gelerek beni sor-
muş bulamayınca bu zarfı kendisine üniversiteden gönderdiler
diyerek zarfı anneme bırakmış, gelen adamın telaffuzu da anadolu-
ya çalmakta olduğunu annem söyledi, o zaman ben zarfı getirenin
basri olduğuna kat'iyetle kani oldum, bu zarftan beş altı sahife-
lik bir yazı çıktı. Bu yazı doğrudan doğruya komünistlere hitap
ediyor uzun uzadıya muhtelif memleketlerdeki komünist partiler
rinden nasıl halk cephelelerinde yer aldıklarını gösterdikten son-
ra Türk komünistlerinin vurgunculuğa ve faşizme karşı mücadele
cephesinde faaliyet göstermelerini tavsiye ediyor, yazının son
kısmında cephenin istekleri sıralanmıştır. Bu istekler umumiyet-
le mutedildir. Bunlar arasında varlık vergisi sürgünlerinin af-
fı Alamanya ile iktisadi münasebetlerin kesilmesi de olduğundan
bu yazının biraz eski olduğu anlaşılıyor, bu yazıyı üzerlerinde
müsbet tesir yapacağına ve birliğe karşı bağlılıklarını arttırı-
cağına inanarak komünist olmalarının birlik x safında
çalışmalarına engel teşkil edemediğini teyit ettiği için Musta-
fa ile Sefa'ya verdim. Okudular iade ettiler aynı yazıyı Müeyye-
de de vermiştim, okuyup iade ettiği vakit bu yazı beni sarma-
dı bizim birlik işi daha çok realist ve müsbet bir teşebbüs her
halde bu işler tıbbiyenin son sınıfına ulaşmış bir talebenin
yanaşacağı meseleler değildir diyerek intibahı anlattı. Yazıyı
en son okuyan Mustafa olmuştur. Onun tevkif edildiğini haber
alır almaz bu kâğıdı yırttım) demektedir.

Aynı sanık duruşmada ise bültenin kendisi tarafından
yırılmadığını bülteni Sefa Yurdanur dan geri aldıktan sonra
Mustafa Göksuya vardığını bültenin Mustafa Göksu da kaldığını
söylemiş ve bu mübay netin sebebini bülteni vesile ederek ikin-
ci bir defa evimin aranmasına meydan vermemek için yırttığımı
söyledim şeklinde izah etmiştir.

Sanıklardan Mustafa Göksu'nun duruşmadaki ifadesi ise
(Mihri, Sefa, Ben üçümüz birlikte gidiyorduk, Mihri Sefaya bir x

bülteni aldım, Eve geldiğimde polislin beni aradığını evimizin diğer bir katında oturarak kiracı bulunan bir kadından öğrendim, bunun üzerine korkarak bülteni okumadan yırttım) şeklindedir.

Bülten ve cephe yazısını imha edenin kim olduğu esasla müessir olmamakla beraber Mihri Belli'nin hazırlık tahkikatı ifadesiyle duruşmadaki ifadesi arasındaki mübâyenete sebep olarak gösterdiği evinin aranmasına mani olmak keyfiyeti mantıklı olamaz, bültenin Mustafa Göksu'da kalması veya yırtılarak imha edilmesi her ikisinde Mihri Belli'nin evinde bültenin bulunmadığını ifham eder ve evin aranıp aranmamasında ikisinde aynı neticeyi haiz ve aynı derecede müessirdir. Bu itibarla Mihri Belli'nin gösterdiği sebebin sümmedarlık gösterilmiş bir sebep olarak mütalaa edilmesi zaruridir. Mihri Belli'nin söz değiştirmesini duruşmada kendisinden evvel dinlenmiş olan ve bu bülteni yırttığını söyleyen Mustafa Göksunun ifadesine uymak için itti haz edilmiş bir yol olduğunu kabul etmek mantıklı olacaktır.

Sanıklardan Sefa Yurdanur hazırlık tahkikat dosyasının 74.cü sahifesindeki ifadesinde (Cezmilerde yaptığımız toplantıdan sonra Mihri Bana vermiş olduğu bülteni Ferit'de vermeme söyledi, bu bültenin sol köşesinde kırmızı makine şeridi ile yazılmış günün meseleleri ortada ikinci dünya savaşında dünyanın siyaset durumu ve Türkiye ibareleri vardı. İçinde hükümetimizin tuttuğu siyasetin Alamanlara faydali olmakla ittiham ediyordu.

İrkçı ve turancıların tevkifinden bahisle bunların ikinci derecede irkçılar olduğunu söylüyordu, bundan başkade Alamanlara krom sevkiyatını kesmemizin kendiliğinden olacağı yerde dış tesirler altında vuku bulduğunu yazıyordu, bu bülten birde ek olarak faşizm ve vurgunculuğa karşı milli savaş cephesinin gaye ve prensiplerini havi bir buçuk sahifelik bir yazı vardı bülten 944.Haziran tarihini taşıyordu, tarih sonda idi bülten komünist selamlar yazısı ile bitiyordu.

Aynı sanık hazırlık tahkikat dosyasının 55.ci sahifesindeki ifadesinde Mihri'nin bülten ek olarak verdiği faşizm ve vurgunculuğa karşı milli savaş cephesi gaye ve prensipleri yazısının (on ila on dört maddeyi ihtiva ettiğini ve bu maddelerin harp içinde bazı şahısların haksız servetler ellerine geçirdik-

Bülten verdi, bana da eve gel bana da veriyim dedi, evine giderek

lerinden bu servetlerin umumî bir vergi ile amme hizmetlerine tahsis edilmesi lâzım geldiğinden son x zamanda Alaman ajanlarının faaliyetlerini arttırdıklarından bunun önüne geçilmesi lâzım geldiğinden müttefik zaferi kat'i olduğundan İngilizlerle yaptığımız ittifak x muahadesi şeklinde Amerikalılar ve sovyetlerle de birer ittifak muahadesi yapmamız icabettiğinden Alamanlarla siyasi münasebetlerin kesilmesi lüzumundan millet meclisinin yeni bir seçimle tekrar toplanmak üzere feshi lâzım geldiğinden seçimin tek dereceli intihaplarla yapılması lüzumundan muhtelif siyasi partilerin teşekkülüne müsaade edilmesi lâzım geldiğinden Alaman taraftarlığı yapmış x olan gazete ve mecmuaların kapatılması lâzım geldiğinden) bahsetmekte olduğunu söylemiştir.

Sanıklardan Müeyyit Boratav da Mihri Belli'nin evine gittiği bir günde Mihri Belli tarafından bülten ve eki cephe yazısının kendisine verildiğini, Cezmi Ulucan ve Dünder Baştımaz'la birlikte okuduktan sonra bu bülteni yine Mihri Belli'ye iade ettiğini söylemektedir.

Müteaddit şahıslara verilip okutturulan bu bülten ve eki cephe x yazısının bir nüshası veya müteaddit nüshalarını olduğunda tereddüt edilmiştir. Bülteni Mihri Belli Sefa Yurdanur'a verdikten sonra Mustafa Göksu'ya eve gel sanada vereyim demiş olmasına Mustafa Göksu'nun Mihri Belli'nin evine giderek bülteni ve ekini almasına Sefa Yurdanur kendisine verilen bülteni Ferit Teksoy'a müteakiben Recep Akasi'ye verip onlardan geri aldıktan sonra Mihri Belli'ye iade etmiş olmasına, cephe yazısının gurup toplantısında da okunduğu Sefa Yurdanur ve Ferit Teksoy guruplarına dahil olan bazı sanıkların hazırlık tahkikatı ifadelerinden anlaşılmasına göre cephe yazısının müteaddit nüshalar olduğunu kabul etmek icabeder. Bununla beraber Mustafa Göksu'nun bu yazıyı almak için bir kaç gün sonra Mihri Belli'nin evine gitmesi o zamana kadar Sefa Yurdanur'a verilen bültenin elden ele dolaştıktan sonra Mihri Belli'ye iade edilmiş olması mümkündür.

Tahkikatta ve duruşmada sanık Mihri Belli x bülten ile eki cephe yazısının Hasan Basri Alp tarafından evine bırakıldığını söylediği halde Baraner'e ulaştırılmak üzere hazırladığı yazıda bahse mevzu olan bülteni ve cephe yazısını Reşat Fuat Baraner'den aldığını iade x edileceği zaman Baraner tevkif edildiğinden geri vermeyip kendisinde kaldığını yazmaktadır.

4
Kendi ifadesi imiş gibi Baraner'e yazarak göndermek istediği yazı tetkik edilirse muhtevası itibariyle Mihri Belli'nin tahkikat ve luruşmada söylediklerinden hayli farklı olduğu görür. Sanık Mihri Belli'nin bu yazıyı tevkif edildiğinden üç buçuk ay sonra yazdığı anlaşılmaktadır. Halbuki Mihri Belli bu tarihten hayli zaman sonra sorguya çekilmiştir. Binaenaleyh Mihri Belli tahkikatın bidayetinde cephe yazısının Reşat Fuat Baraner'den alındığını söylemesindeki mahsuru düşünememiş hakikata daha yakın bir ifade vermediği tasarlamış iken sonra bundan sarfınazar ederek bülteni ve ekini Hasan Basri Alp'in evine bıraktığını söylemediği tevîl itibariyle daha muvafık ve pek yerinde olarak işine daha elverişli bulmuştur.

Sanıklardan Tahsin Berkem emniyetce sorguya çekildiği zaman partiye kabul edildikten sonra Davit Nae'nin komünist partisinin bültenlerinden getirerek kendisine verdiğini bu bültenlerin hücre toplantılarında okunduğunu, bunlardan birisinin antifaşist cephenin ne suretle kuvvetlendirileceğine dair olduğunu bildirmiştir. (polis tahkikat dosyası sıra 19.sahife 10.)

Tahsin Berkem'in bu ifadesinde antifaşist cephenin komünist partisinin faaliyetinden olduğunu ve cephe yazısının komünist partince hazırlandığını Mihri Belli ileri gençler birliğinde bu bülteni meydana atmadan daha evvel komünist partisinin parti mehsuplarına yayınlamış bulunduğunu açıkça göstermektedir.

Mahiyeti tahlil edilmekte olan cephe yazısının muhtevasının komünist partince bilindiğine dair inkâr edilemeyecek diğer bir delilde sanık Mihri Belli tarafından Baraner'e gönderilmek üzere hazırlanan yazıda parantez içerisine alınmış bir ibaredir.

Bu yazıda cephe yazısının muhtevası hakkında sanık Mihri Belli tahkikatta söylemediği tasmin ettiği şeyleri yazıktan sonra parantez içinde (cephe yazısı polisin eline geçmemiştir.) ibaresini yazmıştır.

Bu ibare cephe yazısı muhtevasının Baraner tarafından bilindiğini, fakat Mihri Belli'nin bu muhteva hakkında söyleyeceklerinin hakikata tevafuk etmediğini göstermektedir. Mihri Belli tahkikatta söylemesini tasmin ettiği ifade ile bültenin hakiki muhtevası arasındaki mübayanetten dolayı Baraner'in

tereddüde düşmesi ihtimalini göz önüne almış ve tereddüdüne meydan vermemek için cephe yazısının polisin eline geçmediğini bildirmek suretiyle adeta bir teminat vermiştir.

Sanık Mihri Belli Basri Alp'ı az tanıdığını ancak 1944 senesi temmuz ayı içinde üniversite bahçesinde yaptığı temastan sonradırki Basri Alp'ın adalet kaçağı olduğunu fark edebildiğini söylemektedir. Sanığın bu sözünde doğru olmadığı göndermek istediği yazı muhteviyatı ile sabittir.

Baraner'e gönderilmek istenen yazıda Tahsin Berkem'in ifadesini ve bu ifade Süleymaniye camine asılacak afişi Basri Alp ile birlikte asmak istediklerini yazdıktan sonra parantez içinde (Basri ilk tevkikattanberi polise aranmaktadır.) ibaresi yazılıdır. Bu yazı (ibare) komünist tevkifatına başlanış tarihi olan 10/Mart/944 tarihindeberi Basri Alp'ın arandığına sanık Mihri Belli'nin vakıf olduğunu ve Basri Alp'ında meydana bulunmadığı açıkça gösterir. Meydanda bulunmayan bir kimşenin ne 19/May./944 gününde bayrak asmasına ne de temmuz 944. ayında bülten getirip Mihri Belli'nin evine bırakmasına imkân tasavvur edilemez.

Binaenaleyh mahkememiz Tahsin Berkem'in sarih ikrarı ile ve Mihri Belli'nin Baraner'e ulaştırılmak üzere yazdığı yazının muhtevası ile cephe yazısının komünist partisince muhtemelen sanık Mihri Belli'ninde müşterek mesaisi ile hazırlanmış bir yazı olduğuna ve bu yazıyı Mihri Belli'nin doğrudan doğruya Reşat Fuat Baraner'den aldığına kanaat getirmiştir.

Bu yazının münderecat itibariyle faşistlikle ve vurgunculukla savaş cephesi diye teşkil edilen ileri gençler birliği mensuplarına cephenin dileklerini ve isteklerini ihtiva ettiği muhakkak isede bu dileklerin ne olduğunu ve hakiki mahiyetini meydana çıkarmak mümkün olamamıştır.

c - Sanıklardan Tahsin Berkem polis tahkikat dosyasının 1%.No.sunu taşıyan ifade zaptınının 7.ci sahifesinden 14.cü sahifesine kadar devam eden ifadesinde hülasa olarak:

(2.No.lu Ankara garnizon mahkemesince komünistlikten mahkum edilmiş olan Osman Paçalı ve sarıklardan Mustafa Göksu ile hücre teşkil edip komünist partisine girdikten sonra Davit Nae'nin parti tarafından çıkarılan bültenleri getirdiğini Davit ile bir görüşmede Osman'ın işçi olması dolayısıyla işçiler xxx

arasında bir muhit yaratması Tahsin Berkem'in ise Mustafa Göksu ile birlikte antifaşist guruplar teşkil etmelerinin muvafık olacağını söylediği, bunu kararlaştırdıkları bu işi Tahsin Berkem'in üzerine aldığı, fakat Tahsin Berkem Osman Paçalı ve Davit Nae ile temas ettiğinden talebe ile temasının nazarı dikkati celp edeceği düşünülerek Tahsin Berkem'in bu işi fiilen Mustafa Göksu'ya terk etmiş olduğunu) söylemiştir.

Sanıklardan Mustafa Göksu hazırlık tahkikat dosyasının 17.ci sahifesindeki ifadesinde ileri gençler birliğinin ne suretle teşekkül etmiş olduğunu izah ederken (ben esasen komünist olmaklığım dolayısı ile faşist yani ırkçı ve turancı olanlara karşı yapılan bu harekete iştirak etmeyi bir gaye bilirdim ve esasen partide buraya girmekliğimi tasvip etmişti. Benim gayem bu cemiyete adam kazanmak hulûl etmek ve komünist yapmaktı. Tahsin bana bu şekilde direktif verdi. Tahsin hücrenin kâtibi olduğundan onun direktifini partinin direktifi olarak kabul ettim) şeklinde söylemektedir.

Sanıklardan Sefa Yurdanur ise hazırlık tahkikat dosyasının 75.ci sahifedeki ifadesinde kendisinde komünizm fikrinin nasıl uyandığını komünist partisi ile ne suretle temas ve partiye nasıl girmiş bulunduğunu izah ederken Davit Nae bize (Osman gibilerin partiden çıkarılmış olduklarından parti aleyhinde bulduklarını, bize hücrenin ne demek olduğunu ve bu şeklin polise karşı bir ihtiyat tedbiri olduğunu söyledi. Bir hafta sonra ben nimle randevu aldı, bu randevuya bir arkadaşını getirdi, bu arkadaş Mihri Belli idi, Davit Mihri'yi bana tanıştırmırken bu arkadaş size daha yakındır daha kolaylıkla temas edebilirsiniz dedi) suretinde söylemektedirler.

Sefa Yurdanur duruşmada (Davit ile ikinci buluşumuzda beni partiye dahil ettiğini ve bana bir arkadaş tanıtaacağını bu arkadaşın üniversitede asistan olup demokrat ve antifaşist olduğunu ve buna hiç bir suretle partili olduğumu ihsas ettirmememi ve partiye mensup komünist olduğumu gizli tutmaklığımı ve hiç bir tarafta söylememekliğimi aksi takdirde ortada partinin kalmayacağını söyledi. Bende partiye girdiğimden memnun oldum sonra kendisini beklemek üzere Galata saraya gittim, Davit biraz sonra yanında Mihri olduğu halde geldi.) şeklinde ifade vermiştir.

Sanık Sefa Yurdanur duruşmadaki ifadesi ile Mihri Belli

iddia hakikate teyafuk edemez.

Davit Nae komünist partisinin esaslı ve çok faal bir elemanıdır. Partinin talebe arasındaki faaliyetini Davit Nae idare etmektedir. Mihri Belli'den partiye zarar geleceğini ümit etse idi partiye dahil ettiği bir talebeyi götürüp Mihri Belli ile tanıttırmıydı. Esasen Mihri Belli siyasi kanaatını izah ederken ileri Kemalist olduğunu ve her Kemalistin hedefine ulaşabilmek için görüşlerine tamamen uymasa bile icabında inkılapçı mahiyette siyasi guruplarla iş birliği yapabilecek kadar siyasi alestikiyet gösterebilmesi icabettiğini söylemiştir. Dahili siyasetimizde komünistliğe yer verilmesini de arzu etmektedir. Komünistlerle iş birliği yapılabileceği kanaati taşıyan bir şahıstan ~~komünist~~ komünist partisine bir zarar gelmesi memul edilemez Davit Nae ile Mihri Belli arasındaki şahsi münasebetlerde ileri derecededir. Mihri Bellinin ifadesine göre orta mektepten arkadaşlardır. Davit Nae'nin komünistlikten mahkum olduğunu da bilmektedir. Tevkif edilinceye kadar Davit Nae ile karşılıklı evlerde oturmaktadırlar. Gazete havadislerinde memleketin dahili ve harici siyaseti hakkında aralarında mübahasa ve münakaşalarda yapılmıştır. Bu sebeplerle Mihri Belli'nin siyasi kanaatının Davit Nae tarafından bilinmesi icabeder. Binaenaleyh Mihri Belli tarafından komünist partisine hiç bir zarar gelmeyeceğini mantıkan bilmesi lâzım gelen Davit Nae'nin Sefa Yurdanur'u Mihri Belli ile temas ettirirken kat'iyen Mihri Belli'ye komünistliğinden bahsetmemesini sıkı sıkıya tenbih etmiş olduğu hakkındaki sözler çok sun'idir. Mahkememizce varit görülmemiştir. Ancak sanığın hazırlık tahkikatındaki (Davit Mihri(yi bana tanıştırdırken bu arkadaş size daha yakındır. Onunla daha kolay temas edebilirsiniz.) sözü mantıka ve Tahsin Berkem ile Mustafa Göksu'nun ifadelerine ve Müeyyet Boratav'ın hazırlık tahkikatı dosyasının 64. cü sahifesindeki (Bende sana bazı şeyler söylemek istiyordum, söyleyeyim dedi ve komünist partisinin mümessili olduğunu söyledi) şeklindeki ifadesine tetabuk etmektedir.

Doğrusu şudurki:

Reşat Fuat Baraner yalnız amele arasında yapılacak faaliyetlerle komünist partisinin muvaffak olamayacağına kanaat getirilmiş köylüyü ve münevverleride içine alan bir program çizmiş

yi kom. ligun bir müşmanı olarak tanıtmak istemişlerdir. Bu

Universitade ve yüksek tahsil talebesi arasında Osman Paçalı ve Davit Nae işe girişmiş neticede Tahsin Berkem, Mustafa Göksu, Kenan Uluğ, Yusuf Atılğan partiye bağlanmış bir taraftanda Osman Paçalı Nuri İyem ve Nahit Eren ile temas etmiş Nuri İyem'e lütfi Kırdar'ın resmini yaptırını, Nahit Eren'e Talebe cemiyeti azasının temsil kolundanını, parulasını vermiş bu parula ile birisinin geleceğini ona tabi olmalarını söylemiş, Mustafa Göksu bu parulalarla Nuri İyem ve Nahit Eren'nin yanına gitmiş (Mustafa Göksu'nun Osman Paçalı tarafından yoksa Mihri Belli tarafından bu parulalarla Nuri İyem ve Nahit Eren'e gönderildiği meçhul kalmaktadır.) 'bir taraftanda Mustafa Arhavi delaletiyle Sefa Yurdanur evvela Osman Paçalı sonra Davit Nae ile temasa gelmiş ve Davit Nae Sefa Yurdanur'u Mihri Belli ile temas ettirmiş talebenin işçi olan Osman Paçalı ve Davit Nae ile temas etmeleri uygun görülmediğinden talebenin antifaşist cephede çalışmak üzere Mihri Belli'ye bağlanması muvafık görülerek talebe Mihri Belli'ye bağlanmıştır. Ve milliyetçi olanlar hariç olmak üzere her çeşit siyasi ideolojileri benimsemiş olan münevver gençler bir araya toplatılarak ileri gençler birliğinin teşkiline ve bu teşkilatın genişletilmesine girişilmiştir. Ondan sonra talebe arasında komünist partisinin faaliyeti gözükmemektedir.

Bu olay ve deliller ileri gençler birliği adı ile adlandırılan teşekkülün parti tarafından organize edilmiş ve Mihri Belli'ye bağlanmış gizli bir teşkilat olduğunu açık olarak göstermektedir.

d - Sanıklardan Müeyyet Boratav hazırlık, tahkikat dosyasının 69.cu sahifedeki ifadesinde (Mihri 944. Ağustosunda bana kendisinin komünist partisinden olduğunu benimde bir hücre kurup partiye girmemi ve tanıştıracığı birisi vasıtasıyla parti ile temasa geçmemi söyledi.) demiştir.

Sanıklardan Mustafa Göksu aynı dosyanın 263.cü sahifesindeki ifadesinde (Mihri evden çıkıp Sefa'ya bülten verdikten sonra Sefa'nın yanında bana hücremizin ne olduğunu sordu bende anlattım, Süleyman Nazif sokağında iken Samsuna gittiğindenberi Tahsin'i görmediğimi diğer arkadaşlarımdan Yusuf'un askerde olduğunu Kenan Uluğ'da Edremitten geldiğimdendenberi görülmediğini söyledim, bir hücre kurmamı söyledi, hücre için Kenan Uluğ, Ekrem Atak ve Nuri İyem'i teklif ettim, Nuri İyem için düşündü, onunla

konuşayım şayet arkadaşları varsa o ayrıca bir hücre kursun dedi. Ben hücre kurmadım, zira Kenan'ı görmemiştim, esasen Ekrem de Bandırmada idi şunu söyleyeyimki Ekrem hiç bir zaman partiye girmemiştir, yalnız onun partiye ben münasip görüyordum. Girmesi için Mihri'ye söylediğim zaman müsbet cevap alamadım, bu tarihten az sonrada ben tevkif edildim) demektedir.

İleri gençler birliğinin faşistlik, ırkçılık, turancılık cereyanlarına mani olacağını ihtikâr ve vurgunculukla mücadele edeceğini söyleyerek bir x' taraftanda komünist faaliyetinde bulunduğunu belirtmesi bakımından mühim olan bu iki ifade sanık Müeyyet Boratav ve Mustafa Göksu tarafından duruşmada kabul edilmemiş, bunları emniyet müdürlüğünde görmüş oldukları tazyik ve ~~ixx~~ işkenceden yakalarını kurtarmak için söylemiş bulduklarını bildirmişlerdir.

Halbuki sanıkların hazırlık tahkikatındaki ~~ixx~~ bu açıklamaları tahakkuk etmiş bir vakaa ile teyyüt etmektedir.

Sanıklardan Safter Melih Tümay, Arslan Kaynardağ, Orhan Bağman, Bilâl Şen ve Mehmet Fethi Elmas'ın 1/May./945 günü iştirak halinde Feshane fabrikasına işçiler birleşiniz yazısı ile orak çekiş işaretini ihtiva eden kartları attıkları ve enternasyonal marşı yazılı kâğıtları bildiklerine posta ile gönderdikleri anlaşılmıştır.

Bu hadisenin sanıklarından Arslan Kaynardağ, Safter Melih Tümay, Orhan Bağman'ın duruşmadaki ifadeleriyle sabit olmuştur ki ileri gençler birliği mensuplarından Muzaffer Özkolçak münakaşa esnasında solcu ve sosyalizme mitemail olduklarını anladığı Arslan Kaynardağ ile Safter Melih Tümay'a vaktiyle Nazım Hikmet Kerim Sadi, Hikmet Kıvılcım ve arkadaşları tarafından idare edilen komünist faaliyetinin işçilere inhisar ettiğini Ankarada yeni kurulması teklif edilen parti daha ziyade münevverlerden teşekkül edecek ve yüksek tahsil taleberini içine alacağını ve hükümetten izin alıncaya kadar hazır bir teşkilatın bulunması için üniversitede arkadaşlar arasında demokrat olanlar sosyalizm ve komünizme inananların ileri gençler birliği denilen teşkilatı kurduklarını şimdilik bu teşekkülün yapacağı işin muhitte bulunan faşistlerle mücadele ve vurguncular aleyhine propoganda yapmaktan ibaret olduğunu anlatarak böyle bir cemiyete girip girmeyeceklerini sormuş ve müsbet cevap verdiklerinden bunlarla ileri

gençler birliğine bağlı bir hücre teşkil etmiş hücre toplantılarını üniversite bahçesinde, koridorlarında, kütüphanesinde yapmağa başlamışlardır.

Bilahare Muzaffer Özkolçak kâtiplikten ayrılmış yerinde Dündar Baştımar hücre kâtibi olmuş, Dündar Baştımar'lada toplantılar yapılmış sonra Orhan Bağman hücreye alındığından Dündar Baştımar bunlara artık siz yetiştiniz kendinizi idare edersiniz, diyerek hücreden ayrılmış, bu hücre Arslan Kaynaradağ kâtip olmak üzere Safer Melih Tümay ve Orhan Bağman'dan müteşekkil olarak faaliyetlerine devam etmişlerdir.

Bu üç sanık aralarında kararlaştırarak halen akıl hastahanesinde tedavi edilmekte olan Kemalettin Özerdem'in yardımıyla işçiler birleşiniz yazısını ve orak çekiç işaretini ihtiva eden kartları Feshane fabrikasına ve enternasyonal marşını da kâğıtları yazarak posta ile bildiklerine göndermişlerdir. Aşağıda tafsilatıyla izah edilecek olan bu olay faşistlik ve vurgunculukla mücadele edileceği ileri sürülerek teşkil edilen ileri gençler birliğinin genişletilmesine uğraşılırken bir taraftanda komünizm faaliyetine devam edildiğini göstermekte ve bu olay Mihri Belli'nin hücre teşkil etmeleri hakkında Mustafa Göksu ve Müeyyet Boratav'a teklifte bulunduğunu açıklayan bu iki sanığın hazırlık x tahkikatındaki ifadelerini teyit etmektedir.

İzah edilen bu sebeplerle ve bütün dava dosyalarındaki ifade zabıtlarının ve delillerin birer birer okunarak ve bir biri ile mukayese edilerek mahkememizin vardığı netice:

A - İleri gençler birliği bir talebe meslek cemiyeti değildir. Reşat Fuat Baraner tarafından faaliyete geçirilmiş olan komünist partisince organize edilmiş, gizli ve siyasi bir cemiyettir.

B - Bu cemiyetin teşkilinden esaslı iki gayenin temin edilebileceği düşünülmüştür.

1 - Münevver gençlerin, üniversite ve yüksek tahsil talebesinin partinin tanınmış elemanları ile doğrudan doğruya temas etmesi komünizmin bu gençler arasında seri olarak inkişafına mani olabileceği gibi zabıtanında nazarı dikkatini çekecektir. Buna mukabil talebelerden müteşekkil ve talebe tarafından sevk ve idare edilen bir cemiyet rağbet göreceğinden az zamanda çoğalacak cemiyet içine girenlere propoganda ve telkin kolaylaşacak bu xx

suretle münevverler arasında komünizmi benimsyenler artacak ve komünizmin genişletilmesi daha kolay ve seri olacaktır.

2 - Cemiyet faşist aleyhtarı, vurgunculuğu ve ihtikarla mücadele etmek maksatlariyle işe giriştiğini ileri sürdüğünden ve münevver gençler arasında milliyetçilikten gayri her çeşit siyasi ideolojiyi benimsemiş kimselere açık olduğundan zaman uygun ve cazip görünen bu gayeye kapılacak tecrübesiz gençlerin katılmasıyla az zamanda çoğalacaktır. Yakın olarak varzettikleri bir inkilapta elde hazır bulunan bu cemiyet ya komünist partisine iltihak ettirilecek ve yahut partinin tarafını iltizam etmek suretiyle partinin muvaffakiyetini sağlayacaktır.

Bu itibarla Mihri Belli tarafından kurulan cemiyetin komünist partisinin muvaffakiyetini temine çalışan bir cemiyet ve partinin münevverler kolu olduğuna neticeten komünizmin teessüsünün temin gayesiyle kurulmuş memleket dahilinde içtimai bir zümrenin diğerleri üzerine tahakkümünü tesis etmeğe matuf bir cemiyet bulunduğuna mahkememizce kanaat hasıl olmuştur.

C - Feshane fabrikasına orak çekiç damgasıyla damgalanmış ve işçiler birleşiniz yazılmış kartları atnak, orak çekiç damgalı enternasyonal marşı yazılı kâğıtları posta ile göndermek.

1/Mayıs/945 günün Feshane fabrikasına viğoin dairesinden varagel dairesine giden yol üzerinde sabit masıra sandıkları üstüne dokuz santim uzunluğunda dört santim genişliğinde kırmızı mürekkep ile işçiler birleşiniz yazılmış ve orak çekiç damgası vurulmuş V.III işaretiyle işaretlenmiş kâğıtların konulduğu fabrika idarecileri tarafından polise haber verilmiştir.

Aynı zamanda 1/Mayıs./945 günü Galata posthanesinden Haydarpaşa lisesi son sınıftan Necdet Varoğluna gönderilen ve aynı sınıf talebesinden Necati Yılmaz tarafından ele geçirilip okul müdürü tarafından alınmış olan bütün dünya işçileri birleşiniz başlığı altında enternasyonal marşı yazılı ve orak çekiç damgalı kâğıdı okul müdürü İstanbul Emniyet müdürlüğüne göndermiştir.

Komünist faaliyeti olduğu belli olan bu olay üzerine Emniyetçe komünist senpatizanı olarak tanımlanan sanıklardan Safter Melih Tümay'ın 18/6/945 tarihinde üzerinde yapılan arama da

emniyete tevdi edilmiş olan enternasyonal marşının şekil ve yazı itibariyle bir aynı bulunmuş bunun üzerine Safter Melih Tümay sorguya çekilmiş neticede gerek Feshane fabrikasına atılan kartların ve gerekse posta ile gönderilmiş olan enternasyonal marşı yazılı kâğıtların İstanbul üniversitesi tıp fakültesinden Safter Melih Tümay, edebiyat fakültesinde Arslan Kaynaradağ, aynı fakülte den Kemalettin Özerdem, iktisat fakültesinden Orhan Bağman'ın iştirak etmek üzere hazırladıkları ve Orhan Bağman'ın bunlarda n bir kısmını iktisat fakültesinden Mehmet Fethi Elmas'a bir kısmında Bilâl Şen'e verdiği ve bilâl Şen'in işçiler birleşiniz yazılı kartları fabrikaya attığı, enternasyonal marşı yazılı kâğıtlarında Mehmet Fethi Elmas ve Bilâl Şen'in postaya vererek Hami Karesi oğlu, Necdet Varoğlu ve İlhan Eşal'a gönderdikleri tesbit edilmiştir.

Bunlardan Safter Melih Tümay, Orhan Bağman ve Mehmet Fethi Elmas'ın ileri gençler birliğine mensup iken birlik mensupları hakkında yapılan takibatta yakayı ele vermemiş Arslan Kaynaradağ zannaltına alınmışsada hakkında takibata mahal olmadığına karar verilmiş, Kemalettin Özerdem tutuk olmaksızın yargılanmakta iken bu fiili işlemiş oldukları netice itibariyle bu hadisenin ileri gençler birliği mensupları hakkında yapılmış olan tevkifattan birer suretle kurtulmuş kimselerin faaliyetinden olduğu sabit olmuştur.

Duruşmada:

Safter Melih Tümay lisenin son sınıfında iken Seyfettin Yıldırım adında bir arkadaşının verdiği Nazım Hikmetin şiirlerini okumak ve söylediği sözleri dinlemek, Muzaffer Özkolçak ise sosyalizme ait eser ve kitapları okumak suretiyle kendilerinde komünizm temayülünün uyandığını 941. senesindenberi bu iki sanığın karşılıklı kitap alıp vermek ve münakaşalar yapmak suretiyle temayüllerinin artmış olduğunu söylemektedirler.

Yine bu iki sanığın duruşmadaki ikrarlarına göre:

İleri gençler birliği mensuplarından ve tıp fakültesi takebesinden Muzaffer Özkolçak 1942 - 1943. x ders yılında her ikisi ile ayrı ayrı meşgul olmağa başlamış Safter Melih Tümay'a işçi sınıfının ihtilali, nazarı ve ameli Lenin meshebi, garp çephe sinde bir şey yok gibi komünizm telkin eden kitaplar vermiş ve bir günde daktilo ile yazılmış bir kaç sahifeden ibaret bir xxx

Yazıyı getirerek Nazım Hikmetin şiirleri olduğunu bu şiirleri hapishanede yazdığını ve bir ekmeğe vasıtasıyla harice çıkardığını bildirmiş ve konuşmaları esnasında zümre farklarının ortadan kaldırılmasına bunun için iktisadi müsavatın temini lâzım geldiğine halbuki dünyada iktisadi müsavatın ancak rusyada temin edilmiş bulunduğuna bu fikrin Karlmarks tarafından ortaya atıldığına Lenin ve Stalin'in uzun seneler uğraştıktan sonra çarlığı devirip iktisadi müsavat rejimini kurmuş olduklarına dair sözler söylemiş ve bir gün Hilmi Köz adında birisinin ayrı ayrı Safter Melih Tümay'a ve Arslan Kaynaradağ'a giderek komünist hücreleri kurmalarını teklif etmişse Hilmi Köz'ün bu teklifini her iki sanıkta reddetmiş, Arslan Kaynaradağ Hilmi Köz'ün böyle bir teklif yaptığını Muzaffer Özkolçak'a söylediği zaman ben ona öyle söylemedim, yanlış hareket etmiş mukabelesinde bulunmuştur.

Sanıklar: 943 -944 x ders yılında bir gün Muzaffer Özkolçak'ın Melih Tümay'ı ve Arslan Kaynaradağ'ı üniversitenin bir tarafına çekerek (vaktiyle Kerim Sadi, Hikmet Kıvılcım, Nazım Hikmet ve arkadaşları çalışmalarını işçiler üzerinde teksif etmişken yeni partinin şimdi faaliyetini daha ziyade münavver ve yüksek tahsil talebesine tevcih ettiğini bunları içine alacağını hükümetten izin alınıp legal olarak çalışma başlayıncaya kadar elde bir teşkilat bulunması için ileri kemalist bir gençler birliği kurulmuştur. Demokrat olanlar sosyalizm ve komünizme meyli bulunanlar bu teşkilata girebilecektir. demiş olduğunu ve bu teşkilata girip girmeyeceklerini sorduğunu müsbet cevap verdiklerini bunun üzerine Muzaffer Özkolçak kâtip olmak üzere Safter Melih Tümay ve Arslan Kaynaradağ'ın aralarında hücre kurduklarını Muzaffer Özkolçak'ın bu sanıklara izin alıncaya kadar partimiz gizli çalışacaktır. Kurduğumuz parti bir komünist partisidir. Vurguncular ve kara borsacılarla mücadele edecektir.) dediğini ve şimdi gizli çalışacağından komünistlerin giydikleri kırmızı boyunbağı ve mavi gömleğin giyilmemesini ağızlarını sıkı tutmalarını ve daha başka arkadaşlar bularak partiye getirmelerini tenbih ettiğini, bundan sonra üniversite bahçesinde, kütüphanede, koridor da toplantılar yaptıklarını ve bir gün Muzaffer Özkolçak'ın (hücre tabiri polisçe müseccel olduğundan bunun yerine gurup tabirinin) kullanılacağını tebliğ etmiş olduğunu söylemektedirler.

Bir sıra Muzaffer Özkolçak emniyetce nezaret altına xxxx

alındığından toplantılar yapılamamış serbest bırakıldıktan sonra gurulu tavır takındığından aralarına soğukluk girmiş bir münakaşada sende bir şef edası var vaziyetin hoşunuza gitmedi gibi sözler söylenmesi üzerine bu bir bayrak yarışıdır gözünüzü açın bayrak yarışında ilerleyin mukabelesinde bulunmuş ve eyin ~~xx~~ çalışmadıklarından partiye hiç bir arkadaş temin ~~xx~~ etmediklerinden hücre arkadaşlarını tenkit etmiştir.

Sanık Safter Melih Tümay ve Arslan Kaynardağın ifadelerinin devamına göre:

Muzaffer Özkolçak'ın emniyetce nezaret altına alınmasından ve polise tanınmış olmasından nazarı dikkati celp edeceği düşünülmüş esasen aralarına soğukluk girmiş olduğundan Muzaffer Özkolçak Arslan Kaynardağ'a yerine Dünder Baştımar'ın geleceğini çalışmalarına onunla devam etmelerini söylemiş bir kaç gün sonra Dünder Baştımar ile temas ederek üç kişilik bir grup Dünder Baştımar kâtip olmak üzere Kuzguncuktaki korulukta ve yine Kuzguncuktaki bir kahvede olmak üzere dört kerre toplantı yapmıştır.

Toplantının birisinde Dünder Baştımar nasıl çalışıldığına dair izahat aldıktan sonra her kesin yalnız kendi muhitindeki arkadaşlarıyla meşgul olmalarını söylemiş ve Kuzguncukta yapılan bir toplantıda Arslan Kaynardağ Dünder Baştımar'dan (ben Kemalettin Özerdem'den ileri gençler birliğinin komünist olmanın şartları hakkında bir yazı çıkarmış olduğunu öğrendim bu bize niçin gösterilmedi) diye sormuş oda (onun için çok itimat değer kimseler lâzım, sizde böyle itimada değer tanıdıklarınız yoktur) cevabını vermiştir. (Feshane fabrikası hadisesi hakkında tan-
zim edilmiş olan dosyadaki duruşma zaptı sahife 19.)

Sanıklardan Orhan Bağman Feshane hadisesi dosyasında bulunan duruşma zaptınının 23.cü sahifesinden başlayan ifadesinde:

Haydarpaşa İisesi son sınıfta iken aynı sınıfta bulunan Muhtar Muktar ile tanıştığını bunun işçi ve fakirlerin acınacak hallerinden bahisler açarak Rusyadaki işçi vaziyetinden misaller getirdiğini Pitirginin on sekiz gratlık bakır adlı kitabıyla bu müellifin başka eserlerini ve dünya nimetleri adlı kitabı ve daha başka kitaplar verdiğini rusları övdüğünü istiklâl harbini biz yaptık diyenlerin bu harbi yapmayup hakikatte aç ~~xx~~ sefil kimselerin yapmış olduklarını Atatürk inkilabının sovyet ihtilali

ile bağlantısı bulunduğunu rusların bize bir çok yardımlar yaptıklarını söylemiş olduğundan bu sözlerin üzerinde yaptığı tesirler çimento fabrikasında povantör olarak girdikten sonra işçilerin vaziyeti hakkında yaptığı müşahadeler ve fabrikaya gider gelirken tanıştığı Selim Turan ile yaptığı konuşmalar ve Selim Turan'ın kendisine vererek okuttuğu Nazım Hikmet'in şiirleri Benerji kendini niçin öldürdü adlı kitabı,sovyet rusya sefarethanesinin çıkardığı Stalinin nutukları ile Suat Devrişin sosyetlerin niçin dostuyum adlı kitabından edindiği intibaların kendisinde komünizm ceryanlarının uyanmasına başlıca sebep olduğunu söylemektedir.

Bu sanık ifadesinin devamında:

Bir gün Üsüküdar da halk evinde şiirlerimi temiz çekerken Safer Melih Tümay ile görüştüm ve ayrı bir gündede şehir tiyatrosunda Arslan Kaynardağ ile tanıştım,ondan sonra Safer Melih Tümay benimle meşgul olmağa başladı her akşam Üsüküdar karşısında buluşuyorduk,bana komünizm hakkında malumat vermeğe ve Rus zirai kombinelerinden bahse başladı,sülhe selam,tebliğ, Bedrettin Destanı kitaplarını bana verdi ve Safer Melih Tümay ile yine bir gün konuşarak Harem Salacak arasındaki deniz kenarına gittik orada Melih bana komünist teşkilatı hakkında ~~malumat~~ malumatım olup olmadığını sordu bende Selim Turan dan işittiğim Nazım Hikmetin donanmada bir hareket yapmak teşebbüsünü söyledim o ~~malumat~~ zamana kadar komünizm hareketlerinin bir teşkilatla tahakkuk edeceğini zannetmiyordum,Melih bana bu memlekette komünizmin Nazım Hikmetle başladığını ondan sonra Kerim Sadi,KHikmet Kıvılcım gibi kimselerin etrafına birer gurup toplıyarak çalıştıklarını fakat şimdiye kadar yapılanlar şuurlu değildi,1940. senesinde yeni bir teşkilat kurulmuştur. Bu teşkilat üçer kişi halinde bir zincir teşkil etmektedir.Bu üç kişi arasında bir disiplin vardır. Bunlardan yalnız birisi yukarısı ile irtibatta bulunur ve alınacak emirler bunun vasıtasıyla alınır,ayni zaman da bunların bir vazifeside kendilerini yetiştirmektir.Bundan başka bir tevkiyat yapılırsa bir yukarıya veya aşağıya haber vermek icabeder,üç kişi gibi az olması az zayıf verilmesi için dir,ben bu teşkilatı kimin kurduğunu ve kimlerin idare ettiğini kendisine sordum,bana teşkilat hakkında fazla malumatı olmadığını fakat başta bulunanların çok şuurlu olduklarına inanmak lazım

geldiğini teşkilatın nümunesinin Leninin kurduğu teşkilattan alındığını söyledi ve Türkiye'de bir milyon kişi bu davaya inanasaydı bende inanmazdım diye ilâve etti, bu teşkilatın yüksek tahsil talebelerinden ve münevver gençlerden teşekkül ettiğini bu davanın bir işçi davası olmasına rağmen işçiler sefalet içinde bulduklarından ve Akşam yiyecek ekmeği düşündüklerinden onları bu münevver gençlerin yetiştirmek hususunda önyak olacaklarına ve bunun bir feragati nefsî icabettirdiğini söyleyerek bana bu teşkilata girip girmeyeceğimi sordu, ben girmeyi kabul ettim demektedir.

Sanık Orhan Bağman Safter Melih Tümay ile anlaşarak teşkilata dahil olmayı kabul ettikten sonra Orhan Bağman ile vaki olan konuşmadan Dündar Baştimar haberdar edilmiş oda artık siz olgunlaştınız içinüz birlikte çalışınız demiştir.

Bundan sonra idareyi Arslan Kaynardağ ele almış, Arslan Kaynardağ, Safter Melih Tümay ve Orhan Bağmandan teşekkül eden bu gurup Orhan Bağman'ın Üsküdar'daki evinde Üsküdar halk evi kütüphanesinde edebiyat fakültesi kantininde, kule ~~altı~~ dibinde bir rumun kahvesinde toplantılar yapmış bu toplantılardan birinde sanıklardan Kemalettin Özerdemde bulunmuştur.

İleri gençler birliğinin mensupları hakkında takibata başlanması ve Kemalettin Özerdem'in tevkif edilmesi sanıkları telaşlandırmış, Arslan Kaynardağ arkadaşlarına tetik bulunarak komünistliğe ait kitaplarını saklamasını tavsiye etmiş Orhan Bağman kitaplarını bahçeye gömmüş, sonra Arslan Kaynardağ nezaret altına alınıp sorguya çekildikten sonra Kemalettin Özerdem ile birlikte serbest bırakılmış, Arslan Kaynardağ hücre arkadaşlarına emniyet müdürlüğüne sorulan şeyler ve şimdiye kadar tevkif edilmiş olanlar hakkında izahat vermiştir.

Sanıklardan Orhan Bağman 937. senesinde Bulgaristandan pasaport ile Türkiye'ye gelen iktisat fakültesi talebelerinden Mehmet Fethi Elmas ve yine haziran 944. tarihinde Bulgaristandan Türkiye'ye gelen iktisat fakültesi talebesinden Bilâl Şen ile tanıştıkları ve üçü arasında bulgaristanda ve Türkiye'deki komünistler ve faaliyetleri hakkında konuştukları Orhan Bağmanın Amele bayramında yapılan gösterileri bunlardan tahkik ettiği sabit olmaktadır.

Arslan Kaynardağ, Safter Melih Tümay ve Orhan Bağman nisan

945.ayı içinde Orhan Bağman'ın evinde toplanmışlar 1/May./945 günü bir hareket yapmağı konuşmuşlardır. Safter Melih Tümay bir terrör mektubu hazırlıyarak zenginlere gönderilmesini teklif etmiş bu teklif kabul edilmemiş,Markstan,Leninden bazı cümleler alınarak ve bunları küçük kâğıtlara yazarak öteye beriye atmak, rus pullarından istifade etmek ileri sürülmüş,bunlarda muvafık görülmemiş nihayet enternasyonal marşının komünizme meyyal kimselere gönderilmesi ve işçiler birleşiniz yazısının etiketlere yazılarak öteye beriye yapıştırılması hakkında fikir birliği yapmışlar ve bir hafta sonra Orhan Bağman ile Arslan Kaynardağ Orhan Bağman'ın evinde tekrar birleşmiş,mantardan birer tane orak çekiç damğası hazırladıktan sonra dağılmışlardır.

Arslan Kaynardağ kendi evinde Kemalettin Özerdem ile birlikte Larustan türkçeye çevirdiklerini söylediği enternasyonal marşından ve Kemalettin Özerdem'in tertip ettiği (Tan gazetesi sizin gazetenizdir.İşçiler onu okuyunuz ve okutunuz.) birer miktar daktilo makinesi ile teksir edilmiş enternasyonal marşı yazılı kâğıtların baş tarafına işçiler birleşiniz ibaresi ilâve ve altlarında mantardan yapılmış damğa ile orak çekiç işareti konmuştur.

Orhan Bağman da kendi evinde bizzat kendisinin hazırladığı damğalı harfkeri kullanarak (işçiler birleşiniz) yazısını kâğıtlar üzerine yazmış ve bu kâğıtları orak çekiç işaretiyle damğalamıştır.

1/Mayıs yaklaşıncı Arslan Kaynardağ ve Orhan Bağman Üsküdar halk evinde buluşmuşlar birlikte doğancılar parkına gitmişler,Arslan Kaynardağ yirmi tane enternasyonal marşı yazılı kâğıdı iki tanede işçilere tan gazetesi okumalarını ihtar eden kâğıtlardan vermiş, verdiği miktarın yarısını Safter Melih Tümay'a teslim etmesini tenbih etmiş Orhan Bağman da hazırladığı işçiler birleşiniz yazısından beş tanesini Arslan Kaynardağa vermiştir.

Orhan Bağman Safter Melih Tümay ile buluşmuş işçiler birleşiniz yazısından beş ve tan gazetesi okunmasını işçilere ihtar eden yazıdan bir tane vermiş bir kaç gün sonra tekrar Safter Melih Tümay'ın evine giderek evinde bulamamış ve kitaplarının içine enternasyonal marşı yazılı kâğıtlardan bir miktarını bırakmış ve bu iki sanık ayrı bir gün buluşmuşlar aralarında yapılan müzakere neticesinde enternasyonal marşı yazılı kâğıtlardan

birer tanesinin hami Karesioğlu, İlhan Eşal ve Necdet Varoğluna gönderilmesine mutabık kalmışlardır.

28/Nisan/945 günü Orhan Bağman zarf ve posta pulu ile birlikte marş yazılı kâğıtlardan bir tanesini ve işçiler birleşiniz yazılı kâğıtlardan bir miktarını sanıklardan Mehmet Fethi Elmas'a, iki marşla işçiler birleşiniz yazılı kâğıtlardan bir miktarını da Bilâl Şen'e vererek marşları göndercekleri adresleri kendilerine bildirmiş ve posta ile göndermelerini işçiler birleşiniz yazılı kâğıtlarında müsait yerlere raptiye ile yapıştırma- larını tenbih etmiş, her ikisinde bu teklifi kabul ederek Orhan Bağman'ın verdiği adresleri zarflara yazmış postaya vermişlerdir.

İktisat fakültesinde talebe olmakla beraber Feshane ka fabrikasında saatte 29.kuruş ücretle işçilik yapan Bilâl Şen Orhan Bağmandan aldığı işçiler birleşiniz yazılı kâğıtlardan bir kısmını sabahleyin saat yedide (1/May./945 günü) fabrikada kim- senin kalmamasından istifade ederek fabrikanın vigoin dairesin- den taraklar dairesine giden geçitte sabit masıra sandıkları xx arasına atmış sonra bu kâğıtlar işçi çocukların eline geçmiş ve fabrika idarecileri tarafından haber alınması üzerine hadise emniyete haber verilmiştir.

Sanıklardan Mehmet Fethi Elmas ve Bilâl Şen ile Orhan Bağman'ın bu hadiseden hayli zaman evvel tanıştıkları Orhan Bağ- man'ın Bulgaristanlı olan diğerlerinden Bulgaristandaki komünist teşkilatı ve komünistlerin çalışmaları hakkında izahat aldığı aralarında bu mevzu dair münakaşalar yaptıkları Mehmet Fethi Elmas'ın esasen ileri gençler birliğine intisap etmiş olduğu ge- rek kartları yapıştırmak gerekse mektupları posta ile göndermek hususunda mutabık kaldıktan sonra fiilin işlendiği sanıkların hazırlık tahkikatı ifade zabıtlarından ve duruşmadada bunları teyit etmiş olmalarından anlaşılmıştır.

Arslan Kaynardağ, Safter Melih Tümay ve Orhan Bağman'ın müşterek çalışmaları ve Kemalettin Özerdem'in yardımı ile hazır lanmış olan enternasyonal marş yazılı kâğıtlardan başka kimsel lere gönderilip gönderilmediği işçiler birleşiniz kartının ve işçilere tan gazetesi okumalarını ihtar eden kâğıtların başka yerlerde kullanılıp kullanılmadığı anlaşılamamaktadır.

Sanıklardan Mehmet Fethi Elmas Orhan Bağman tarafından münasip mahallere yapıştırılmak üzere kendisine verilen işçiler

yapıştırmak istemişse de muvafık olmadığını Arslan Kaynaradağ kendinde olanları ve Orhan Bağmandan geri kalanları imha ettiğini, Safter Melih Tümay kimseye marş yazılı kâğıt vermediğini bu kâğıtlardan birisinin üzeri aranmak suretiyle zabıtaca ele geçtiğini diğerlerinin kitapları arasında kaldığını, işçiler birleşim yazılı kâğıtlardan ikisini Kemal Egşye ikisini de Cihat'a verdiğini, Cihat'ın bu işler çocukluktur, deliliktir diyerek kâğıtları yırtıp denize attığını söylemişlerdir.

Kendisine posta ile enternasyonal marşı gönderilmiş olan Haydarpaşa lisesi son sınıf talebesinden Necdet Varoğlu bu yazının kendisine geldiğini sınıf arkadaşı Necati Yılmaz söylemiş ve marşın sovyet konsoloshanesinden gönderilmesi ihtimali olduğunu bildirmiştir. Necati Yılmaz, bu marşı görmek istemiş Necdet Varoğlu evvela muvafakat etmemişse de bir kaç gün sonra marşı arkadaşına vermiş ve bu marşın sovyet konsoloshanesinden gönderilip gönderilmediğini anlamak için konsoloshaneye gitmek üzere randevulaşmışlardır.

Necati Yılmaz Necdet Varoğlundan aldığı marşın bir kopyasını çıkarmış, aslını saklamış mayyan günde buluşup giderlerken yaptığı uydurma bir hareketle za bir zarf denize düşürmüş, marşın denize düştüğünü, fakat suretinin kendisince alınmış olduğunu söyleyerek cebinden çıkardığı sureti Necdet Varoğluna vermiş, aslı Necati Yılmazda kalmıştır.

Necdet Varoğlu ve Necati Yılmaz konsoloshaneye gitmişler Necdet Varoğlu kapıcı ile karşılaşmış, bu marşın konsoloshaneden gönderilip gönderilmediğini anlamak için geldiğini bildirmiş, kapıcı marşı tetkik ettikten sonra, marş eskidir ve eksiktir yeni si yapılmıştır. cevabını vermiş telefon etmiş, Necdet Varoğlunu konsoloshanenin bir odasına almışlar iki kişi ne maksatla geldiğini ve kimin tarafından gönderildiğini sormuşlar, marş tetkik etmişler, bu marş eksiktir, gönderilen marşın bir kısmıdır demiş, hüviyetini ve komünizme ait kitaplar okuyup okumadığını sormuşlar, el yazısı ilde adresini almışlardır.

Necdet Varoğlunun ikinci defa yine konsoloshaneye gittiği, yalnız kapıcı ile temas ettiği anlaşılmaktadır.

Sanık Arslan Kaynaradağ, Safter Melih Tümay, Orhan Bağman, Mehmet Fethi Elmas ve Bilâl Şen ayrı bir kararla mahkemeye sevk

edilmiş, mahkemede dinlenmelerinden sonra 8/10/945 tarihli oturum da bu davanın ileri gençler birliği mensupları hakkında açılan dava ile şahsi ve fiili rabitası görülerek davaların birleştirilmesine karar verilmiş, 12/10/945 tarihli oturumda bu beş sanığın duruşmadaki ifadeleri diğer sanıkların yüzlerine karşı okunmuştur. Duruşma zabtınının 179.cu sayfasından 185.ci sayfasına kadar devam eden ve ilgili diğer sanıkların ret ve taarruzlarına karşı ifadelerinde ısrar etmiş, hazırlık tahkikatında ve duruşma da söylediklerini bu münakaşa esnasında da teyit etmişlerdir.

2/11/945 tarihli oturumda Arslan Kaynaradağ duruşma zaptınının 233.cü ve 5/11/945 tarihli oturumda Orhan Bağman, Safter Melih Tunay ve Mehmet Fethi Elmas münderعاتı duruşma zaptınının 240 ve 241.ci sayfalarında yazılı x dilekçeleri mahkemeye vererek eskiden dinlenirken emniyet müdürlüğünden mahkemeye sevk ve dinlendikten sonra tekrar emniyet müdürlüğüne geri çevrildikleri ve o zaman emniyet müdürlüğünde muhafaza altında kaldıkları binaenaleyh mahkemede dinlenirken bile emniyet müdürlüğünün korkusu altında bulduklarını ve bu sebeple evvelce duruşmada söylediklerinin ve hazırlık tahkikatındaki ifadelerinin doğru bulunmadığını bildirmişlerdir.

19/1/946 tarihli oturumda bu sanıklardan Orhan Bağman duruşma zaptınının 297.ci sayfasındaki beyanı yapmış, gerek emniyet memurlarına gerek hazırlık tahkikatına memur yargıca ve gerekse davalar birleştirilmeden evvel duruşmada mahkemeye verdiği ifadenin ve yaptığı açıklamaların doğru ve hakikat olduğunu söylemiş, sonradan istida vererek rücu etmesinin diğer sanıkları yaptığı telkin ve tsirlerden ileri geldiğini bildirmiştir.

Esas hakkındaki iddiaya karşı verdiği yazılı müdafaada da emniyet müdürlüğünden merkez komutanlığına nakledildikten sonra eski ifadelerinden rücuunu mutazammın olan dilekçenin verdirilmesi için üzerinde yapılan tesir ve telkinleri uzun uzadıya anlatmış ve (bu meyanda sanık Mihri Belli bir gün odamıza gelerek Arslan Kaynaradağın verdiği dilekçenin kâfi olmayup hepimizin bu meyanda birer istida vererek hiç bir tazyik görmemiş olsak bile kendilerinden pek çoğunun yaptığı gibi emniyet müdürlüğünde tazyik gördüğümüzü ifadelerin tanzim ettirildiğini, hapishanede hür bir havaya kavuşmuş olup yeniden sorgumuzun yapılmasını istemekliğimiz lâzım geldiğini anlattı. Arslan Kaynaradağ ve Safter

Melih Türky'a direktifler vererek yalnız Bilâl'in istida vermesinin lüumsuz olduğunu söyledi ve Arslan Kaynarcağ ve Safer Melih Timay'ın diktesiyle sanık Mihri Belli'nin tarifi veçhile yapılan dilekçelerinizi Mihri Belli ceza evinde Suduri Hersek'in makinesinde yazdırtmış ve oulları yapıştırılmış olduğu halde bize imzalattı.) diyerek izah etmiştir.

Orhan Bağman tarafından yapılan bu açıklama sanıkların ne gibi sebep ve tesirler altında ifade değiştirdiklerine bir misal teşkil etmesi bakımından ehemmiyetlidir. ve sanıkların hazırlık tahkikatındaki ifadelerini ret ve inkârı bu ifadelerin emniyet müdürlüğünde yapılan tazyik ve işkence mahsulu olduğuna dayanan müdafaanın çürüklüğünü ve yersiz olduğunu açıkça göstermekte ve hazırlık tahkikatındaki ifadeler daha az bulandırılmış olduğundan duruşmadakilerine nazaran daha ziyade ihticaca layık olduğuna mütedair evvelce izah edilen mahkemenin kanaatını teyit etmektedir.

Esas itibariyle Feshane fabrikasına işçiler birleşiniz yazılı kartların atılması ve enternasyonal marşı yazılı kâğıtların posta ile üç kişiye gönderilmiş olması bir vakiadır. Zaman ve şekil bakımından komünist faaliyeti olduğuna şüphe yoktur. Bu sanıkların evlerinin ve üzerlerinin aranmasında marş, kart yazı makinesi gibi delillerde bulunmuştur. Binaenaleyh sanıkların inkâr veya ikrarları müsavidir. Ancak sanıkların ileri gençler birliği teşkilatına ait açıkladıkları hususlar bilhassa Muzaffer Özkolçak ve Dünder Baştınar'ı ilgilendirmekte olmasından bu kısımlar üzerinde durulmuştur. Gerek hazırlık tahkikatındaki zabıtların müderecatı ve gerekse duruşmadaki ifadeler tek vak'aya münhasır olmayıp müteselsil bir takım hadiselerin izahi olduğu görülmüştür ve bir birinde teyit etmektedirler.

Gizli yapılan hazırlık tahkikatında bir birinden haber-siz olarak sanıkların müteselsil ve devamlı olan bu ifadeleri hayali olarak söylemesine ... söylendiği takdirde bu ifadelerin bir birini teyit etmesine maddi imkân görülememiştir.

Bu itibarla sanıkların dilekçe vererek hazırlık tahkikatında ve tekaddüm eden duruşmada yaptıkları açıklamaların doğru olmadığı hakkındaki iddiaları mahkememizce kabul edilememiştir ve hazırlık tahkikatındaki ifadelerinin hakikate daha uygun olduğuna kanaat getirilmiştir.

İzah edilen üç eylemden sanık olarak haklarında son tahkikat açılmış ve mahkememizde yargılanmış olanlardan:

1 - Mihri Belli :

331.senesinde Silivride doğmuştur.İlk tahsilini Edirne'de yapmıştır.İstanbulda Robert kollejde tahsiline devam etmiş ve burayı bitirmeğe bir sene kalmışken 1936.yılında kendi hesabına tahsil için Amerikaya gitmiş 940.senesine kadar Amerikada yüksek tahsilini ikmal etmiş 940 sensi mayısında Türkiyeye dönmüştür. Bir müddet vatan gazetesinde tefrika ve röportaj muharrirliği yapmış,askeri hizmete alınmış,yedek subay okulunu bitirmiş, 21.ci süvari alayında muvazzaflık hizmetini yapmış,yedek teğmen olarak terhis edilmiştir. Bir müddet sonra Sümerbakta memuriyet almış,1943 - 1944 ders yılında İstanbul üniversitesi iktisat fakültesi asistanlığına tayin edilmiştir.Ücret karşılığı tan gazetesinde gece sekreter muavinliği ve radyo dinleyiciliği yapmış olduğunada söylemektedir.

Amerikadan döndükten sonra 2.No.lu Ankara garnizon mahkemesince komünistlikten mahkum edilmiş olan Suat Derviş (diğer adı Saadet Baraner) le ve adı geçenin kocası Reşat Fuat Baraner ile tanışmış,Baraner'in pangaltıdaki evinde ve 943.senesinde asker kaçağı olarak saklandığı Kadıköyündeki mutenanın evinde görüşmeler yapmıştır. 1943.senesinde Reşat Fuat Baraner'in faaliyetlere geçirdiği komünist partisi mensuplarından Davit Nae,Hasan Basri Alp,Osman Paçalıyı tanıdığı sabit olmaktadır.

Sanık Mihri Belli Osman Paçalıyı tanımadığını ileri sürmekte ise de kız kardeşi vasıtasıyla Ankarada tutuk olan Baraner e göndermek istediği yazıda (mühim - camiye asılan bayrakta cephe imzası bulunduğundan Davit veya Osman Basriye cephe yazısını vermiş veyahut bundan bahsetmiş olsun) kaydı vardır. Bu ~~xxxixix~~ kayıt sanığın Davit Nae kadar Osman Paçalı'yıda tanıdığını ve Osman Paçalının parti neşriyatını dağıtmağa vasıta olan bir kişi olduğuna vakıf bulunduğunu göstermektedir.

Sanık Mihri Belli teşkil sureti,yapılan nizamnamesinin ana hatları,ne gibi maksat ve gayelerle teşkil edildiği ve mahkemece istinat edilen deliller münakaşasıyla birlikte tafsilatlı olarak izah edilmiş olan ve ileri gençler birliği olarak adlandırıldığı söylenen cemiyetin kurulmasında sevk ve idaresinde bulunanların başında gelmektedir. 19/May./944.de sanıklardan xxx

tır yazılı vurgunculuk ve faşizmle karşı savaş cephesi imzalı dokuz metre kırk santim boyunda,iki buçuk metre genişliğinde kalın bezden yapılmış afişi asmağa teşebbüs etmiş kayyum Mehmet Keskin'in müdahalesiyle cami avlusunun ~~duvarından~~ duvarından direğe sarılıp inmek suretiyle kaçmıştır.

Müdafaada sanık ve müdafii ileri gençler birliğinin henüz kurulmamış,hazırlığı yapılmakta olan bir talebe meslek cemiyeti olduğunu ileri sürmüş,afiş meselesinde Mihri Belli'nin ilgisi bulunmadığını iddia etmişlerdir.

Müdafii sanığın angılı sakson muhitinde yetiştiğini orta halli müreffehçe bir ailenin çocuğu olduğunu bu itibarla komünist olamayacağını söylemektedir.

Sanığın orta tahsilini Robert kollejde,yüksek tahsilini Amerikada yapmış olması komünist olmadığına veya komünistlerle işbirliği yapamayacağına kati bir delil sayılamayacağı aşikârdır. Zengin ve müreffeh aile evlatlarındada komünist olanlar bulunduğu bir hakikattir,ne tekim sanıklardan Tahsin Berkem de çiftlik sahibi müreffeh bir babanın oğludur.Fekat komünisttir, komünizme karşı zaaf ve temayülünün babası tarafından işletilmekte olan çiftlikteki işçilerin acınacak hallerini müşahade etmekle başladığını söylemektedir.

İleri gençler birliğinin düşünülmüş,fekat henüz teşkil edilmemiş bir talebe meslek cemiyeti olduğuna dair iddia mahkememizce kabule değer görülmemiş mucip sebepleri bu iddia her sanık tarafından ileri sürülmekte olduğundan bütün sanıklara şamil olmak üzere ileri gençler birliğinin mahiyeti tetkik edilirken belirtilmiştir. Sanık ve müdafii bu iddialarını tanıklardan Ekrem Atabay,Doktor Saferov Tarım,Haşmet Akal ve Eşber Ataman'ın şahitliklerine istinat ettirmektedirler.

Tanık olarak dinlenenlerden Ekrem Atabay yazı makinesini Müeyyet Boratav'a verdiğini ve makine iade edilirken üniversiteliler için açılacak bir cemiyetin nizamnamesinin yazıldığını kendisine söylenmiş bulunduğunu belirttikten sonra sanık Müeyyet Boratav'ın talebi ile tanıktan sorulması üzerine duruşma zaptınının 216.cı sayfasındaki ifadesinde (bunların yakalanmasından tahminen bir hafta evvel makineyi aldıklarını hatırlıyorum) şeklinde söylemiştir.

-73-

Tahsin Berkem Me. b. l. k. te. S. l. y. m. n. i. e. C. a. n. i. n. e.
(Saraççılı fasist.)

Tanığın bu ifadesiyle doğru olduğunu duruşmada kabul ettiği hazırlık tahkikatı ifadesi arasında mübâyenet bulunmasından sarfınazar tanık Ekrem Atabay Müeyyet Boratav'ın tevkifinden bir hafta evvel nizamnameyi yazmak için makineyi kendisinden aldığını ölçüsüz söylemiş veya söyletilmiştir.

Bir kerre Cezmi Ulucan nizamnameyi yazıp mümessillere tevzi edildikten sonra bu nizamname guruplarda okunmuştur. Mümessillerin bir hafta zarfında Nizamnameyi alıp gurup arkadaşlarını toplamasına ve nizamnameyi okumalarına maddeten imkân yoktur.

Duruşmanın cerreyanından bu nizamname yazılmak üzere Cezmi Ulucan'a verildikten sonra iki kerre daha Topkapıda mümessiller toplantısı yapılmıştır. Birincisine Mihri Belli gitmemiş, ikinci defa gün tayin edilerek toplantı yapılmıştır. Bu iki toplantının bir haftaya sığamayacağı açık bir keyfiyettir.

Bundan başka Müeyyet Boratav'ın duruşma zaptınının 56.cı sahifesindeki ifadesinde (Cezmi nizamnameyi daktilo ile teksir etmiş bir tane bana verdi on on beş gün sonra Ferit bana geldi kendisinde bulunan nizamnameyi Mihriye vermiş olduğunu arkadaşlarına okumak üzere bendekini istedi, verdim, bundan sonra ben Mihri'yi ara sıra görürdüm, bana Amerikan mecmuaları okurdu, bir gün Mihri'nin evine gittim.....) demiştir.

Ekrem Atabay'ın bir hafta evvel nizamnameyi teksir etmek için Müeyyet Boratav'ın makineyi aldığına dair ifadesi Müeyyed'in bu ifadesiyle nasıl telif edilebilir. Ondan başka tevil götürmez bir hakikat vardır ki, Mihri Belli 12/10/944.de tevkif edilmiştir. Müeyyet Boratav'ın tevkif tarihi 7/11/944.dür. Bu itibarla Mihri Belli Müeyyet Boratav'dan yirmi beş gün evvel tevkif edilmiş bulunmaktadır. Ekrem Atabay'ın ifadesi doğru olarak kabul edilirse Mihri Belli'nin tevkifinden sonra nizamnamenin yazılmış olması icabeder. Bu takdirde ise nizamnamenin teksirinden sonra Müeyyet Boratav'ın Mihri Belli'yi evinde görmesi imkânı kalmaz.

Maddi vakıalara uymıyan ve bilhassa doğru olmadığını belli olan Ekrem Atabay'ın şahitliğini kabul etmeğe mahkemenizce imkân görülemediştir.

Doktor Safter Tarım bu davada sanimi ve bitaraf bir tanıktır.

Duruşmada bu tanık dinlendikten sonra sanıklardan xxxxx

Abdülbaki Gölpınarlı'nın talebi üzerine sorulduğu zaman (cemiyetin kurulmamış olduğu kurulacağı yazıdan anlaşılıyorsa da hükümetten müsaade alınacağı hakkında bir kayıt bulunup bulunmadığını hatırlıyamıyorum,) demiştir. Tanığın hazırlık tahkikatı dosyasının 300.c sahifesindeki ifade zaptı duruşmada okunmuş münderecatının doğrululuğunu kabul ettiğini söylemiş cemiyetin teşekkül ettiği veya edeceği üzerinde durularak mbayanetin sebebi sorulduğu zaman duruşma zabıtının 189.c sahifesindeki ifadesi aynen (cemiyetin teşekkül etmeğe üzere olduğunu, yani teşekkül edeceğini hatırladığını, fekat bu husus hakkında lzunlu derecede ehemmiyet vermediğinden hazırlık tahkikatındaki ifadesinde teşekkül etmiş tarzında söylediğini kendisinde bulunan intibaa göre bu cemiyetin teşekkül etmek üzere olduğu kanaatında bulunduğunu söyledi.) şeklindedir. İfade ve münakaşalar sureti umumiyede doktor Safter Tarım'ın sarıh bir kayıttan bahsetmeyp ancak kanaat ve intibaa'nı söylemekte olduğunu göstermektedir. ve tanık bu münakaşalar esnasında hükümete müracaat edileceğine dair bir kayıt bulunduğunu hatırlıyamadığını söylemiştir.

Nizamnamede sanık Mihri Belli'nin mahkemeye verdiği yazıda olduğu gibi (birliğin kurulması için mektepler açılır açılmaz ilgili kimselerle tenasa geçilecek ve müracaatlarda bulunulacaktır. alakadar makama müşterek istida verilmesi muhtemeldir bu sebeple her talebe mümkün olduğu kadar fazla imza toplamak gayesiyle şimdiden hazırlıklara girişmelidir.) gibi hatıradaki yer tutacak kadar uzun ve vazıh bir madde bulunsaydı tanık Safter Tarım intibaa'ndan değil tabiatıyla o maddeden bahsedirdi.

Ve böyle bir kayıt bulunsaydı tıp tahsili görmüş bu tanık cemiyetin gizli ve komünist bir teşekkül olduğu kanaatine vararak Abdülbaki Gölpınarlı'nın böyle bir cemiyete girmesine hayret etmezdi.

Duruşma ve tahkikat bu cemiyetin kurulduğunu, guruplara ayrıldığını, mümessiler tayin edildiğini, mmessillerce toplantılar yapılıp kararlar verildiğini göstermektedir. Nizamnamede cemiyet kurulmuştur veya kurulacaktır kaydı bulunsun vaziyeti değiştiremez, mecmua çıkarmak için para toplamak cumhur başkanına bağlılık teli çekilmesine teşebbüs etmek müttefik zaferinde nümayiş yapılmasını kararlaştırmak gibi fiili haller bu cemiyetin icraata başladığını gösteren hareketlerdir. Binaenaleyh ortada

teşebbüs değil icra hareketi tamamlanmış bir fiil mevcuttur.

Müdafaaca ileri sürülmüş olan tanıklardan Eşber Ataman'ın sanıklardan Ekrem Ataman'ın kardeşi olmasına ve hadise zamanı henüz liseyi bitirerek İstanbul'a gelmiş bulunmadığına binaenaleyh hakikatte mevzu bahis mesele hakkında hiç bir şey bilmesi tabii olmasına ve güzel san'atler akademisi resim şubesi talebesinden Haşmet Akal hazırlık tahkikatında bu cemiyetin gizli teşekkül edeceğini serahaten bildirdiği, duruşmada emniyet müdürlüğünde hiç bir tazyika maruz kalmadan hazırlık tahkikatındaki ifadesini verdiğini kabul ettiği halde mübayaenin sebebini izah ederken (bundan maksadım cemiyetin kurulması için henüz müsaade alınmadığını ileri izin alındıktan sonra kurulacaktı) şeklinde manasız bir tevil yapmasından ihticaca salih görülemediği ve doçent Ahmet Ali Özgen ile ordinaryus profesör noymark'ın izhar ettikleri kanaat maddi delillerle teessüs eden mahkemenin kanaatını değiştirecek mahiyette bulunmadığından nazarı dikkate alınmamışlardır.

Netice itibariyle sanık Mihri Belli ve müdafinin subut sebeplerine mütedair ileri sürdüğü hususlardan hiç birisinin varit görülmediği gibi sanık müdafinin sanıklardan bir kısmının hazırlık tahkikatında yaptığı açıklamalar tazyik altında yapılmamış olsa bile ikrar ve atfî cürüm teşkil edeceği ikrarın yalnız mukriri izam edeceği ~~atfî~~ atfî cürüm ise bir delil teşkil edemeyeceğine, bunlarla Mihri Belli'yi ilzam etmek haklı olmayacağına mütedair müdafaası;

Sanıklardan açıklamada bulunanların ifade zabıtları tetkik edilirse filhakika bir kısmının ikrar mahiyetinde olduğu ve bunların yalnız mukriri ilzam edebileceği tabii isede kısmi mühimminin ikrar olmadığı gibi atfî cürüm mahiyetinde olmadığı görülmüştür. Bunlar zati vak'anın izahından ibarettir. Bu mahiyet ve vasfı taşıyanların Mihri Belli'yi ilzam edemeyeceğide varit görülemediği.

Sanık Mihri Belli'nin sabit olan Reşat Fuat Baraner tarafından faaliyete geçirilen komünist partisinin elemanlarıyla anlaşarak partiye dahil talebenin yardımı ile faşist ve vurgunculukla mücadele gayesi ileri sürülerek milliyetçilik haricinde her çeşit ideolojiyi benimseyen yüksek tahsin talebesi ve münevver gençlerin girebileceği parti faaliyetini destekliyecek ileri

gençler birliği olarak adlandırılan gizli cemiyeti teşkil, sevk ve idare etmesine unsur itibariyle tenas eden T.C.K.nun 141.ci maddesinin birinci fıkrası mucibince iki sene ağır hapsine T.C. K.nun 173.cü maddesine tevfikan Merzifonda bir sene müddetle emniyeti umumiye nezareti altına alınmasına 12/10/944 tarihinden beri tutuk kaldığı müddetin cezasından mahsubuna adliye harç tarifesi kanununun 50/9.cü maddesine tevfikan 2800.kuruş mahkeme harcının alınmasına yedek subay okulu talebesinden Ekrem Atak ve yedek Asteğmen Tayyar Uslu orduya intisap etmeden cemiyete girmiş askeri tıbbiye okulu öğretmen kısmı talebesinden Kenan Uluğ ve Yusuf Atılğan'ın ileri gençler birliğine girdikleri sabit olamadığından sanık hakkında Askerî ceza kanununun 148.ci maddesinin tatbikine ve Süleymaniye camiiine afiş asmak ayrı ana-sırı ihtiva eden bir suç olduğundan bunun şiddet sebebi olarak sayılmasına mütedair talebin reddine.

Sanığın sabit olan Süleymaniye caminin minaresine Saraçoğlu faşisttir yazısını Vurgunculuk ve faşizme karşı savaş cephesi imzasını ihtiva eden afişi asmağa teşebbüs etmek zaman ve icra tarzı bakımından T.C.K.nun 161.ci maddesinde yazılı (milli menfaatlara zarar verecek her hangi bir faaliyette bulunan kimsa) unsurlarıyla tesbit edilen suça uyduğu mütalea edilebilirdede takip edilmesi için formalitesi ikmal edilmemiş esasen bu madde resmi gazetede (milli menfaatlara zarar vererek) şekilde intişar etmiş ve maddedeki vererek kelimesinin verecek oacağına dair yapılan düzeltme fiilden evvel yapılmış ve sanıklar hakkında hakkı müstesap teşkil etmiş bulunmasına binaen hukukun ceza vermek imkânında olmayan bu fiil hakkında bir karar verilmesine mahal olmadığına

2 - Sanıklardan Tahsin Berkem:

336.senesi Samsunda doğmuştur, bir çiftlik sahibinin oğludur, Orta okulu Samsunda bitirmiş, Samsun lisesinde sınıfta kaldığından babasına Samsunda okuyamayacağını söylemiş Haydarpaşa lisesine nakletmiştir. 939.yılında liseyi bitirmiş devam edilecek fakültenin intihabında babasıyla aralarında ihtilâl çıkmış babasının maddi yardımı kesmesi üzerine iş aramış Hüseyin isminde birisiyle bir müddet seyyar satıcılık yaptıktan sonra Beşiktaş tranvay deposu karşısında bir dükkânı yarısını kiraliyarak

Babası ısrarından vaz geçmiş meslek intihabında serbest bırakmış arzu ettiği fakülteye devam ederek yüksek tahsilini yapmağa başladığı takdirde para göndereceğini bildirmiştir. Evvela edebiyat fakültesi felsefe şubesine kayıt olmuş, orada sanıklardan Mustafa Göksu ile tanışmış müteakibinde fakülte değiş tirerek iktisat fakültesine kayıt olmuştur.

Sanık komünistlik temayülünün babasının işletmekte olduğu çiftlikteki işçinin perişan hallerini görmek suretiyle hissettiğini okuduğu kitap ve mecmuaların intibalı ile bu hissini olgunlaştığını söylemektedir.

Sanığın 940. ve müteakibi senelerde komünistlerden Osman Paçalı, Davit Nae ve Hasan Basri Alp ile temasa geldiği, Hayık Açıkgöz ile arkadaş olduğu sabit olmaktadır.

943. senesinde Mustafa Göksu ile birlikte bağlar başında bir ev kiralamış Osman Paçalı, Hasan Basri Alp, Hayık Açıkgöz ile bu evde toplanma ve konuşmalar yapılmıştır. Kısa bir müddet bu evde kaldıktan sonra Mustafa Göksu ile birlikte Fatih'te halasının evine nakletmişler tavan arasındaki odada Osman Paçalının iştirakile toplantılar yapılmıştır.

Reşat Fuat Baraner'in faaliyete geçirdiği komünist parti sine Osman Paçalı ve Mustafa Göksu ile bir hücre teşkil ederek dahil olmuş, hücrenin kâtibi olarak Davit Nae ile temas etmiş, Partinin neşriyatını bundan almış, yapılan toplantılarda bu bültenler okunmuştur. Askeri tıbbiye okulu öğretmen kısmından Kanan Uluğ ve Yusuf Atılğan da bu sırada içlerine katılmıştır.

Davit Nae Osman Paçalının amele arasında muhit edinmesini talebeninde antifaşist cephe çalışmalarını tebliğ etmiş, sanık Tahsin Berkem Mustafa Göksuyu Mihri Belli ile tanıştırmış bundan sonra ileri gençler birliği adı ile adlandırılan cemiyetin temeli kurulmağa başlamıştır.

944. senesi Mart ayında parti mensupları hakkında takibat başlaması üzerine korkarak Mustafa Göksu ile birlikte Süleyman Nazıf sokağında kiralanmış bir eve nakletmişler bir müddet sonra da sanık Samsuna gitmiştir.

Tekrar bir müddet sonra İstanbula avdet etmiş 19/May./944 günü Süleymaniye camii'ne afiş asmağa teşebbüs etmiş kayyum Mehmet Keskinin müdahalesi üzerine kaçmış, cami avlusunun diva-

-78-
manavlık yapmağa başlamışlardır.

rından atlayarak yaralanmış, bir kaç gün sonra Samsuna savuşmuş 5/10/944.de Samsunda yakalanmıştır.

Sanık yazılı müdafaasında ileri gençler birliğinden haberi olmadığını bu ismi poliste duyduğunu mahiyetini ancak duruşmada öğtendiğini, iler sürmüştür. Sanık Tahsin Berkem'in bu iddiası cemiyete takılan ada taalluk ediyorsa bu cemiyete ne zaman ileri gençler birliği adının takıldığı belli olmadığından ve bu sebepten iddiasının aksi ispat edilemeyeceğinden varit olabilir.

Sanığın ademi malumat iddiası cemiyetin aslına taalluk ediyorsa doğru değildir. Sanık tezada düşmektedir. Duruşmada afiş hadisesinde kendisiyle birlikte olanı eyvela Mihri Belli olarak söylediği halde sonradan çevirerek Basri Alp olduğunu söylemesinin sebebini izah ederken (Mustafa Göksudan Mihri'nin üniversite muhitinde kemalist ve antifaşist bir birlik kurmak istediğini öğrenmiştim. Tedris hey'etine dahil olan Mihri Belli ye bana yapılan tazyik yapılmaz düşüncesiyle arkadaşımın Mihri Belli olduğunu söylemiştim.- duruşma zaptı sahife 9) Bu ifade siyle Mihri Belli'nin bir birlik kurduğuna sanığın vakıf olduğunu açıkca söylemişken müdafaada birliğin adını poliste mahiyetinde duruşmada öğrendiğine dair iddiası mahkemece telif edilememiştir.

Bu cemiyetin nasıllık teşkil edildiği gerekçenin ileri gençler birliğine tahsis edilen kısmında izah edilmişti. Kısaca Davit Nae'nın Tahsin Berkem'e komünist talebenin antifaşist cephe de çalışmasını teblig ettikten sonra tahsin Berkem Mustafa Göksuyu Mihri Belliye göndermiş diğer taraftanda Davit Nae partiyeye dahil ettiği Sefa Yurdanur'u Mihri Belli ile temasa getirmesinden sonra Sefa Yurdanur ile Müeyyet Boratav müştereken ve Mustafa Göksuda yalnız başına muhit toplamağa başlamışlardır. Mustafa Göksu Nuri İyem ve Nahit Eren'i görerek antifaşist arkadaşları varsa getirmelerini söyliyerek Gülhane parkındaki toplantıyı yapmıştır. Ondan sonra Mustafa Göksunun topladığı bu grup Tahsin Berkemin halasının evinde müteaddit defalar toplanmış Tahsin Berkemde bu toplantılara iştirak etmiştir. (Ekrem Atak'ın hazırlık tahkikat dosyasınının 295, Kemalattin Özerdem'in 376, Nahit Eren'in 287, Mehmet Erol'un 215.ci sayfelerindeki ifadeleri)

Binaenaleyh Tahsin Berkem'in zahiri hallere göre cemiyetin sevk ve idaresine karışmadığı kabul edilse bile müessisler

arasında bulunduğuna şüphe yoktur.

(Deliller: Polis tahkikat zaptınının 19.No.sundaki 14. sahifelik ifade zaptı,bu sanığın hazırlık tahkikatı dosyasının 1,duruşma zaptınının 8 - 11 ve Mustafa Göksunun hazırlık tahkikat dosyasının 11-20 ve 259-269 duruşma zaptınının 13-17 sahifelerindeki ifade zabıtları,Kenan Uluğ'un hazırlık tahkikat dosyasının 129-138,duruşma zaptınının 17-19 sahifelerindeki ifade zaptı, tanık olarak dinlenen komünistlikten ceza giymiş Osman Paçalının tahkikat dosyasının 440-446.cı sahifelerindeki ifade zaptı)

(suçuna uyan T.C.K.nun 141/1.ci maddesine tevfiikan iki sene ağır hapsine,ayni kanununun 173.cü maddesine tevfiikan bir sene müddetle Zarada emniyeti umumiye nezareti altına alınması na adliye harç tarifesi kanununun 50/9.cu maddesi mucibince 2800.kuruş harcın alınmasına,Mihri Belli hakkında belirtilen sebeplerle cezanın arttırılması ve askeri ceza kanununun 148.ci maddesinin tatbiki hakkındaki talebin reddine,afiş asmağa teşebbüs etmesinden dolayı bir karar verilmesine mahal olmadığı na 8/10/944 denberi tutuk kaldığı müddetin cezasından mahsubuna)

3 - Mustafa Göksu: 336.senesinde Edremitte doğmuştur, Haydarpaşa lisesini 938 -939 ders senesinde ikmal etmiş yüksek ticaret mektebine girmiş bir sene sonra burayı terk ederek edebiyat fakültesi * felsefe şubesine nakletmiştir.

940.senesinden itibaren Tahsin Berkem sanıkla meşgul olmağa başlamış bir taraftan telkin bir taraftanda vererek okuttuğu kitaplarla komünizmi benimsetmiş nihayet 943.senesinde bağlar başında müteakiben Fatihte ve Süleyman Nazif sokağındaki evler de birlikte oturmuşlardır.

Tahsin Berkem ile birlikte komünist partisine girmiş ve faaliyette bulunmuşlardır. Kenan Uluğ ve Yusuf Atılğanı Davit Nae ile Atatürk köprüsünde temasa getirmiştir.

Tahsin Berkem'in direktifi üzerine Mihri Belli ile temas etmiş ve müteakiben Ekrem Atak,Kemalettin Özerdem,Doğan Aksoy, Nuri İyem,Nahit Eren,Mehmet Erol,M Kenan Uluğdan teşkil etmiş bu gurup ilk toplantısını gülhane parkında yapmıştır,bu toplantıda sanığın memlekette faşistlerin çoğaldığından,vurguncular dan ve hükümetin faşist olması ihtimalinden bahsettiği (duruşma zaptı 204) anlaşılmıştır.

Sanık Mihri Belli etrafında toplanan mümessiler gurubuna

dahil olmuş, bu gurubun toplantılarına iştirak etmiş, tanzim edil-
len nizamnamenin kabul edildiği meclisiye köyü toplantısında
hazır bulunmuştur.

Bu fiileriyle sanığın Mihri Belli ile iştirak halinde
mahiyeti ve sureti teşekkülü izah edilmiş olan ileri gençler
birliğinin tesis ve sevki idare ettiğine kanaat getirilmiştir.

Sanığın yazılı müdafaası duruşma zaptınının 13.cü sahife-
sinden 17.ci sahifesine kadar devam eden ifadesiyle mukayese
edilirse delalet ettiği mana itibariyle bir biriyle telif edil-
mesinin imkanı yoktur.

Hazırlık tahkikatında tam bir komünist teşkilatı olarak
x gösterdiği ileri gençler birliğini duruşmada ırkçılarla müca-
dele için kurulmuş bir cemiyet olarak gösteren bu sanığın yazılı
müdafaasında pek müessir telkinatla komünistlikten vazgeçtiğini
(Mihri Belli(nin) derç etmesi sebebi anlaşılammış ve hadisenin
seyri ile sanığın mütakaddim bütün ifadeleriyle telif edilememiş-
tir.

Sanığın subut sebeplerine müteallik olarak yaptığı itiraz
larda bütün sanıklara şamil olmak üzere ileri gençler birliğinde
izah edilmiş olduğundan tekrarına lüzum görülmemiş ve varit gö-
rülmemişlerdir.

(Suçuna temas eden T.C.K.nun 141/1.ci maddesine tevfiikan
iki sene ağır hapsine ve aynı kanununun 173.cü maddesine tevfiikan
Tefenni ilçesinde bir sene müddetle emniyeti umumiye nezareti
altına alınmasına harç tarifesi kanununun 50/9.cu maddesi mucibi-
nce 2800.kuruş harcın alınmasına, 12/9/944 tarihinde beri tutuk
kaldığı müddetin cezasından mahsubuna ;)

4 - Sefa Yurdanur: 339.senesinde Mersinde doğmuştur, 941-
942 ders yılında Pertevniyal lisesinden mezun olmuş, 942.yılında
İstanbul üniversitesi iktisat fakültesine kayıt olunmuş bir se-
ne sonra edebiyat fakültesine nakletmiştir.

Lisede Yugoslavyadan Türkiyeye gelmiş olan sanıklardan
Mustafa Arhavi ile tanışmış, Mustafa Arhavinin Yugoslavyadaki
komünist faaliyetleri hakkında verdiği ve komünistlerin hükümete
karşı aldığı tavur ve saireden bahsetmesi ve komünistliği öğmesi
aynı zamanda derslerden ve okuduğu kitaplardan aldığı intibalar
ile komünizm fikirlerini benimsediği anlaşılmaktadır.

943.senesinde Mustafa Arhavi sanığı Osman Paçalı ile

tanıştırmış ve ayrı bir gün adı geçen ile sanık beyazıtta buluşmuşlar, Osman Paçalı sanığa parti ve hücre teşkilatı hakkında malumat vermiş bir kaç gün sonrada sanık Sefa Yurdanur yanında Recep Akasi ve Duruş Kazancı olduğu halde Osman Paçalı ile Beşiktaşta bir lokantada buluşmuşlardır.

Osman Paçalı sanığı bir tarafa çekerek bu arkadaşlarıyla hücre teşkil ve komünist partisine girebileceğini söylemiş, müteakibi bir buluşmada Osman Paçalının parti aleyhinde bulunması sanık üzerinde fena tesir yapmış ve bununla alakasını kesmeğe sebep olmuştur.

Sanık Sefa Yurdanur Osman Paçalı ile aralarında geçen konuşma mevzuunu hazırlık kıt'asından yedek subay okuluna giderken İstanbula uğrayan Mustafa Arhaviye anlatmış, Mustafa Arhavi sanığı başka birisiyle tanıttığını söylemiş ve tepebaşında cümhuriyet bahçesine götürerek Davit Nae ile tanıştırmıştır.

Davit Nae başka günlerde Sefa Yurdanura bültenler vermiş sanık Recep Akasi ve Duruş Kazancıya bu bültenleri vererek okutmuş, ve bunlarla bir hücre yaparak komünist partisine bağlanmıştır. Davit Nae ile sanığın başka bir buluşmasında sanığa bir arkadaş tanıttığını söyleyerek Mihri Belli ile tanıştırmıştır.

Mihri Belli ile Sefa Yurdanur arasında Davit Nae'nin tavassutu ile vaki olan tanışmadan sonra Mihri Belli ile Sefa Yurdanur beyazıtta buluşmuşlar, Mihri Belli Sefa Yurdanur'a faşist ve ırkçılara karşı koyacak talebenin mevcut olup olmadığını sormuş müsbet cevap alınca bunlarla görüşmesini tekrar buluşacaklarını söyleyerek ayrılmışlar, bundan sonra Müeyyet Boratav ile iş birliği yaparak Sefa Yurdanur bir gurup teşkil etmişlerdir. Bu gurubun Can Boratav, Recep Akasi, Duruş Kazancı, İhsan Şenel, Tayyar Uslu, Muzaffer Özkolçak, Cezmi Ulucan, Ekrem Ataman, İsmet Selimoğlundan teşekkül ettiği anlaşılmaktadır.

Bu gurubun Müeyyet Boratav'ın evinde yaptığı toplantıda Baltacıoğlunun konferansını ihlale karar verildiği sabit olmaktadır.

Mümessiller gurubu teşkil edildikten sonra sanık mümessiller gurubuna ayrılmıştır. Ve mümessiller gurubunun toplantılarında bulunmuş, nizamnamenin müzakeresine ve kabuluna iştirak etmiştir. Mihri Belli'nin bu sanığa komünist partisi neşriyatından bülten verdiğide anlaşılmaktadır.

Sanığın müdafaası münhasıran sübut sebeplerine taalluk etmekte ve şimdiye kadarda cevaplandırılmış olduğundan ayrıca ele alınmamıştır. Sanığın mütakaddim anlaşma ile gurup toplaması kendi gurubunun toplantılarını idare etmesi mümessiler gurubuna ayrılması ve mümessiler gurubunun müzakeresine iştirak etmesi sanığın cemiyetin teşkiline iştirak ve sevk idare edenler meyanında mütalea edilmesi icabettiği kanaatını vermiştir.

(Sanığın suçu T.C.K.nun 141/L.ci maddesine uymaktadır, adı geçen madde mucibince iki sene ağır hapsine suçu ileğiği zaman on sekiz yaşını bitirmiş yirmi bir yaşını bitirmemiş olduğundan T.C.K.nun 56.cı maddesi mucibince cezasının altıda biri indirilerek bir sene sekiz ay üç gün hapsine,24/10/944 tarihinde denberi tutuk kaldığı müddetin cezasından mahsubuna,T.C.K.nun 173.cü maddesi mucibince bir sene yaş kiçüklüğünden dolayı on ay müddetle Konya Karapınarı ilçesinde emniyeti umumiye nezareti altına alınmasına,harç tarifesi kanununun 50/8.ci maddesi mucibince 2200.kuruş harcın kendisinden alınmasına ;)

5 - Ferit Teksoy: 336.senesinde Hayfada doğmuştur.939 senesinde Pertevniyal lisesinden mezun olmuş,edebiyat fakültesi felsefe şubesine girmiş,943.senesinde iktisat fakültesine yazılmıştır.

Bu sanık bidayette Müeyyet Boratav ve Sefa Yurdanur'un müştereken topladığı guruba katılmış,sonrada mümessiller hey'etine alınmıştır.Mümessiler hey'etinin yıldız parkında Cezmi Ulu can'ın,Sefa Yurdanur'un evinde,Mecidiye köyünde,Tppkapıda yaptığı toplantılarda bulunmuş,cemiyet nizamnamesinin müzakeresine ve kabuluna iştirak etmiştir. Sanık gurubunu İsmail Tanıkoğlu, Fethi Malkoç,Kenan Güler,Cemal Bayramoğlu,Memduh Karahasan,Yusuf Balkanlı,Mehmet Fethi Elmas,Mustafa Üstüner'i toplayarak teşkil etmiştir.Tütün işçisi Faruk Özkızıllırmak ile kahveci Süleyman Taşdağ'ında bu guruba katıldığı ve bazı toplantılara iştirak etmiş oldukları anlaşılmaktadır.

Bu gurup İsmail Tanığın evinde, Mecidiye köyünde,Yıldız parkında,Kısıklıda,Yeni kapıda Bulgar Naçonun bahçesinde defalarca toplantılar yapmış,mecmua çıkarmak için para toplanmış,ve mümessiler gurubunca kabul edilen cemiyetin nizamnamesi İsmail Tanığın evinde,Yıldız parkında,Mecidiye köyünde okunarak izah edildiği gibi Ferit Teksoy bu nizamnameyi Beyazıtta Mustafa xx

'Üstünel'e okumuştur. Gurupta üniversite ile hatta talebelikle ilgisi olmayanlarda vardır. Birliğe kabul edilmiş olanlardan Memduh Karahasan halen bando eri olarak askerliğini yapmaktadır. Yusuf Balkanlı teknik okulu makine şubesinde talebedir. Faruk Özkızıllırmak işçi, Ş Süleyman Taşdağ k kahvecidir. Bu iki sanık yıldız parkında, kısıklıda, heybeli adada, bulgar Naçonun bahçesinde yapılan toplantılara iştirak etmiş, Faruk Özkızıllırmak ameyim şarkısı ve şiirler okumuş, kısıklı ve Heybeli adaya Bulgar Naçoda gitmiştir.

Sanığın müdafaası birliğin talebe meslek birliği olduğu kendisinin mümessil olarak kimse tarafından intihap edilmediği esasen mümessil diye bir şeyin mevcut olmadığı etrafında toplanmaktadır.

Bu guruba dahil olan Memduh Karahasan, Fethi Malkoç, Kenan Güler duruşmada cemiyetin antifaşist, vurgunculuk ve ihtikarla mücadele cemiyeti olduğunu, cemiyet hakkında izahat verirken Ferit Teksoy'un söylediğini açıkladıkları gibi tanık olarak dinlenen ceza hukuku asistanı Şahabettin Bakırsan'da duruşmada (Ferit'in bulunduğu toplantıda kurdukları cemiyetin ilerde legal olacağına da söylediler, cemiyet bir talebe cemiyeti olmayup ihtikarla mücadele edecek bir cemiyetti) demiştir.

Ceza hukuku asistanı binaenaleyh bilgisine ve ihtisasatına güvenilir bir kanun adamının şahitliği ile teyyüt eden tanıkların açıklamaları karşısında cemiyetin talebe cemiyeti olduğuna dair iddia yerinde görülememiştir.

Gurup mümessilliğine seçilmemiş olduğu meselesine gelince sanıklardan Ekrem Ataman'ın duruşma zaptınının 33.cü sahifesindeki ifadesi guruplardan birer kişi seçilerek Mihri Belli etrafında toplanmağa memur edilmiş olduğunu göstermektedir. Sanık Ferit Teksoy gurubunca mümessilliğe seçilmemişse bu işin kendiliğinden üzerine almış, gurubunda bulunanların da sesini çıkarmamış olmalarına binaen zammı bir kabul mevcut demektir.

Esasen bu cemiyet gizli bir cemiyettir. Tabiatıyla kişilik iktisabı mevzuu bahis olamayacağından kanuni manada bir temsilde düşünülemez.

Fakat teşkil edilmiş bir çok guruplar var, her gurupdan bir kişi seçilerek Mihri Belli idaresinde toplanmakta nizamname müzakere ve kabul etmekte para toplanmasın bu suretle guruplara

mensup olanlara vecibeler tahmil edilmekte ve Mihri Belli Etrafında toplanmış olan bu kişiler verilen kararları kendi guruplarını şurada burada toplayarak tebliğ etmekte oldukları sabit iken bunları bu cemiyetin kurucusu, sevk ve idarecisi olarak mülaa etmek gayet tabiidir. Kelime oyunundan ibaret olan sanığın bu cihete yönelttiği müdafaa da mahkemece varit görülememiş, sanığın ileri gençler birliği gizli cemiyetini sevk ve idare edenler meyanında bulunduğu kanaat getirilmiştir.

(~~Öz~~ Suçuna uyan T.C.K.nun 141/1.ci maddesine tevfikan iki sene ağır hapsine, aynı kanununun 173.cü maddesine tevfikan Niksâr ilçesinde bir sene müddetle emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulmasına, harç tarifesi kanununun 50/9.cu maddesi mucibince 2800.kuruş harcın kendisinden alınmasına.)

6 - Muzaffer Özkolçak: 338.senesinde Kırklarelinde doğmuştur, tıp fakültesi üçüncü sınıfta talebedir.

Hazırlık tahkikatındaki ifadesinin münderecatından ve tanık Mehti Özgürel'in şahitliğinden, sanığın temas ettiği muhit ve takip etmekte olduğu mecmualardan Marksizmi benimsemiş olduğu anlaşılmaktadır. Yine bu şahidin ifadesinden sanığın arkadaşları arasında komünist olarak tanındığı görülmektedir.

Davanın mevzuu olan ileri gençler birliği gizli cemiyetinin fiili hareketlere geçtiği 944. senesi ilk aylarında Müeyyet Boratav'ın tertip ettiği guruba dahil olmuş, Marmara lokalinde, Müeyyet Boratav'ın evinde, Sefa Yurdanır'un evinde toplantılara iştirak etmiş, Baltacıoğlunun konferansının ihlal edilmesi hakkındaki müzakerede ve Tayyar Uslu tarafından verilen konferansta bulunmuştur.

21/3/944 de emniyetce nezaret altına alınmış sonra serbest bırakılmıştır. Sanığın 1/May./944.de Feshane fabrikasına atılan kartları hazırlamakta müşterek faaliyetleri görülen Safeter Melih Tümay ve Arslan Kaynardağı gerekçenin Feshane fabrikasında yapılan faaliyete tahsis edilen kısmında yazılı olduğu şekilde hazırladıktan sonra bunlara (yeni bir komünist partisi kurulacağını ve izin alınıp legal bir teşkilat kuruluncaya kadar elde bir teşkilatın bulunması için üniversitede Kemalist bir gençler birliği kurulduğunu, demokrat olanlar sosyalizm ve komünizme meyli olanların bu teşkilata girebileceklerini söylemiş) bunların muvafakatiyle bir hücre kurmuş ve Dünder Baştımar'a xx

d vredinceye kadar bu hücreyi (gurubu) idare etmiştir. Sanığın tesbit edilen bu ğ fiili halleri ileri gençler birliğinin sevk ve idare edenler arasında bulunduğu kanaatini vermiştir.

(Suçuna uyan T.C.K.nun 141/1.ci maddesine tevfikeyen iki sene ağır hapsine,ayni kanununun 173.cu maddesine tevfikeyen G nend bir sene muddetle emniyeti umumiye nezareti altına alınmasın a ve harç tarifesi kanununun 50/9.cu maddesine tevfikeyen 2800.kuru harç alınmasına 12/2/945 denberi tutuk kaldığı muddetin cezası dan mahsubuna)

7 - Mueyyet Boratav: 338.senesinde Bolu doğmuştur,tıp fakultesi altıncı sınıfta,talebedir,Mihri Belli ile tanışmasını Pertev Naili Boratav tarafından çıkarılmakta olan yurt ve dünya mecmuasının İstanbuldaki tevzi işine Mihri Bellinin yardım etmesi münasebetiyle olduğunu söylemektedir.

Mihri Belli iktisat fakultesine asistan olarak tayih edilmesinden evvel sanıkla tanışmış,ve sanığın evine gitmiş,aa aralarında konuşmalar yapılmıştır. İleri gençler birliğinin teşkilatına nasıl başlandığını sanığın hazırlık tahkikat dosyanın 59.cu sahfesindeki ifadesi açıklamaktadır. Sanık bu ifadesinde (Mihri Belli beşinci kol teşkilatının kurulduğunu s yliyordu, elimizden bir şey gelmezki kiminle mücadele edelim diye cevap veriyordum,o zaman Mihri Belli seni biri ile tanıttiracağım onunda bazı arkadaşları varmış toplanın neler yapacağınızı konuşun dedi,bunun üzerine beni ya iktisat fakultesindeki odasında veya lokalde Sefa Yurdanur ile tanıştırdı,bunun üzerine bizde Sefalarda,Cezmi'lerde toplantılar yaptık,) şeklinde-dir. Sanığın bu ifadesi Sefa Yurdanur ve Mustafa Göksu'nun duruşmadaki ifadelerinede tetabuk etmektedir.

İlk toplantılara kimlerin iştirak ettiği ve müteakibi safhaları hükmün Sefa Yurdanur'a ait kısmında izah edilmiştir. Sanık mümessiller gurubunada ayrılmış ve Mihri Belli'nin doğrudan doğruya idare ettiği bu gurubun hemen bütün toplantılarına ve faaliyetine iştirak etmiştir. Sanık müdafaasında mümessil seçilmemiş hiç bir kimseyede bu sıfatın takılmamış olduğunu bu kelimenin emniyette uydurulduğunu,toplantıların arkadaşlık hissi ile başlanmış ve kendiliğinden sona ermiş olduğunu ileri sürmek ~~tedir~~ tedir.

Toplantıların münhasıran arkadaşlık hissi ile olmayup

cemiyet kurmak kastıyla başladığı ve mümessil intihap edilip edilmemesi hakkındaki mütalaa Ferit Teksoy'a ayrılan kısımda izah edildiğinden ayrıca tekrar edilmemiştir. Ve varit görülmemiş, sanığın cemiyeti sevk ve idare ettiğine kanaat getirilmiştir.

(Suçuna uyan T.C.K.nun 141/1.ci maddesi mucibince iki sene ağır hapis aynı kanununun 173.cü maddesi mucibince Kozan ilçe sinde bir sene müddetle emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulmasına, harç tarifesi kanununun 50/9.cu maddesi mucibince 2800.kuruş harcın alınmasına, 7/11/944 tenberi tutuk kaldığı müddetin cezasından mahsubuna.)

8 - Dündar Baştımar: 336.senesinde Sürmenede doğmuştur. Fən fakültesi kimya enstitüsü son sınıfta talebedir. İleri gençler birliği cemiyetine girmiş, Müeeyet Boratav gurubunun toplantılarında bulunmuş, sanığın Kuzguncuktaki evinde ve Kuzguncuktaki koruda toplantılar yapılmıştır. Kazan kayada yapılan toplantıdan sonra vaki olan yeni gurup taksimatında gurup mümessili olarak seçilmiştir.

Sanık mümessil olmadığını iddia etmektedir. Tanık olarak dinlenen Tahsin Sunğur'un duruşma zaptınının 191.ci sahifesinden 194.cü sahifesine kadar devam eden ifadesi ve bu sanığın hazırlık tahkikat dosyasınının 367.ci sahifesindeki ikrarına tetabuk ettiğinden ve bu ifadeler sanığın mümessil olduğunu gösterdiğinden varit görülememiştir.

Sanık Feshaneye kart atmak hadiselerini hazırlayan Arđlan Kaynardağ, ve Safter Málıh Tımay'ın Müzaffer Özkolçak'ın idaresinde teşkil ettikleri guruptan Müzaffer Özkolçak'ın çekilmesinden sonra bunların gurup reisliğini eline almış ve bunlarla kuzguncuk korusunda dört toplantı yapmıştır.

Bu itibarla mahkememizce sanığın ileri gençler birliğini sevk ve idare edenler arasında bulunduğuna kanaat getirilmiştir.

(Suçuna uyan T.C.K.nun 141/1.ci maddesine tevfiikan iki sene ağır hapsine, aynı kanununun 173.cü maddesine tevfiikan bir sene müddetle Kırşehir'in Mucur ilçesinde emniyeti umumiye nezareti altına alınmasına, harç tarifesi kanununun 50/9.cu maddesi mucibince 2800.kuruş harcın alınmasına, 13/2/945.denberi tutuk kaldığı müddetin cezasından mahsubuna.)

9 - Emin Sekun: 321.senesinde Edirne'de doğmuştur, 930.senesinde askeri fabrikalarda mustahdem iken müstakil halk işтира-

kıyın fırkasına v  komünist partisine girdiğinden ağır hapis cezası giymiş, cezası kısmen  ektirilmiş, kısmende af kanunu ile  k kalkmıştır. 934. senesinde Türkiyeden ayrılmış, 937. senesine kadar muhtelif yabancı memleketlerde bulunmuştur. Avdetinden sonra muhtelif miesseselerde ve bu meyanda birinci ordu m fettişli ği oto tamirhanesinde istihdam edilmiş, komünistlik propoğandası yaptığından zan altına alınmış fakat suçu tesbit edilememiştir.

Sanık Tahsin Berkem, Mustafa Göksu, Askeri tıbbiye okulu  ğretmen kısmından Kenan Uluğ, Yusuf Atılğan komünist partisine girdikten sonra Tahsin Berkem'in halasının evine giderek komünist partisinin takviyecisi sıfatıyla ders verdiği gibi sanıklar dan Sefa Yurdanur, Recep Akesi ile Duruş Kazancı hücre teşkil edip komünist partisine bağlandıktan sonra da Kadıköyünde Recep Akesinin evine giderek komünizm v  komünist partisi hakkında ders vermiştir.

Sanık m snet suçu inkâr etmektedir.

Tahsin Berkem, Mustafa Göksu, Kenan Uluğ, Yusuf Atılğan tahkikatta takviyeci olarak Emin Sekun'un kendilerine ders verdiğini açıklamaları  zerine Emin Sekun yakalanmış, sanıklardan her birine ayrı ayrı gösterilmiş Tahsin Berkem kaçamaklı fakat diğer üç sarih olarak ders verenin Emin Sekun olduğunu söylemişler vaziyet zabıtla tesbit edilmiştir.

Emin Sekun'un Recep Akesinin evine gelerek ders verdiği hazırlık tahkikatında Recep Akesi ve duruş Kazancı tarafından sarih olarak  k açıklanmıştır.

Duruşmanın ilk safhalarında dinlenen sanık Tahsin Berkem takviyeci olarak gelip ders verenin Emin Sekun olduğunu müevvel olarak Mustafa Göksu, Kenan Uluğ v  Yusuf Atılğan sarih olarak söylemişler, duruşmanın son safhalarında dinlenen Recep Akesi ile Duruş Kazancı duruşmada ders verenin Emin Sekun olduğunu saklamışlardır. Yine duruşmanın son safhalarında Mustafa Göksu yaptığı beyanla Kenan Uluğ ile Yusuf Atılğan mahkemeye dilekçe vererek eski ifadelerinin doğru olmadığını ileri s rmişlerdir. Mustafa Göksu, Kenan Uluğ v  Yusuf Atılğan'ın duruşmanını bir oturumunda söylediklerini sonradan inkâr etmeleri sanık Emin Sekun'un kurtarmak için ihtiyar edilen veya ettirilen açık bir tevil olarak mütalea edilmiş, yerinde görülmemiştir.

Komünizm ideolojisine çok bağlı olan Emin Sekun'un xxx

faaliyete geçirilerek...
bilgili, natuk olan bu sanığın takviyeci olarak gençleri komüniz-
likten yetiştirmeğe tavzif edilmesi tabii görülmüş, Tahsin Berke,
Yusuf Atılğan, Kenan Uluğ, Mustafa Göksu, Recep Akasi ve Duruş Ka-
zancı'nın açıkladıklarını sonradan inkara kalkışmaları mahkeme-
mizce kanaat bahş görülmemiştir.

Sanığın ders vermesi ve komünizmi metetmesi netice iti-
barıyla propoğandadan ibaret olduğundan suç T.C.K.nun 142.ci
maddesine uygun görülmüştür.

(Deliller duruşma zabtınının 10.cu, 11., 21., 265.ci, hazır
lık tahkikat zabtınının 205.ve 249.cu sahifelerindeki ifadeler.)

(Sabit görülen sanığın suçuna uyan T.C.K.nun 142.ci mad-
desine tevfiikan evvelce bu suçtan dolayı mahkum olduğu halde
ayni şeyi tekrarlaması takdiri şiddet sebebi sayılarak bir sene
hapsine ve Yusuf Atılğan ile Kenan Uluğ orduya mensup ve ~~xxx~~ pro
pağandanın bunlara ~~teşvir~~ ^{ve} edilmiş olmasından askeri ceza kanunu
nun 148.ci maddesine tevfiikan yarısı arttırılarak bir sene altı
ay iki gün hapsine, adliye harç tarifesi kanununun 50/8.ci madde
si mucibince 2200.kuruş harcın alınmasına 10/2/945 tarihindeba
ri tutuk kaldığı müddetin cezasından mahsubuna.)

10 - Kenan Uluğ: 336.senesinde Gemlikte doğmuştur, lise
tahsilini Haydarpaşa lisesinde yapmıştır, askeri tıbbiye okulu
öğretmen kısmı dördüncü sınıfta talebedir, lisede Tahsin Berkem
ile tanışmıştır. Tahsin Berkem'in yaptığı telkinler ve okuduğu
kitaplardan aldığı intibalarla komünizm hissini duyduğunu söyle
mektedir. 943.senesinde Tahsin Berkem'in Fatihteki Halasının
evine devama başlamış, Tahsin Berkem, Osman Paçalı, Mustafa Göksu
nun yaptığı toplantılarda bulunmuş, Tahsin Berkem'in sistemli
çalışmak için partiye girilmesi hakkındaki teklifini kabul etmiş
ve Mustafa Göksu sanığı Yusuf Atılğan ile birlikte Atatürk köp-
rüsünde Davit Nae ile temasa getirmiş, Davit Nae partinin tarihi
ve partinin maksadı ve lüzumu hakkında izah v. rmiş müteakibi
günlerde yine Tahsin Berkem'in ş. halasının evinde yapılan hücre
toplantılarına iştirak etmiştir.

Bir gün Davit Nae Emin Sekun ile birlikte Tahsin Berkem
in evine gelmiş, ve Tahsin Berkem, Mustafa Göksu, Yusuf Atılğan
ve sanığa polisin takibinden ne suretle kurtulacaklarını ve poli
sin nasıl atlatılacağını anlatmış, ve hücreye Emin Sekun'un ders

89
faaliyete geçirilen komünizmi partiye girilmesi d. tevfiiki belgi

tir. Bu dersler muhtelif günlerde tekrar edilmiştir.

(Deliller: Sanığın hazırlık tahkikat dosyasının 129-138. ci sayfelerindeki duruşma zaptının 17-19., Yusuf Atılğan'ın hazırlık tahkikat dosyasının 236-238. ci sayfasındaki duruşma zaptının 20-23. cü sayfelerindeki ifade zabıtları, Tahsin Berkem ve Mustafa Göksunun hazırlık tahkikatında ve duruşmadaki ifadeleri)

Bu itibarla sanığın komünist partisine girdiğine kanaat getirilmiştir.

(Suçuna uyan T.C.K.nun 142/3. cü maddesine tevfi kan altı ay hapsine, tutuk kaldığı 14/2/945 ile 25/1/946 tarihleri arasında geçen müddetin cezasından mahsubuna,)

11 - Yusuf Atılğan: 337. senesinde Manisada doğmuştur. lise tahsilini Balıkesir lisesinde yapmıştır, Maltepe askeri lisesinde 7. ci sınıf öğretmendir, komünizme meylinin lisedem başladığını edebiyat fakültesine girdikten sonra arttığını fakültenin ikinci sınıfında iken silyaya giderek orada bir arkadaşı ile giriştiği münakaşa ve bu arkadaşının vererek okuttuğu kitaplar temayülünün olgunlaştığını söylemektedir.

Fakülte kampında Tahsin Berkem ve Mustafa Göksu ile münasebet tesis etmiş, 943. senesi ilk aylarında Tahsin Berkem, Mustafa Göksu, Kenan Uluğ ile birlikte hücre teşkil ederek komünist partisine girmiş ve Kenan Uluğ'a tahsis edilen gerekçe kısmında tebaruz ettirilen surette komünistlik faaliyetinde bulunmuştur. (Deliller Kenan Uluğ'da gösterilmiştir.)

(Suçuna uyan T.C.K.nun 141/3. cü maddesine tevfi kan altı ay hapsine, 22/3/945 tarihinden beri tutuk kaldığı müddetin cezasından mahsubuna, işlediği suçun mahiyeti askeri okullarda öğretmen olarak istihdamına mani görüldüğünden askeri ceza kanununun 32. ci maddesini B. bendine tevfi kan ordudan ihracına, adliye harç tarifesi kanununun 50/7. ci maddesi mucibince 1700. kuruş harç alınmasına.)

12 - Recep Akasi: 337. senesinde Şamda doğmuştur, Kayseri lisesinden mezundur, yüksek ticaret mektebi son sınıf talebesidir.

Pertevniyal lisesinde talebe iken Sefa Yurdanur ile ve onun vasıtasıyla Mustafa Arhavi ile tanışmıştır, Sefa Yurdanur sanığı Duruş Kazancı ile birlikte Beşiktaşda Osman Paçalıya tanışmış ve bir müddet sonra Sefa Yurdanur Davit Nae ile temas

-90-

Verdiği söylemiş, Emine Sekin'in verdiği dersleri sanki

ederek komünist partisine girmiş, müteakiben Sefa Yurdanur sanık ile Duruş Kazancı'yı ikna etmiş üçü bir hücre teşkil ederek komünist partisine bağlanmışlardır.

İleri gençler birliğinde girmiş, Muzaffer Özkolçak, Sefa Yurdanur, Duruş Kazancı, Cezmi Ulucan ile bir gurup teşkil etmişlerdir. (Deliller: Duruşma zaptınının 113,48.ci sayfelerindeki ifadeler)

(Suçuna uyan T.C.K.nun 141/3.cü maddesine tevfi kan altı ay hapsine, 10/2/945 de başlayup 25/1/946 tarihinde nihayet bulan tutuk kalma müddetinin cezasından mahsubuna, harç tarifesi kanununun 50/8.ci maddesi mucibince 1700.kuruş harcın alınmasına)

13 - Duruş Kazancı: 338.senesinde Maraşda doğmuştur, 941. de Antalya lisesinden mezun olmuştur, Edebiyat fakültesinde talebedir. Sefa Yurdanur ile samimi arkadaşdır, Recep Akesi de taba-ruz ettirildiği şekilde komünist partisine ve ileri gençler birliğine girmiştir. (Aynı deliller.)

(Suçuna uyan T.C.K.nun 141/3.cü maddesine tevfi kan altı ay hapsine, 26/3/945 de başlayup 25/1/946 da nihayetlenen tutuk kalma müddetinin cezasından mahsubuna, harç tarifesi kanununun 50/8.ci maddesi mucibince 1700.kuruş harcın alınmasına)

14 - Nuri İyem: 331.senesinde İstanbulda doğmuştur, güzel san'atler akademisinden mezundur, ressamdır, resim ve heykel müzesinde kâtıptir.

Daima san'atkârın izdirap çeken sınıfın izdirabını aksettiren bir propogandacı olarak çalışması, işçi sınıfının ezen zümrenin uşağı olmamasını iddia ettiği anlaşılmaktadır.

Sola mütemail olan sanık Osman Paçalının teklifi üzerine komünist partisine girmeye kabul etmiş, Osman Paçalı sanığa Lütfi Kırdar'ın resmini yaptırma parulası ile birisi geleceğini onun ile çalışmasını söylemiş, diğer taraftan Davit Nae aynı parulayı Tahsin Berkem'e vererek Nuri İyem ile temas etmesini tenbih etmiş, Tahsin Berkem şahsen kendisi gitmek istemiyerek Mustafa Göksuya parulayı söylemiş, Nuri İyem'e göndermiştir.

Mustafa Göksu ile Nuri İyem bu parulayı söyliyerek buluşmuşlar ve uzun uzadıya komünizmden, komünist partisinden konuşmuşlardır. Nuri İyem partiye gireceğini söylemiş ondan sonrada Davit Nae Tahsin Berkem'e verdiği parti neşriyatından birer nüsha fazla getirerek Nuri İyeme gönderilmesini söylemiş, Mustafa

Göksu bültenleri Nuri İyem'e vermiştir. Sanık bu bültenleri güzel san'atler akademisinde asistan Samim Oktay, Maruf Önal, heykeltıraş Hüseyin Anka ve aynı akademide talebe Haşmet Akala okutmuştur.

Sanık Mustafa Göksunun teklifi üzerine ileri gençler birliğinde girmiş ve mümessiller gurubunda bulunmuş, bu gurubun müzakerelerinde de bulunmuştur. Sanığın ayrıca kendi idaresinde gurup teşkil etmediği anlaşılmaktadır. Bu itibarla sanığın fiili komünist partisine girmek ve ileri gençler birliğinde girmiş olmaktan ibaret kaldığından cemiyetin idaresine ve teşkiline kanaat getirilememiştir. (Deliller: Duruşma zaptınının 200,201., 204,205.ci sahifelerindeki tanıkların ve aynı zaptın 13-17.ci sahifesindeki Mustafa Göksunun ifadesi, sanığın hazırlık tahkikatında ve duruşmadaki ikrarı.)

(Sanığın komünist partisine ve ileri gençler birliğine girmesine temas eden T.C.K.nun 141/3.cü maddesine tevfikan altı ay hapsine, 7/11/944.de başlayup 25/1/946 da nihayetlenen tutuk kalma müddetinin cezasından mahsubuna, adliye & harç tarifesi kanununun 50/8.ci maddesi mucibince 1700.kuruş harç alınmasına)

15 - Nahit Eren: 336.senesinde Edirne'de doğmuştur, İktisat fakültesi ikinci sınıfta talebedir.

Osman Paçalı ile tanışmış, bir gün görüşürlerken sanığa komünist partisinden bahsetmiş, ve partinin hücre teşkilatını anlatmıştır, başka bir günde Osman Paçalı Sanığa komünist partisine girmesini tavsiye etmiş, talebe cemiyeti azasıyım, temsil kolundanım, parulasıyla birisi geleceğini onunla iş birliği yapmasını söylemiş, Tahsin Berkem Mustafa Göksu'yu bu parula ile Nahit Eren'e göndermiştir. Mustafa Göksu bu parulayı vererek Nahit Eren'in yanına gitmiş ve konuşmaları esnasında Nahit Eren'in tahriklerine rağmen Mustafa Göksu komünistlikten bahsetmemiş ancak antifaşist arkadaşların varsa getir konuşalım, demiş ve gülhane parkında buluşmak üzere randevu vermişlerdir, muayyen günde sanık Mehmet Erol'u birlikte alarak gülhane parkına gitmiş ve Baltacıoğlunun konferansının ihlaline karar verilen bu toplantıdan sonrada Tahsin Berkem'in evindeki toplantılara iştirak etmiştir.

Sanığın bir taraftan komünist partisine girmek istemesi diğer taraftanda ileri gençler birliği guruplarında faaliyette

bulunması ileri gençler birliğinin gayesini bilerek bu cemiyete iştirak etmiş olduğuna ve bu itibarla sanığın suç işlemek kastını göstermiş olduğuna kanaat getirilmiştir. (Deliller:duruşma zaptınının 21-23.cü sayfelerindeki sanığın ifadesi, Mustafa Gökşunun duruşma zaptınının 12.ci sayfasındaki ifadesi)

(Suçuna uyan T.C.K.nun 141/3.cü fıktasına tevfikan altı ay hapsine 25/3/945 tarihinden 25/1/946 tarihine kadar tutuk kaldığı müddetin cezasından mahsubuna,adliye harç tarifesi kanununun 50/8.ci maddesi mucibince 1700.kuruş harcın alınmasına.)

16 - Can Boratav: 339.senesinde Mudurnada doğmuştur,tıp fakültesi dördüncü sınıfta talebedir.

Komünist olarak tanındığı anlaşılmaktadır. Sanık ağabey si Pertev Naili Boratav tarafından çıkarılmakta olan yurt ve dünya mecmuasını okuduğundan ve bunu sattığından kendisine komünist damgası vurulduğunu söylemektedir. Rus filimlerini sevdiği rus eserlerini tavsiye ettiği,Nazım Hikmeti övdüğü anlaşılmaktadır. (duruşma zaptı 51.)

İleri gençler birliğine bu teşkilata başladığı günden itibaren girmiştir. Kardeşi Müeyyet Boratav'ın gurubunda faaliyette bulunmuş ve bu gurubun muhtelif mahallerde yaptığı toplantılara iştirak etmiştir.

Sanığın sola mütemail olduğunun tahakkuk etmesi ve bu cemiyeti sevk ve idare eden Müeyyet Boratav'ın kardeşi bulunması ve bütün toplantılara iştirak etmesi bu cemiyetin gayesini bilerek girdiği kanaatını vermiştir.

(Suçuna uyan T.C.K.nun 141/3.cü maddesine tevfikan altı ay hapsine,suçu işlediği zaman on sekiz yaşını bitirip,yirmi bir yaşını bitirmediğinden altıda biri indirilerek beş ay hapsine,7/11/944.de başlayıp 28/11/945 de nihayet bulan tutuk kalma müddetinin cezasından mahsubuna,adliye harç tarifesi kanununun 50/8.ci maddesi mucibince 1700.kuruş harcın alınmasına.)

17 - Cezmi Ulucan: 336.senesinde Tavasda doğmuştur,tıp fakültesi dördüncü sınıfta talebedir.

İleri gençler birliğine sanık Müeyyet Boratav'ın gurubuna dahil olarak girmiş,bu gurubun muhtelif mahallerdeki toplantılarında bulunmuş,kendi evinde de toplantı yapılmıştır.Mümessiller gurubunada girmiş,mümessiller gurubunun toplantılarına ve müzakerelerinde iştirak etmiş,Mecidiye köyünde yapılan toplantı-

tıda nihayi şeklini alan nizamnameyi Mihri Belli sanığa vermiş nizamname bunun tarafından daktilo makinası ile teksir ve tevzi edilmiştir.

Sanık emniyet müdürlüğünde mevkuf bulunuyorken aile çenberi adlı kitaba (Dündar kendini sıkı tutu ve benim sana verdiğim beyannameden asla bahsetme) yazısını yazmış ve bu kitabı Dündar Baştımar'a vermek üzere polis memuruna vermiş, memurun nazarı dikkatini celp ettiğinden kitap tetkik edilmiş, bu yazı görülmüş ve zabıtla tesbit edilmiştir.

Tanık olarak dinlenen Tahsin Sungur'a ileri gençler birliğinin gizli bir cemiyet olduğunu bu sebeple guruplara ayrıldığını, her gurubu bir mümessilin temsil edeceğini ve mümessiller gurubunun diğer guruplarla irtibatı sağlayacağını söylemiştir.

Sanığın tesbit edilen bu halleri ileri gençler birliğinin gayesini bilerek bu cemiyete girdiğine kanaatını vermiştir. (Deliller duruşma zaptı 256.ve 191.ci sahifesindeki ifadeler sanığın duruşmada ve hazırlık tahkikatındaki ikrarı.)

(Suçuna uyan T.C.K.nun 141/3.cü maddesine tevfiikan altı ay hapsine, 7/11/944 tarihinden 25/1/946 tarihine kadar devam eden tutuk kalma müddetinin cezasından mahsubuna, harç tarifesi kanununun 50/8.ci maddesine tevfiikan 1700.kuruş harcın alınmasına.)

18 - Ekrem Ataman: 337.senesinde Sivasta doğmuştur. Tıp fakültesi beşinci sınıfta talebedir.

İleri gençler birliğine girmiştir, başlangıçta Müeyyet Boratav'ın gurubunda faaliyette bulunmuştur. Bu gurubun muhtelif toplantılarına iştirak etmiştir. Toplantıların birisinde mümessiller gurubuna seçilmiş, bu gurubun Tahsin Berkem'in halasının evinde, İsküdar'da ve Yıldız parkındaki müzakerelerine iştirak etmiştir. 19/May./944 tarihindeki cumhur başkanının nutku münasebetiyle cumhur başkanına bağlılık teli çekilmesi ve tezahürat yapılması için üniversite talebe cemiyeti reisi ile mümessiller gurubunun bu kararı yerine getirmek için temas etmiş, talebe cemiyeti reisi Hıfıfı Timur red cevabı verdiğiinden bu teşebbüs akamete ugramıştır. Ondan sonra nizamnamenin müzakere edildiği Cezmi Ulucan'ın evindeki toplantıyada iştirak etmiştir.

(Suçuna uyan T.C.K.nun 141/3.cü maddesine tevfiikan altı

ay hapsine 14/4/945 den 25/1/946 tarihine kadar tutuk kalma müddetinin cezasından mahsubuna, adliye harç tarifesi kanununun 50/8.ci maddesi mucibince 1700.kuruş harç alınmasına,)

19 - İsmail Tanık: 341.de İstanbulda doğmuştur. Hukuk fakültesi birinci sınıfta talebedir.

Maddeci olması konuşma ve münakaşalarında sosyalizmden bahsetmesi, işçinin medeni seviyesinin yükseltilmesini ve istihlatlarının kısaltılmasından şikayet etmesi gibi vakıalar komünizme mütemail olduğunu göstermektedir. Hazırlık tahkikatında sanık komünist olduğunu söylemiş, ve arkadaşı Şahabettin Kutlu kan'a komünist olduğumu emniyet müdürlüğünde söyledim, ifadenizi alırlarsa bu hususu gizlemeyin bildiklerinizi doğru söyleyin demiştir. Duruşmada komünistlikle ilgisi olmadığını söylemektedir.

İleri gençler birliğine girmiş, Ferit Teksoy gurubunda faaliyette bulunmuştur. Bu gurup sanığın evinde, Yıldız parkında, Mecidiye köyünde muhtelif zamanlarda toplantılar yapmış, sonra gurup ikiye ayrılmış, Fethi Malkoç, Kenan Güler, Cemal Bayramoğlundan teşekkür eden guruba mümessil olmuştur.

Tanık olarak duruşmada dinlenen Şahap Kutlukan (kitap almak için sanığın evine gittiği zaman gurubu toplanmış gördüğünü, bunlara gizli toplantıya neden lüzum gördüklerini sorduğunu, cevap olarak bir teşkilata bağlı olduklarını, teşkilata dahil olanları söylemeğe selahiyetleri bulunmadığını bildirdiklerini) söylemiştir. Bu vakıalar sanığın ileri gençler birliğinin maksat ve mahiyetini bildiği halde cemiyete girmiş olduğu kanaatını vermiştir. (Deliller: Duruşma zaptınının 204., 62.ci sahifeindeki ifadeler hazırılık tahkikat dosyasınının 269-271.ci sahifeindeki ikrar ve bu sanığın gurubuna dahil olanların duruşma ve hazırılık tahkikatındaki açıklamaları.)

(Suçuna uyan T.C.K.nun 141/3.cü maddesi mucibince altı ay hapsine, suçu işlerken on sekiz yaşını bitirmiş, yirmi bir yaşını bitirmemiş olduğundan cezasının altıda biri indirilerek beş ay hapsine, harç tarifesi kanununun 50/8.ci maddesine tevfi kan 1700.kuruş harcın alınmasına.)

20 - Semih Yazıoğlu: 1341.senesinde İzmirde doğmuştur. 943.senesinde vefa lisesinden mezun olmuş, iktisat fakültesi ikinci sınıfta talebedir.

tırmağa Arslan Kaynardağ ve Orhan Bağman ile birlikte kara ştir-
mişlardır. (Deliller : Gerekçenin Feshane kâfabrikasına ta sis
edilen kısmında yazılıdır.

(Suçuna uyan T.C.K.nun 141/3.cü maddesine tevfiikan altı
ay hapsine, suçü işlediği zaman on sekiz yaşını bitirip yirmi bir
yaşını bitirmemiş olduğundan T.C.K.nun 56.cı maddesine tevfiikan
cezasının altında birinin indirilerek beş ay hapsine, 18/6/945 den
25/1/946.ya kadar devam eden tutuk kalma müddetinin cezasından
mahsubuna, adliye harç tarifesi kanununun 50/8.ci maddesine tev-
fikan 1700.kuruş harcı alınmasına.)

22 - Arslan Kaynardağ: Adanada 340.senesinde doğmuştur
Edebiyat fakültesi felsefe zümresi son sınıfta talebedir.

Evvela Muzaffer Özkolçak müteakiben Dünder Baştımar ta-
rafından idare edilen hücreye girmiş, muhtelif mahallerde yapılan
müteaddit hücre toplantılarına iştirak etmiş, Orhan Bağman'ın
hücreye alınmasından sonra Dünder Baştımar ayrıldığından bu hü-
renin kâtipliğini yapmıştır. Orhan Bağman ve Safter Melih Tümay
ile 1/May./945.günü komünist senpatizanı olarak tanıdıkları kim-
selere enternasyonal marşı göndermeği ve muhtelif mahallere işçi
ler birleşiniz yazılı karlıları yapıştınmağı kararlaştırmışlar
bu sanık enternasyonal marşını Kemalettin Özerdem ile birlikte
Larustan tercüme etmiş, daktilo makinesi ile teksir ettikten son-
ra Orhan Bağman'a vermiştir. (Deliller: Gerekçenin Feshane fab-
rikasına tahsis edilen kısmında yazılıdır.)

(Suçuna uyan T.C.K.nun 141/3.cü maddesine tevfiikan altı
ay hapsine, 30/6/945 den 25/1/946 tarihine kadar tutuk kalma
müddetinin cezasından mahsubuna, adliye harç tarifesi kanununun
50/8.ci maddesi mucibince 1700.kuruş harcın alınmasına.)

23 - Orhan Bağman: 1924.de İstanbul doğmuştur. İktisat
fakültesi birinci sınıfta talebedir.

Sanık Safter Melih Tümay'ın müessir telkinleriyle komü-
nist olmuş ve Dünder Baştımar tarafından idare edilen hücreye
girmiş, Dünder Baştımar ayrıldıktan sonra Arslan Kaynardağ baş
olmak üzere Safter Melih Tümay ve sanıktan müteşekkil hücre faa-
liyetine devam etmiştir. Üç sanık 1/May./945 tarihinde yapacak-
ları faaliyetin şeklini tesbit ettikten sonra sanık Orhan Bağman
muhtelif mahallere yapıştırılacak işçiler birleşiniz yazılı karlı-
lar ve orak çekic işaretli kartları mantardan kabartma olarak

yaptığı harfler ve yine mantardan kabartma olarak yaptığı orak çekiç damgasıyla damgalanmış, Mehmet Fethi Elmas ve Bilâl Şen'e vermiştir. (Deliller gerekçenin feshane fabrikasına kart atmak kısmında yazılıdır.)

(Suçuna uyan T.C.K.nun 141/3.cü maddesi mucibince altı ay hapsine, on sekiz yaşını bitirip, yirmi bir yaşını bitirmedikten T.C.K.nun 56.cı maddesi mucibince altıda biri indirilerek beş ay hapsine, 18/6/945 tarihinde 25/1/946 tarihine kadar devam eden tutukluk müddetinin cezasından mahsubuna, adliye harç tarifesi kanununun 50/8.ci maddesi mucibince 1700.kuruş harç alınmasına.)

24 - Mehmet Fethi Elmas: 1921.senesinde Şumnuda doğmuştur. 937.senesinde pasaport ile Türkiye'ye gelmiş, lise tahsilini Eskişehir lisesinde yapmıştır, iktisat fakültesi birinci sınıfta talbedir.

İleri gençler birliğine girdiğini ve Ferit Teksoy ile birlikte çalıştığını söylemektedir. Sanık iktisat fakültesinde Orhan Bağman ile tanışmış, Orhan Bağmana Bulgaristandaki komünist teşkilat ve faaliyeti hakkında izahat vermiştir. 1/May./945 günü gösterilecek faaliyet hakkında Orhan Bağman ile anlaşmışlar ve Orhan Bağman hazırlanan enternasyonal marşı yazılı kâğıtlardan birisini gönderilecek adres ile birlikte ve bir miktar işçiler birleşiniz yazılı kartı sanığa vermiş, sanık marşı zarflamış adresini yazdıktan sonra Beşiktaş postahanesine tevdi etmiştir.

Kartları ayazpaşa ve dolmabahçe semtlerine yapıştırmak istemiş isede muvaffak olamamıştır. (Deliller gerekçenin feshane fabrikasına kart atmak kısmına tahsis edilen mahalede yazılmıştır.)

(Suçuna uyan T.C.K.nun 141/3.cü maddesine tevfikeyle altı ay hapsine, 3/7/945 de başlayup 25/1/946 da nihayet bulan tutukalma müddetinin cezasından mahsubuna, adliye harç tarifesi kanununun 50/8.ci maddesi mucibince 1700.kuruş harç alınmasına.)

25 - Bilâl Şen: 1920.senesinde Razgratta doğmuştur. 16/6/944.de muhacir olarak Türkiye'ye gelmiştir. İktisat Fakültesi birinci sınıfta talebedir.

Sanıklardan Orhan Bağman ile Bulgaristandaki halk mahkemelerinin leh ve aleyhinde yapılan bir münakaşa münasebtiyle tanışmış, Orhan Bağman sanıktan Bulgaristandaki komünist faaliyetlerini ve evvelce komünistler aleyhinde yapılmış olan takibatı

sormuş bu sanığa Türkiyedeki komünist hareketleri hakkında bilgi vermiş ve Nazım Hikmetten bahsetmiştir.

Sanık Mehmet Fethi Elma ilede tanışmış, sonra Orhan Bağman ile sanık arasında 1/Mayıs amele bayramı münasebtiyle yapılacak faaliyetin şekli üzerinde konuşmalar yapılmıştır.

Orhan Bağman hazırlanan enternasyonal marşından iki tane-sini gönderilecek kişilerin adresleriyle beraber ve öteye beriye yapıştırılacak işçiler birleşiniz kartlarındanda bir miktarını sanığa vermiş, sanık enternasyonal marşı yazılı kâğıtları Galata postahanesine vererek gönderdiği gibi işçiler birleşiniz yazılı kartları hadise zamanı işçi olarak saatta 29.kuruş ücretle çalıştığı Feshane ~~ka~~ fabrikasında vikoin dairesinden varageleye giden yol üzerinde sabit masıra sandıkları üzerine koymuştur, bu kartlar işçi çocukların eline geçmiş, fabrika idarecileri tarafından görül-müş ve zabıta hadiseden haberdar edilmiştir. (Deliller Feshane fabrikasına kart atmak bahsinde izah edilmiştir.)

(Bir zümrenin diğerleri üzerine hakimiyetini tesis etmek için propoganda yapmak unsurlarını ihtiva eden bu fiilinden dola-yı sanığın T.C.K.nun 142.ci maddesine tevfiakan altı ay hapsine adliye harç tarifesi kanununun 50/7.ci maddesi mucibince 1700. kuruş harç alınmasına, 19/6/945 ten 25/1/946 tarihine kadar devam eden tutuk kalma müddetinin cezasından mahsubuna.)

26 - Mustafa Arhavi: 1917.senesinde Tikveş kasabasında doğmuştur. Lisenin on birinci sınıfına kadar tahsilini Yoğuslavya-da Saray Bosnada yapmıştır, 939.senesinde pasaport ile Türkiyeye gelmiştir. Pertevniyal lisesi onuncu sınıfa kayıt olmuş, sanıklar-dan Sefa Yurdanuru burada tanışmıştır. Her ikisinde pertevniyal li-sesinden Hayriye lisesine nakletmiş, bu lisede samimi arkadaş ol-muşlardır. 942.senesinde lise tahsilini bitirmiş, Beyoğlu iâşe kâ-bürosuha odacılıkla girmiş, sonra Beşiktaş iâşe bürosuna memur ola-rak tayin edilmiştir. Menemene hazırlık küt'ası için gönderilmiş, yedek subay okuluna sevk edilmiştir. Reşat Fuat Baraner'in faali-yete geçirdiği komünist partisinin Ankara teşkilatında Fehmi Kuru-cu ve Yusuf Ziya Eren ile yedek subay okulu içinde askeri şahıslar dan mürekkep hücreye girdiğinden sanık olarak hakkında takibata başlanmış, 3/Mart/945.de Ankara 2.No.lu Garnizon mahkemesinde yar-gılanmış, suçu sabit olmadığından beraat etmiştir.

Sanığın asker olmadan evvel Sefa Yurdanur ile sık sık

buluştukları anlaşılmaktadır.

Sanık Mustafa Arhavi küllük kahvesinde Sefa Yurdanur ile Osman Paçalıyı bir birleriyle tanıştırmış, bundan sonra Sefa Yurdanur ile Osman Paçalı arasında konuşmalar başlamış, Osman Paçalı Sefa Yurdanur'a komünizmin fikir sahasında kalamıyacağını memleketimizde partinin mevcut olduğunu söylemiş ve partinin hücre teşkilatı hakkında Sefa Yurdanura bilgi vermiş ve Beşiktaşta buluşmayı kararlaştırmışlardır.

Muayyen günde Sefa Yurdanur Recep Akasi ve Duruş Kazancı ile birlikte olarak Beşiktaşta barbaros abidesi yanına gitmiş, orada Osman Paçalı ile birleşerek lokantada yemek yemişlerdir. Lokantadan çıktıktan sonra Osman Paçalı Sefa Yurdanuru arkadaşları ile birlikte hücre teşkil etmeğe davet etmiş, henüz bu teşkilat yapılmadan Sefa Yurdanur ile Osman Paçalının arasına soukluk girdiğinden Sefa Yurdanur Osman Paçalı ile münasebetini kesmiştir.

Sanık Mustafa Arhavi hazırlık kıt'asından yedek subay okuluna giderken İstanbulu ugramış ve Sefa Yurdanur ile buluşmuş Sefa Yurdanur Osman Paçalı ile aralarında geçeni sanığa anlatmış, sanıkta "Sefa Yurdanura seni bir arkadaş ile tanıştırayım, bu arkadaş da komünist partisinin mevcut olup olmadığını anlarız demiş, ve ertelediği günü tepebaşı cumhuriyet bahçesinde Sefa Yurdanur ile Davit Naeyi tanıştırmıştır.

Sahiğin komünist partisine girmek yolunu arayan Sefa Yurdanuru evvela partinin genişlemesinde ve komünizmin münevver gençler arasında yayılması için mütemadi faaliyet gösteren Osman Paçalı ile tanıtması ve temasa getirmesi Sefa Yurdanurun Osman Paçalı vasıtasıyla partiye girememiş olduğunu anlayınca adı geçeni yine bu partinin elemanlarından olup partiye üye kazanmağa çalışan Davit Nae ile temasa getirmesi sanık Mustafa Arhavinin komünist partisine mensup olduğu kanaatını vermiş ve bu itibarla duruşmada ve müdafaasında komünist olmadığı hakkındaki iddiasının yerinde olmadığına kanaat getirilmiştir.

Sanık müdafaasında komünist partisine girmek suçundan dolayı 2.No.lu Garnizon mahkemesinde yargılandığını, beraat ettirildiğini kararın katileştiğini söylemektedir.

Banığın hukuki vaziyetini tesbit için Ankara Garnizon mahkemesince tesis edilmiş olan 15/Mart/945.tarih 2/7.sayılı hükmün gerekçesinin 141.ci sahifesinde tebaruz ettirilen kısım tetkik

edilmiş, sanık Ankarada münhasıran Fehmi Kurucu ve Yusuf İyia Eren ile yedek subay okulu dahilinde hücre teşkil ederek komünist partisine girmek suçundan yargılandığı ve bundan beraat ettirildiği görülmüştür.

Bu itibarla sanığın 2.No.lu Ankara garnizon mahkemesince beraat ettirildiği suç Ankaradaki faaliyetine aittir.

Mahkememiz ise bunu ele almamıştır, ancak sanığın yedek subay okuluna henüz girmeden evvel İstanbuldaki faaliyeti ele alınmış ve hükme bağlanmıştır. Binaenaleyh mahkememizde takip edilen suçla Ankarada zannaltına alınıp beraat ettiği suç aynı bir fiil olmayup ayrı ayrı fiillerdir. Bu itibarla sanığın bu cihete yönelttiği müdafaa varit görülmemiştir. (Deliller: Duruşma zaptının 112., hazırlık tahkikat dosyasının 72.ve 73.cü sayfelerinde ki Sefa Yurdanurun ifadesi, hazırlık tahkikatında tanık olarak dinlenen ve duruşmada celbine imkân hasıl olmadığından ifade zaptı okunan Osman Daçalının hazırlık tahkikatındaki dosyasının 445.ci sayfasındaki ifade zaptı.)

(Suçuna uyan T.C.K.nun 141/3.cü maddesi mucibince altı ay hapsine, 19/4/944.den 28/11/945 tarihine kadar geçen tutuk kalma müddetinin cezasından mahsubuna, adliye harç tarifesi kanununun 50/7.ci maddesi mucibince 1700.kuruş harcın alınmasına.)

27 - Faruk Özkızıllırmak: 322.senesinde İskeçede doğmuştur, tütüç işçiliği ve seyyar simit satıcılığı yapar, 937.senesinde emniyetce komünistlikten nezaret altına alınmış, fekat serbest bırakılmıştır. Sanığı Süleyman Taşdağ, Ferit Teksoya tanıtmış ve Ferit Teksoyun teklifi ile komünist partisine girmeyi kabul etmiş Ferit Teksoy, Süleyman Taşdağ ve sanık bir komünist hücreyi kurmuşlardır. Sonra Ferit Teksoy birer vesile ile tanıştığı ve komünist olup olmadıkları mahkememizce meçhul kalan fakat ileri gençler birliğine dahil oldukları muhakkak olan Memduh Karahasan, Yusuf Balkanlı, Mustafa Üstüneri de bunlarla birleştirmiş, Mustafa Üstüner hariç diğerleri bir pazar gecesi yeni kapıda Bulgar Naçonun bahçesine gitmişler çalgı çalmış şarap içmişler, sanık Nazim Hikmetin Erzincan ve karıma adlı şiirini okumuş ve Tomrukta toplanmak üzere ayrılmışlardır. Müteakibi pazar günü aynı kişiler Tomrukta birleşmiş, burada konuşmalar yapmış ve bir daktilo makinesi satın almak için para toplamayı kararlaştırmışlar, bir miktarda para toplanmıştır.

Bu gurup Mustafa Üstünerde dahil olduğu halde ayrı bir gün tekrar Bulgar Naçonun bahçesinde toplanmış,yine balğı çalar şarap içerken E sanık ameleym şarkısını söylemiş ve Nazım Hikmet in şiirlerinden parçalar okumuştur.

Bu gurubun ayrıca yıldız parkındada toplandığı sanığın buradada şiirler okuduğu ve bir çok hususların görüşüldüğü anlaşılmaktadır.

Sanık duruşmada ve müdafaasında okuyup yazma bilmediğini şiir bilmediğini gazel bildiğini toplantılarının rakılı,şaraplı bir eğlenceden ibaret bulunduğunu söylemiştir.Sanığın hazırlık tahkikatındaki ikrarı bu guruba dahil diğer sanıkların duruşmadaki müevvel ifadeleriyle teyyüt ettiğinden varit görülememiş,sanığın komünist hücre si teşkil etmiş olduğuna kanaat getirilmiştir. (Deliller: Sanığın hazırlık tahkikat dosyasının 90-93.cü sahifelerindeki Süleyman Taşdağın aynı dosyanın 87-89.cu sahifelerindeki,Memduh Karahasanın aynı dosyanın 433- 437.ci sahifesindeki ifadeleri,Memduh Karahasanın duruşma zaptının 75.ci,Yusug Balkanlının aynı zaptın77.ci,Mustafa Üstünerin aynı zaptın 79,80.ci sahifelerindeki ifadeleri.)

(Sanığın komünist hücre si teşkil etmesine temas eden T.C.K.nun 141/3.cü maddesine tev fikan altı ay hapsine,10/2/945 den 25/1/946 tarihine kadar devam eden tutukluk müddetinin cezasından mahsubuna,adliye harç tarifesi kanununun 50/7.ci maddesi mucibince 1700.kuruş harcın alınmasına.)

28 - Süleyman Taşdağ: 324.senesinde Zerezde doğmuştur. Kahvecidir,semtinde km bolşevik lakabı takıldığı ve rus radyosunu çok dinlediği anlaşılmaktadır.Evvelcede komünistlikten emniyet ce sorguya g çekilmiş isede serbest bırakılmıştır.

Faruk Özkızıllırmağı Ferit Teksoy ile sanık tanıtmıştır. ve bunlarla birlikte komünist hücre si kurmuştur. Faruk Özkızıllırmağın iştirak ettiği toplantılara birlikte gitmiş ve aynı faaliyette bulunmuştur. (Deliller: Faruk Özkızıllırmakta tasrih edilmiş olan ifadelerdir.)

(Komünist hücre si kurmasına temas eden T.C.K.nun 141/3.cü maddesine tev fika altı ay hapsine, 12/945.den 25/1/946 ya kadar devam eden tutuk kalma müddetinin cezasından mahsubuna,adliye harç harç tarifesi kanununun 50/7.ci maddesi mucibince 1700.kuruş harcın alınmasına.)

29 - Abdülbaki Gölpınarlı: 317.senesinde İstanbulda doğmuştur. İstanbul Üniversitesi edebiyat fakültesi şarkiyat enstitüsü İslâm, Türk tasavvuf tarih ve edebiyatı doğentidir.

Sanıklardan Sefa Yurdanur ile sıkı münasebette bulunduğu Arslan Kaynarıdağ ile bir müddet bir evde birlikte oturdukları Sefa Yurdanurun sanık tarafından yazılan eserlerin tabında tashih işlerine yardım ettiği anlaşılmıştır.

Sefa Yurdanur sanığa artık yıkılacağı muhakkak olan faşizm aleyhine balkanlarda bile antifaşist cemiyetler kurulmuş iken bizim geri kalmamızın doğru olmadığını menfi telakkileri önlemek için ileri gençler birli adında bir cemiyetin kurulacağı nı söylemiş, cemiyetin nizamnamesinden bir nüsha sanığa vermiştir ve şimdilik adet mevzu bahis olmamak üzere üç beş kişilik bir hücre teşkil etmesi için kimlerin bu hücreye girebileceklerini sormuş, sanıkta doktor Safter Tarım ve Kemal Karacayı söylemiş Sefa Yurdanurun kendisine vermiş olduğu ileri gençler birliği Nizamnamesini valide bağında pravantoryumunda tedavi edilmek üzere yatan doktor Safter Tarıma okumuştur. Gerek doktor Safter Tarım ve gerekse hukuk fakültesi hesap memuru Kemal Karaca cemiyete girmeyi kabul etmemişlerdir. Sanığın ileri gençler birliğinin toplantılarına iştirak ettiğine ve fiili başka bir harekette bulunduğuna dair hiç bir delil mevcut değildir.

(Deliller: Sanığın hazırlık tahkikat zabıtınının 330-334. c sahifelerindeki ifade zaptı, tanık doktor Safter Tarımın duruşma zaptınının 187.-189., Tanık Kemal Karacanın aynı zaptın 189-195. ci sahifelerindeki ifadeleri.)

(Netice olarak sanığın sabit olan fiili hareketi Sefa Yurdanur tarafından verilen nizamnameyi doktor Safter Tarıma okumak gerek adı geçene ve gerekse Kemal Karacaya cemiyete girip girmeyeceklerini sormaktan ibaret kalmaktadır.)

Münhasıran bu fiil sanığın ileri gençler birliğinin mahiyet ve gayesini bildiğine ve bu cemiyete girdiğine kâfi bir delalet addedilememiş, üniversitede İslâm Türk tasavvuf tarih ve edebiyatı doçenti olan ve bu sahada bir çok eserler yazmış bulunan sayılı bir ilim adamının benliğinden feragat ederek hanz genç bir talebe olan Sefa Yurdanurun propoğandasına kendini kaptırması ve materyalist bir ideolojiyi benimsemesi mahkememizce varit görülememiştir.

Tabettirmekte olduğu eserlerinin tashih işlerine yardım etmesinden dolayı hakkında teveccüh beslediği Sef. Yurdanur'un verdiği nizamnameyi Safter Tarımia göstermesinin ve okumasının yüz yumuşaklığının bir neticesi olduğuna dair duruşmada sanığın ileri sürdüğü iddia hey'etimizcede varit görülmüş bu itibarla sanığa isnadı kabil bir suç görülememiştir. Beraatine.

Sanıklardan Faruk Karabayoğlunun komünistlik propoğandası yaptığına dair delil bulunamadığından ve Ekrem Atak, İhsan Şenel, Celalettin Önyay, Məmduh Karahasan, Mustafa Üstüner, Yusuf Balkanlı Tayyar Uslu, İsmet Selimoğlu, Erdoğan Saydam, Faruk Atay, Memhet Erol, Adnan İçingör, Bahir Onurgil, Cahit Altinkum, Sabahattin Sami Özer, Hayati Sencar, Sabri Yükselen, Nevres Akan, Cemal Bayramoğlu, Fethi Malkoç, Kenan Güler, Ahmet Şaşıoğlu, Turgut Ögmen, Kemal Ozan ın ileri gençler birliğinin muhtelif guruplarındaki toplantılar da bulunmuş iselerde bu cemiyetin gayesini, bilerek ve bu gayeyi kabul ederek camiyete girdiklerini tezahür ettirecek harici fiil ve hareketleri tesbit edilememiş, toplantıya gitmek söylenilenleri dinlemek suç kastını açıkliyamıyacağı ve başlı başına bu halin suç olarak vasıflandırılmasına da imkân bulunmadığı cihetle beraatlerine.

Sanıkların evlerinin aranmasında bulunan kitaplardan hükümetce men ve toplattırılmasına karar verilmiş olanlarının müsaderesine, Süleymaniye caminin minaresine asılmak üzere hazırlanmış olan afişin imha edilmesine,

Sanıklardan Mehmet Fethi Elmas'ın Eskişehirde ki evinde yapılan aramada bulunan altı santim boyunda iki santim çapında sihindir şeklindeki dinamit parçasının icabı yapılmak üzere Eskişehir Cumhuriyet savcılığına gönderilmesine, suçun devletin emniyetine taalluk etmesi bakımından sanıklardan ceza giyip henüz ceza müddetini doldurmamış bulunanların tahliye taleplerinin reddine.

Askeri yargıtaya müracaat yolu açık olmak üzere oy birliğile karar verildi ve karar savcı yerinde As.Ad.Yarğış Kâzım Alöç ve zabıt kâtibi Süleyman Erözcan hazır oldukları halde sanıklardan Yusuf Atılğan, Ekrem Atak, Mehmet Erol, Ekrem Ataman, Kemal Ozan, Kenan Güler, Məmduh Karahasan, Hayati Sencar, Recep Akəsi, xx Duruş Kazancı, Orhan Bağnan, Bilâl Şen'in gıyabında, diğer sanıkların yüzüne karşı açık olarak söylendi yxx Yargıtaya xxx

aliracaat usulu anlatıldı.

25/2/946

Başkan
Tümgeneral
Y.Ziya Yazgan
(324 - 16)

Üye
Albay
Faik Babacan
(331 - 20)

D.Yar ıcı
As.Ad. arğıç
Fikri Altutar
(326 - 4)
Z.Kâtibi
S. Erözcan

Aktarın ayarında

F. Altutar

TÜRKİYE SOSYAL İKTİSADİ ARAŞTIRMA VE İSTATİSTİK BAKANLIĞI

miracaat usulu anlatıldı.

25/2/946

Başkan
Tümgeneral
Y.Ziya Yazgan
(324 - 16)

Üye
Albay
Faik Babacan
(331 - 20)

D.Yar ıcı
As.Ad. arğıç
Fikri Altutar
(325 - 4)
Z.Kâtibi
S. Erözcan

Ashkuna ayınadır.

F. Altutar

TÜRKİYE SOSYAL İKTİSARASTIRMA VAKFI